

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest (Köztelek).
Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya 1896. évi márczius hó 26-án (esütörtök) d. u. 4 órakor a „Köztelek” tartandó ülésére.

Főtárgyak:

1. Mult ülés jegyzőkönyvének bemutatása.
2. Jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag kiküldése.
3. Meghalt tagok bejelentése.
4. Új tagok felvétele.
- 4a Paikert Alajos titkár kérelme.
5. Gróf Nemes Vince és Vermes Mihály és Dáni József alapítványi ügyei.
6. Ügyészi jelentés a Pethő Miklós által az egyesület ellen indított perben.
7. József és Ottó főherczegek a díjlovaglásra díjakat adományoznak.
8. Bácsmonostori gazdakör kérelme a Köztelek kedvezményes küldése iránt.
9. M. k. Államvasutak közli az ezredéves kiállításra szánt küldemények vasuti tariffáját.
10. Biztosítótársaságok „Jégiródája” 5 bizalmi férfi kiküldését kérelmezi szakbizottságokba.
11. Lapfelügyelő-bizottság jelentése.
12. A III. orsz. gazdakongressus határozata értelmében a Szövetséges Gazdasági egyletek és ezzel egybehangzólag az O. M. G. E. alapszabályainak átalakítására vonatkozó elvi határozat hozása.
13. Igazgató javaslata a kereskedelmi kamarákhoz átirat intézése tárgyában, hogy a kereskedők és gyárosok a vasuti fuvarleveleken az áruosztályozásnak megfelelőleg valják be az árut.
- 13a Lakenbach Kálmán „Scorzonera His-

panica” termesztését ajánlja selyemtermelési czélokra.

13b Sárosvármegyei gazdasági egyesület memoranduma a gazdasági szeszipar érdekében.

14. Ministeri átiratok.

- a) Kereskedelemügyi Miniszter a Köztelek lapnak hirdetési átalányt engedélyez.
 - b) Földművelésügyi Miniszter a gazdasági előadásokra 500 frtot engedélyez.
 - c) Ugyanaz a burgonyaujtető és kiemelógéppróbára 300 fortot.
 - d) Ugyanaz a magyaróvári kísérleti állomás jelentését az egyesületi tagok részére felajánlja.
 - e) Ugyanaz a gyapjuauktiókra vonatkozó kedvezményeket közli.
 - f) Ugyanaz a kőbányai sertéspiaczujjászervezése tárgyában kiadott intézkedését közli.
 - g) Ugyanaz a sertéshizálás érdekében engedélyezett tengeri szállítási kedvezményes tariffát közli.
 - h) Ugyanaz a szárított répaszelet takarmányzási kísérletek tárgyában.
 - i) Ugyanaz Dr. Czentner közraktárakra vonatkozó munkáját ajánlja.
 - j) Ugyanaz a hazai gyártmányu gépek terjesztése tárgyában.
 - k) Ugyanaz a „Kincstári, közalapítványi és egyházi birtokok” statistikáját megküldi.
 - l) Ugyanaz értesíti az egyesületet, kik nyerték el a Csáky Petronella-féle ösztöndíjakat.
15. Szakosztályi tárgyak.
- a) Növénytermelési szakosztály javaslata a szikes talajok érdekében.
16. Közgazdasági szakosztály.
- a) A tőzsde reformálására vonatkozó javaslata.

Földművelési és növénytermelési szakosztály ülése.

(1896. márczius 16.)

Jelen voltak Lejthényi György elnökle alatt: gróf Dessewffy Aurél, az O. M. G. E. elnöke, dr. Adler József, Balintffy Pál, Bolla Mihály, Bruck József, Beer Antal, Galgóczy Károly, Holbok Emil, Horovitz Albert, Ink-y Béla, Jablonszky György, Igaz Lajos, Juány Akos, dr. Kalecsinszky Sándor, Klaisz Gyula Kovács Imre, Kodolányi Antal, Kostyán Ferencz, Kvassay Jenő, Kovács Imre, Lepkóvsky Gábor, báró Liphay Béla, Márton Zsigmond, Márton Dénes, Mock Gyula, Molicsék Gyula, Obermayer Miklós, dr. Palffy Mór, dr. Pethő Gyula, Satori Mór, Szilágyi Gyula, Thaisz Lajos, Zsilinszky Mihály stb. szakosztályi tagok, az egyesület tisztviselő-kara részéről Forster Géza igazgató, Szilassy Zoltán szerkesztő-titkár, Rubinek Gyula ügyvezető-titkár és Paikert Alajos titkár.

Lejthényi György elnök az ülést megnyitván, felkéri Treitz Péter m. kir. agronomgeologust, hogy bejelentett előadását a szikes talajok és azok javításáról megtartani sziveskedjék.

Treitz Péter előadását kivonatban a következőkben közöljük.

A szikestajajok és azok javítása.

A szikestajajok javítását, termékenynyé tételét már a mult században megkísérelték. Így a többi között Teschedik Sámuel, a ki a Szarvas környéken lévő szikes legelők javítására téglaport és homokot hordatott rájuk. Azóta folyton erős trágyázással, dudva gaz, vagy mint Szeged vidékén kőszensalak alászántásával javították a székfoltokat. S csakugyan mig az alászántott anyag lazító hatása tartott, addig termettek is a foltok, de mihelyt elhordták s a talaj összeülepedett, a foltok ujra csak terméketlenekké váltak. Tehát ha a szikes talajt lazítjuk, ugy az, mig lazasága megvan, terem. Ezt eredményezték az eddigi kísérletek. Más módon való javítása a szikes talajoknak nevezetesen öntözés és alagesövezés által csak a legujabbi időben merült fel, de ezen javítási

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, Alkotmány-utcza 31. szám.

Tavaszi mag-árjegyzékünk

megjelenvén, ajánljuk február hó 1-ről kelt üzleti értesitönket a tisztelt gazdaközönség szives figyelmébe és azt kívánatra bérmentve megküldjük.

Mai számunk 24 oldal.

módozatok éppen költséges voltuknál fogva, továbbá, mert a talaj fekvése az Alföldön nem alkalmas legtöbbször alagsóvezésre és végre, mert öntözésre való viz nincs mindenütt rendelkezésre, nem válhattak általánossá. A négy év előtt a m. kir. földtani intézet kebelében felállított talajismereti osztály egyik főfeladatául ezen talajfajtának tanulmányozását és javítását tűzte ki. Legelőször elemzés alá vettük ezen talajokat. A régi elemzésekben a tápanyaghiány van kitüntetve mint a terméketlenség oka.

Nagy számú elemzések, a melyeket utólag megejtettünk egészen egyeznek azokkal, a melyeket külföldön nevezetesen Kaliforniában tettek. Ezek azt bizonyítják, hogy a székes talajok nem szenvednek hiányt tápanyagokban, sőt egyes vízben oldható talaj-sók tulságosan felszaporodtak bennük.

Ilyen talajsók a szóda vagy szénsavas nátron, a glaubersó vagy kénsavas nátron, helyenként maga a salétrom, (kalium nitrát) de ez csak elvétve ritkán jön elő. Az elsorolt talajsók közül csak a szóda hat úgy a növényzetre, mint a talajra kártékonyan. Magyarországon székes vagy sós területeiben pedig éppen a szódas területek képezik a nagyobb részt, a szénsavas sós területek ezekben csak szigetenként találhatók. A szódas talaj már $\frac{1}{2}$ százalék szódatartalommal teljesen terméketlen, szénsavas sóstalaj $1\frac{1}{2}$ százalék sótartalommal is terem még.

A tengerparton az oly sós földek, a melyeket a tengertől nagy töltések segélyével zártak el s azután művelés alá vették, azt tapasztalták, hogy ezek a talajok még 0.25% ($\frac{1}{4}\%$) sótartalom mellett teljesen terméketlenek, ezeket addig öntözik, mossák, míg a sótartalom ezen maximum alá száll, csak azután veszik művelés alá. A tengerpartisóstalajok sótartalmának fő részét a konyhasó képezi. Látjuk tehát, hogy a különböző sókat a növényzet különböző mennyiségben bírja el, káros hatás nélkül, egyikből többet, másikból kevesebbet.

A szóda oldata lugos hatása s mint ilyen, méregként hat a növényzetre. A növény hajszálygyökerei savas nedvvel vannak megtelve s ezen savas nedv segítségével veszi fel a növény a talajból a hajszálygyökert érintő talajszemesékből ozmoze utján

a táplálékát. Hogy ezen folyamat végbemenjen, ahhoz talajnedvesség szükséges. Ha már most ez a talajnedvesség lugos, akkor az a hajszálygyökerekbe jutva, semlegesíti azok savtartalmát s így munkájokat a növény táplálkozását nehezíti; ha az továbbá a nedvkeringésbe jut, — a mely szinte káros hatása — itt az egyes tápanyagokat az oldatból lugos hatása következtében kicsapja, oldhatatlanná változtatja, ezáltal az áthasonlítást teszi lehetetlenné, a klorofil működését teszi tönkre. S csakugyan a székes talajokban a növény előbb sárga lesz s azután pusztul el.

Minél szárazabb az idő, annál kevesebb nedvesség van a talajban s ez annál több szódat tartalmaz oldva. Töményebb oldat persze sokkal károsabb, mint a híg oldat s így száraz években még a kevésbé szódas talaj is kevesebbet terem, mint nedves évben a nagyon székes. Ha tavasszal a talaj mélyebben átnedvesedik s a meleg napsugár ezen talajnedvességet gyorsan párologtatja, úgy az magával hozza a felszínig a szódat is. A víz elpárolog, a szóda megmarad, így azután oly mértékben gyülemlik meg a felszín alatt, hogy itt a szóda töményoldatot képezve, az a gyökér kocsányán a külső kerget feloldja s beléjut a nedvkeringésbe s így a növényt előli.

A szóda továbbá a humuszt is kioldja a talajból. A szódas humusz-oldat egy fekete, vastag folyadék, a mely alkalikus hatásánál fogva növényi tápanyagot nem képezhet, továbbá az a vastag oldat a talaj hajszálcsovecskét eltölti, úgy, hogy a talaj vízáteresztő képessége lassankint, a mint jobban és jobban betömődnek a nyílások, egészen megszűnik. Eppen ezért vizállások a szódas területek, az altalajok ezen feloldott humuszoldattal betömődik, beiszapolódik.

A szódaoldat a talajra is hat. Különösen az agyagtalaj szövetét úgy megváltoztatja, hogy az termelésre és művelésre alkalmatlan lesz. Az agyagos talaj szövetét olyanná teszi, mint a futóhomoké, minden szeme különválik, a talajnak semmi összeállósága nincs, az vizesen szétfut, szétfolyik; szárazon meg összeáll, kemény lesz. Szét-törve pedig apró sarkos, éles darabokra török, pora nem morzsás, nem olyan, mint azt egy

jól mivelt termőtalajtól megkívánjuk. Tapasztalat és elemzések bizonyítják, hogy egy agyagtalaj csak akkor morzsás kőzetű, ha az meszet vagy magnéziát 2%-on felül tartalmaz.

Ha ezt a sórtartalmat iszapalással vagy mosással kivonjuk belőle, az akkor éppen olyan összeálló lesz, mint a székes talaj; továbbá ha székes talajhoz mészt vagy magnéziát adunk nagyobb mennyiségben, az morzsás szövetű lesz. De ez a szék- vagy magnéziátartalom a humuszt is kicsapja az ő szódával képezett oldatából, úgy hogy az újra hasznos és a növények által felvehető lesz, azonkívül miután a humusz most kicsapva nem gátolja többé a víz mozgását a talajban, a talaj vízfelszívóképessége rendkívül emelkedik.

A fehértói volt kísérleti területéről vett talajokkal tettem ily vízfelszívási kísérletet; míg a természetes állapotú talajban a víz nem emelkedett magasabba mint 15 cm., 34 nap alatt 1% gipsz hozzáadásával ugyanannyi idő alatt 48 cm.-re 1% gipsz és 1% szénsavas mészt hozzáadásával 59 cm.-re emelkedett ugyanannyi idő alatt, tehát háromszor oly magasra 1%, négyszer oly magasra 2% szék- vagy magnéziát használása után. Készítettem 4 kockát öaszegyurt agyagból, ugyanabból a fehértói földből. Egy a természetes állapotú, egy 1% gipszzel, egy 1% gipszzel és 1% mésszel keverve és végre egyet olyan földből, a melyet előbb mosás által összes szódatartalmától megfosztottam. A természetes talaj és a kimosott talaj kockája kőkeményre száradt; földhöz vágva sem törött szét. A gipszes egész fehér 1 cm. hosszú tükkel volt befedve. Ezek a szóda és gipsz cserebomlás terményei, glaubersó tükk voltak. Az anyag maga puha volt. Végre a meszes és gipszes kocka egész szürke maradt ugyan, de anyaga oly puhává lett, hogy az ujjak között gyöngén nyomva már szét-hullott.

Ebből látjuk, hogy a székes föld kimosás által csak a szódatól, azaz annak egy részétől fosztja meg a talajt, de az azért még nem lesz művelhető; mert nem morzsás szövetű, nem hullik szét apró morzsákra, hanem sarkos, éles göröngyökre, a melyeket a fogas, ha száraz, nem bír össze-

TÁRCZA.

Misztikus dolgok.

Irta: Bársony István.

Mikor a nap leszáll s szürkület borul a földre, a miből kifejlődik a hold járása szerint a misztikusfényű vagy az egyre sötétülő éjszaka: az embert mintha lassankint kicserélnék ebben az átalakulásban; mintha titkos jelek, intések és alakok támadnának megfonomodott s izgalomra hajlandó érzékei előtt, a melyeket különös természetök szerint látni, hallani, sőt néha még tapintani is lehet. Valami csudás, izgató hatása van ilyenkor a csendnek, a magánynak, a mitől sokszor a bátor szívű sem szabadulhat.

A nappali csend valóságos üdítő fürdő a léleknek, kiváltképpen pedig a kifáradt elmének; magány, a mely megüleszti, lecsillapítja a felkavart szenvedélyeket: kívánatos a világosságban születő órák perceiben. Ilyenkor szinte érezzük, hogy milyen szépen gyógyul bennünk minden, a mi beteges; és boldog önfeledéssel heveredünk le az árnyékkal betakart före, a mit százszorosan kívánatos tesz az árnyék határain tul diadal-maskodó napfény látása.

És nemcsak itt, a jó puha, eleven szénán, hanem a szoba csendjében is ugyanazt a megnyugvást érezhetjük, a míg a zsalu

vékonyka nyílásain át a kint játszó napsugár fényessége villan álmodozó tekintetünk elé.

De mindez egyszerre megváltozik, a mint a fák közt elsuhan az alkonyat után siető szellő, mikor az égen kigyulnak a halvány csillagok, a melyek száma és fényessége egyenes arányban nő az éjszakával. A hold merev, közönyös arca már egy egészen más, egy átalakult világra bámul le, a melynek a lakói telvék furesa sejtésekkel s közülök sokan ösztönszerűleg kerülnek a magányt, a csendet, kivált pedig a sötétséget, mert aggályt és félelmet kelt bennök mind a három.

Hja, az emberek babonásak s azt hiszik, hogy az éjszaka a természetfölötti lényeké, a kik, mikor már nincs többé napsugár, a mely visszaüzhethé őket dohos kriptáikba: egyszerre megmozdulnak, légi utra kelnek, a tünemény gyorsaságával utazzák be a térségeket, megkeresik azokat a helyeket, a hová a mult valamelyes emléke csalja vissza őket, s azokat az embereket, a kikkel az életben valaha közelebbi viszonyban voltak.

Csak hogy az élő ember fél a kísértettől: retteg a vele való találkozásnak még a gondolatáról is. Nyugtalan kedélyére az illuzió, sőt a hallucináció réme is nehezdedhetik; s ebben az állapotában mintha még kétszer öt érzéke fejlődnek, a melylyel sokkal többet vett észre, s a mely előtt a természetfölötti dolgok egész sorozata szemléhetőleg és megfigyelésre alkalmas módon nyilvánul.

Hiába nagy és erős valaki, mint egy Góliáth: ennek az elfogultságnak egy páránya úgy homlokon csapja, mint ha a Dávid parittyá-köve volna; s ha egyszer kikelt szívünkben a babona magva, olyan az, mint a makacs dudva, hogy szinte lehetetlen egészen kiirtani. Ha magról nem szaporodhat, kihajt a gyökere; megnöveszti benne az életszikrát a legcsekélyebb mértékű táplálék is.

A városi ember általában kevésbé babonás, mint a falusi vagy különösen a pusztai, de az utóbbinak azért mégis kevesebb a félelme a kísértetektől, talán mert mindenkép körülzáncolja magát búbjárontással, a mi elejét veszi a bajnak, a lidércnyomás rossz következményének, a fekete farkassal való találkozásnak s az éjjeli óra sokféle egyéb ijesztgetésének.

A városi ember vélelmei mástermesztűek is, mint a puszták lakosáé. Ösmertem meglelt, komoly férfiakat, a kik se szépszóval, se fenyegetéssel, se csudatétellel nem voltak rávehetőek arra, hogy éj idején kimenjenek a temetőbe. (Az asszonyokról nem is szólok; nekik elég egy levél rezdülése, vagy az éjszaka csöndjében hallható pattogása-ropogása valami avult butornak, hogy a földöntuli lények egész armádiáját sejtsek magok körül és sikoltva, halálsápadtan meneküljenek kifelé, oda, a honnan az eleven-ség lármája elúzi az utánok rohanó „kísér-

törni, úgy hogy a munka az ilyen talajon nagyon nehéz s egyenletes megmunkálást nem érhetünk el benne soha. Hogy morzsás szövetűvé váljék, okvetlen egy mészsót kell a talajba vinnünk.

A székes talajok, valamint a székes természetűek mind szegények mészből. Az egész nagy magyar Alföldön, a homokterületeket kivéve, mint a bemutatott térképen látható, négy sziget van, a mely mészföldű, a legnagyobb rész azonban mészből hiányt szenved.

Ezekben azután, hogy könnyű munkájúvá tegyük őket, legelőbb a meszet kell pótolnunk, akár székesek azok akár nem. E legelőbb mésztrágya a gipsz. Természetesen nem azt a zsákokban árult finom port értem, amelyet a műtrágyagyárosok *trágyafosznek* neveznek, hanem igenis a természetes gipszkövet, a melyet minden nagyobb gazdaság maga őrlöthet meg, vagy melyből minden község maga darálhatja meg a maga szükségletét.

Egy waggon gipsz berakva 17 frt bármely bányában. A szállítás a legnagyobb távolságra alig lesz több, mint vagonként 20 frt. úgy hogy egy mázsa gipsz 30-40 krba kerül a gazdaságba szállítva. Télen, mikor mást nem tehet az iga és az emberek, megőrölhetjük az 1 évre szükséges gipsz mennyiségét. Ilyen gipszörölő-malmot két öreg malomkerékből minden ügyesebb gépész összeállít, annak a beszerzése nem fog nagy költséget okozni, továbbá a gipsz őrlése könnyű, miután igen puha anyag. Így azután annyi gipszet hinthetünk ki, amennyi szükséges lesz, anélkül, hogy a gazdaság költségét nagyon megterheljék. Az Alföldön nagyon sok szélmalom van, amelyek ma már a szaporodó gőzmalmok versenyét nem bírva kiállni, egymás után szüntetik be munkájukat, ma sok helyütt csak a magas falak jelzik régi rendeltetésüket. Ezeket mind nagyon könnyen lehetne gipszszúzókká átalakítani s ez által az egész vidékre a gipsz beszerzését nagyon megkönnyítenék. Ma a gyárak 120-150 krért adnak egy mmáza gipszet; számításom szerint otthon őrlve 30-40 krba kerülne egy mmáza; ez oly különbség, amely megérdemli, hogy gondolkozzunk felette.

A székes talajok nézetem és meggyőződésem szerint csak gipszzel vagy gipszelt származékkal, sok szántással, sok keveréssel lesznek javíthatók. Minél székesebb egy talaj, annál több gipsz kell bele. Maximum 20 mm. A székes természetű talajba kevesebb, minimum 5 mázsa. Ilyen nagy mennyiségeknek már néhány krajczár is nagy különbséget tesz, hát még 1 frt mmázsánként. Azt hiszem, hogy ez a kérdés mindenestre megérdemli, hogy vele az illetékes körök foglalkozzanak.

A gipszet továbbá székes talajra való kiszórásnál nem kell nagyon finoman megőrölni, mert a szódás víz, a lugos talajvíz még a durva darát is hamar feloldja. A gipsz közönséges vízben nehezen oldódik 1 rész gipsz 400 rész vízben; szódavízben azonban nagyon hamar feloldódik.

A laboratóriumban tett kísérleteknél az összes szóda a kísérletnél 24 óra alatt közönséges hőmérsékletnél átváltozott, pedig kevesebb víz volt használva, mint amennyi az átváltozott gipszmennyiség feloldására szükséges lett volna.

Már egy előző cikkben említettem, hogy a gipsz és szóda vizes oldatban eserebomlást szenvednek. A szódából glaubersó lesz s a gipszből szénsavas mész. Ezen vegyfolyamatnál a humusz a szódás-lugos talajvízből, a mint az semlegessé válik, kivesapódik, oldhatlaná lesz; továbbá a talaj, miután vize elveszti lugos hatását, újra visszanyeri hajszóvásságát s a glaubersó-oldatot keresztül eresztli magán, azaz elszívó. A cserebomlásnál származó mész pedig a talaj szövetét porhanyóra változtatja, úgy, hogy az egy normális termőtalaj szerkezetét fogja mihamarabb felvenni. A mint a talaj morzsás, porhanyó lesz, a szóda sem fog oly nagy kárt tehetni a növényzetben, miután a talajvíz párolgása s ezzel a szóda felszállása csökkenni fog. A mész lazító hatása *állandó*, nem olyan, mint a származéka, gaz alászántása és aláásása (mint azt helyenkint a székes fölteknek eszközölték.) Itt a lazítás csak addig történik, míg az alászántott vagy leásott szalma el nem korhad, mikor is a talaj újra összeüledik s a szóda felszállott.

Agyagos talajon tehát a szóda nemesak

a növényzetre hat, nemesak azért, hogy a talaj vizét teszi lugossá, hanem főként azért, hogy a talajnak nedves állapotban való szétfolyását s kiszáradva annak össze-száradását okozza. Ilyen talajban növény nem tud megélni, mert az, ha átázik, nem tartalmaz levegőt, s így benne csak víznövények élhetnek meg, ha pedig kiszárad, összevissza repedezik, a növények gyökereit szétépi. Ha kimosunk egy székes talajt tiszta vízzel, úgy az hasonló viselkedést fog mutatni, vizesen szétfolyik, szárazan kőkemény.

Tehát nemhogy sótalanítani kell a székes, a szódás agyagtalajt, hanem még több sót kell belevinni, hogy annak szövete morzsalékosává váljék. Természetesen oly sót kell választanunk, a mely a növényzetre nem hat károsan, a szódát is elváztoztatja és olesó is legyen. Ilyen só nálunk a gipsz. Ez a hegységben vastag rétegek és tömzsök alakjában van jelen. A Kárpátokban igen sok gipsz van; magának a kincstárnak is sok gipszbányája van, a melyek ma azonban el vannak hagyatva, nem állanak művelés alatt. Ha az összes alföldi székes területeket már meggipszeltük, még akkor is maradna a Kárpátokban annyi gipsz, hogy azt nem kellene külföldről behozatni.

A homoktalajon csak a növényzetre gyakorolt káros hatása jut érvényre s ez is leginkább foltonként a dombok oldalán ott, a hol a dombot a szél legjobban éri, a hol a talajpárolgás a legnagyobb, ott legtöbb szóda is gyülemlik meg a felszín alatt s ez végre a növény kérgét a gyökérkoronánál feloldja bele jut a nedvkerítésbe s a növény elpusztul. A homok mindig nagyon meszes; a mész és a szóda együttesen a trágyából származó humuszt elégeti. Ilyen föltek hiába trágyáznak, a trágya hatástalan rajtok. Itt újra csak a gipsz fog használni, hogy a szódát semlegesítse, a trágya egyes tápanyagainak lekösse. Ezek a kopár föltek javítása úgy a szőlőbirtokosra, mint az erdőszere, mint a kik a homokterületek befásításával vagy beültetésével foglalkoznak, nagy fontossággal bír. A javítás olyan egyszerű, hogy azt bárki is könnyen megteheti. A kihordott trágyát jól legipszezzve kell aláatakarni. A hatás már az első tavaszon mutatkozni fog. Összefoglalva az eddig elmondottakat

tetek" szomorú, félelmes, de persze csak képzelt alakjait.) Pedig a pusztai ember meg sem érti a babonás félelemnek ezt a fajtáját. Ő a szabad természet nyugalmában nem lát semmit, a mi aggasztó lenne; ellenben retteg a zárt helyiségek homályától, a hol viszont a városban, főképp a nagyvárosban nevedett ember marad nyugodtan, vagy legalább sokkal nyugodtabban.

A falusi parasztembernek ezerféle járása-kelése van éjjel is a mezőn, a földeken. Ha hivatalban levő községi kerülő, vagy szőlőpásztor, akkor meg éppen éj idején mozog legtöbbet odakint, holott nappal inkább csak a magasabb pontokról nézelődik. De a gazda is kihajtatja a lovát legelni; aratáskor nem egyszer kint is hál; gyerekkorától kezdve megszokja az egyetlen kísérteties helyet, a temetőt, a mely oda van ragasztva a faluhoz s a melyen esetleg rendes átjárása van; de meg a melynek a környékén legtöbbet játszott gyerekkorában s így hozzászokhatott.

Ellenben próbálja meg valaki a pusztai népet valami elhagyatott várromba küldeni éj idején. Ott már a boszorkányok legióját sejti s az isten világáért se kívánczik bele. Még várrom se kell. Elég egy elhagyatott, dűledező ház a falu végén. Azt már úgy képzeli, hogy kísértetek lakják s elkerüli, a mint leszáll a sötét este.

A ki nem szokott hozzá, hogy éj idején a szabadban barangoljon, az már egy rendkívül egyszerű, természetes oknál fogva

is szorongást érezhet ott, a hol sok a fa, különösen tehát erdőben. A szénsav, a mit a növényzet éjjel kilehel, sajátzerű nyomasztó hatással van az ilyen levegőhöz nem szokott emberre; elbágyasztja, lenyomja; a lelkét is kifárasztja, nemesak a testét. Könnyen megéssik ilyenkor, hogy a rendellenes, szorongatott állapotba került lélek egyensúlya megbillen egy kicsit, s hajlandók vagyunk beteges képzelődésre. Kísértetnek nézzük ilyenkor a fehér nyárfá derekát, a szárító kötélre akasztott törülközőt, a salitromos falat nyalogató kecskét. Ha kiderül a tévedés, magunk is szívesen nevetünk; de ha valaki gyöngye arra, hogy meggyőződést akarjon szerezni s első ijedtségében elfut: örök életében arra esküszik, hogy valóságos kísértetet látott.

*

Károly barátom városi ember is, falusi ember is. Ma már gazdasz, mert a szíve kint tartó szerelme ez iránt a pálya iránt lobbant fel benne; de sok küzdelmébe került, hogy gazdaember lehessen, mert az apja erőnek erejével a miniszteri pályára szánta, a mihez nálunk a juris prudenzia a főkévalifikáció. Így aztán egy pár évig just tanult Budapesten, a mely időt alaposan elherdálta ugyan, de legalább valóságos városi ember is lett belőle.

Hát ennek a Károlynak, most vagy nyolcz esztendeje, éppen mikor abbanha-

gyandó volt a nem neki való pályát, meghalt egy nagynénje, egy falusi matróna.

Maradt a derék néni után vagy ötven-ezer forintot érő s Károly pajtásnak csigabiga volt a gyorsvonal, úgy sietett a temetésre.

Éppen a temetés napján érkezett meg a faluba, a halot as házhoz. Az öreg asszony, a mig élt, magában lakott ott, csak egy szolgáló ténfergett körülötte. A temetés után az is elment s nem maradt a szép, nagy házban senki.

Még csak egy valamire való koresma se volt a faluban. Károly kénytelen-kelletlen ott hált a végképp elesődésedett ódon házban. Megvacorázott a jegyzőnél s úgy tíz óra tájban „haza” ment.

Mikor a lépései elhangzottak a kongó folyosón, rágyújtott egy kis csöndes füttyszóra, hogy ne érezze magát annyira magában. Azután meg akarta gyújtani a gyertyát, de — akkor vette észre, hogy nincsen gyufája.

A hold még nem jött fel s így sötét volt odakint is, hát még az épületben. Károlynak nem volt mit tennie, (messze lévén az uri házhoz a legközelebbi szomszédság is,) minthogy bement az ebédőbe, kitapogatta, hogy hol van a nagy bördíván, arra lefeküdt s néminemű forgolódás után elég szerencsésen elaludt.

Egyszerre csak nagy csattanásra riadt fel, a melyet, mint félálmban hallotta, síró, nyöszörgő hang követett.

azt mondhatjuk, hogy a székes területek hazánkban, miután $\frac{9}{10}$ részeket a szódás talaj képezi, és miután a legolcsóbb mészsó a gipsz — csak gipszzel javíthatók. Ezt úgy a laboratoriumi kísérletek mint azon néhány javítási kísérlet, melyeknek egy részét már előbbi közleményekből ismerünk, beigazolták.

Tudományos szempontból tehát a kérdés meg volna oldva.

Gyakorlatilag azonban még nagyon sok kérdés maradt megoldatlanul, ezeket éveken át folytatott többféle szempontból tett különféle kísérletek fogják megfejteni. De ezen kísérletek is csak akkor fognak megbízható eredményt adni, ha azok tudományos alapon, a kísérleti talajnak tüzetes vizsgálata mellett hajtattak végre, mert csak akkor állíthatjuk bizton, hogy ezen a kísérleti téren végrehajtott kísérletek egyik vagy másik vidéken fekvő talajon hasonló eredménnyel fognak járni, ha a tudománynak ma rendelkezésünkre álló összes eszközeivel megvizsgálva a két talajt, azt azonosnak találtuk; másként nagyon sokszor csalódnunk fogunk a kísérleteinknél nem érjük el a remélt eredményt.

Eppen ezért szükséges volna a kísérletezést nagyobb mértékben megindítani s a mennyire lehetne egyöntetűen végrehajtani.

Kívánatos volna oly növények tenyésztése és nemesítése, a melyek ma némely helyen székes területen vadon nőnek, s melyek nemesítve jó takarmányt adnának, továbbá oly külföldi növényekkel is kísérletezni, melyek már másutt beváltak s székes területen sikerrel termelhetők. Ilyen növény az *Atriplex semmibuccata*; *Hilgurd* Kaliforniában már évek óta kísérletez vele s közlése szerint kitűnő takarmánynövényt képez. Hátha ezen külföldi növény is úgy beválnék, mint a hogy bevált az amerikai származású burgonya és ausztráliai akác.

Elnök megköszönvén az előadónak érdekes és tanulságos felolvasását és amennyiben a szakosztály tagjai a kérdéshez hozzászólnak, az előadótól valamely tekintetben felvilágosítást kérni vagy indítványt tenni óhajtanak, a vitát megnyitja.

Szilassy Zoltán szerkesztőtökár az előadó érdekes fejtegetéseiből azon meggyőző-

dést meríti, hogy a székestalajok fizikai és kémiai tulajdonságai tekintetében tett kaliforniai, a csekély számu hazai kísérletek is kiderítették, hogy a székes talajok hasznosítása ma már lehetséges. A maga részéről az előadóval együtt csak sajnálatát fejezheti ki a felett, hogy a hazai székes talajok tanulmányozása és hasznosítása érdekében eddig az eszközök hiányában oly kevés kísérlet történt. Tekintve azonban azt, hogy a külföldi tapasztalatok, bármily meggyőzők legyenek is, teljes mértékben a mi hazai viszonyainkra alkalmazhatók nem lesznek, ezért okvetlenül szükségesnek tartja a székes talajok tulajdonságainak kipuhatólása és azok értékesítése érdekében nagyobb mérvű hazai kísérletek tételét.

Mivel pedig a kísérletezés ügye hazánkban teljesen a kormány vezetése és felügyelete alatt álló intézmények kezében van, azt az indítványt teszi a szakosztálynak, hogy méltóztassék az igazgató-választmány útján a földművelésügyi miniszteriumhoz intézett feliratban kérni, hogy a kir. geológiai intézet agronomgeológiai osztályát a hazai székes talajok tulajdonságainak és azok megjavításának, valamint a magyar-óvári növénytermelési kísérleti állomást a székes talajokon termelhető növények és azok értékesítése érdekében teendő, az eddigieknél szélesebb körű kísérletekre utasítsa.

Gróf Desseuffy Aurél elfogadja a tett indítványt, mert nézete szerint csak akkor lehet a gazdákat arra bírni, hogy a székestalajokat megjavítsák, ha azok a tett hazai kísérletek alapján a szakértőktől részletes utasítást nyerhetnek arra nézve, hogy miképp javíthatják és hasznosíthatják a székes talajokat, hogy azok egyszersmind jövedelmezők is legyenek. Ezt pedig szerinte kísérletek nélkül szintén nem lehet végrehajtani. A kísérletek feladata megállapítani azokat az irányokat, a melyen a gazdák ezen a téren biztosan haladhatnak.

Báró Liphay Béla nem tartja elegendőnek azt, hogyha pusztán a kormány szólítatik fel a kísérletek tételére, mivel a miniszterium közegei csak szűk körben végezhetik ezeket a kísérleteket, hogy ha azokban maguk a gazdák is részt nem vesznek. Véleménye szerint tehát az Országos Magyar

dött, most már tisztábban látott. Megösmerte a fekete alakot.

A nagy gyászfűgöny volt az, melyet a szél egyre mozgatott, a míg az ablak nyitva volt. A csattanást nyilván az ablak becsapódása okozta, a mint a szél bevágta; a siró nyiszorgás a kapcsolás ingása folytán keletkezett. A jég hideg kéz nyilván az ő saját, elszibbadt balkeze volt, a melyet még most is nehezen tudott mozdítani.

Károly barátom szörnyű módon elszégyelte magát. Azóta, hogy ez az eset történt vele, már derék csöndes falusi gazdálkodó ember, a ki a nagynénje elhanyagolt kis birtokából rövid idő alatt mintagazdaságot fog csinálni.

Mikor az ősszel nála jártam, már egy két éves aranyos babát ringatott a térdén egy széleselejű dada. A gyerek nyugtalanodott valamiért, sirni kezdett. A dada ráförmedt: „Hallgass, jön a mumus“!

De még olyan zamatos szidást is ritkán hallottam, mint a milyennel *Károly* a dadát kifizette.

— Igaz is, fordult hozzám a porció kiosztása után, — mit ijesztgeti? mit nevel belé félelmeket? Hozzá még ilyen falusi gyereke, a ki maga is gazda lesz valaha, ha Isten élteti, mint az apja!

*

Tessék tanulni tőle.

Gazdasági Egyesületnek előbb fel kellene szólítani a birtokosokat arra, hogy a székes talajokon teendő kísérletekben részt vegyenek és erre az egyesületnél jelentkezzenek; a beérkező jelentések alapján tegyen azután az egyesület felterjesztést a kormányhoz abban a tekintetben, hogy mivel a kísérletekben a gazdák maguk is részt óhajtanak venni, utasítsa szakközegeit ezen kísérleteknek vezetésére és a kísérletekben való részvételre. Ezen eljárás szerint a kormány is nagyobb impulzust nyerne arra, hogy a szükséges kísérleteket kezdeményezze.

Kvassay Jenő a székestalajok hasznosításának kérdését megoldottnak tartja. Azok a módok, amelyekkel a székes talajok hasznosíthatók: az öntözés, a fölösleges talajviznek levezetése és ezáltal a székestalajoknak kiluzgás útján való megjavítása és végül a kaliforniai módszer a gipszessé váló javítás. E javítási módok közül az öntözés terén szerinte Magyarországon még elegendő nem történt, de ettől nagyobb eredményt azért se vár, mert éppen a székes területeken az öntözésre elegendő viz többnyire nem áll rendelkezésre, továbbá a terepviszonyok olyanok, hogy magának az öntözésnek berendezése a legnagyobb nehézségekkel jár. A lecsapolás és kiluzgás útján való javítás ismét abba a nehézségbe ütközik, hogy akár alagesövekkel, akár nyílt árkokkal történjék a lecsapolás, a székes talajoknak minősége a javítás ezen módját rendkívül megnehezíti, mert különösen az olcsóbb nyílt árkokkal való eljárásnál a székestalajok összefolyó természete a nyílt árkoknak fentartását rendkívül nehéz és költségessé teszi. Marad tehát a kaliforniai módszer, mely a székes talajokat megfelelő mennyiségű gipszzel megjavítani alkalmas. Erre nézve maga is szükségesnek tartja a székes körű kísérletek tételét, amelyekre okvetlenül az érdekeltek részvételét kell biztosítani. De ezeknek a kísérleteknek a végrehajtására és vezetésére a magyar-óvári kísérleti állomást manap már elegendőnek nem tartja, mert a kísérleti állomásnak sem szervezete, sem dotációja nem megfelelő arra, hogy ilyen nagyszabású és hosszú ideig tartó kísérletezéseket végezhesen. Addig, ameddig a kísérletezés ügye nem rendeztetik a meddig a kísérletezésre a kormány nagyobb összeget nem áldoz, ő a maga részéről a jelenlegi szervezettel teendő kísérletektől nem sok eredményt vár, azt a javaslatot teszi tehát, hogy az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tegyen előterjesztést a kormánynál a növénytermelési kísérletezés s általában a kísérleti ügy rendezése érdekében, amelynek keretében azután a székes talajok javítása és ezek érdekében teendő kísérletek mint részlet bentfoglaltatnék.

Inkey Béla kijelenti, hogy az agronom geológiai osztály 1892-től kezdve a maga körében megindította a székestalajok tanulmányozása és javítása érdekében a kísérleteket. 1894-től kezdve már a gazdaközönséget is bevonta a kísérletekbe olyképp, hogy összeköttetésbe lépett a magyar-óvári növénytermelési kísérleti állomással, a melylyel karöltve folytatta ezeket a kísérleteket. Ezen idő óta számos gazda résztvesz a növénytermelési kísérleti állomás keretében a székes talajok tanulmányozása és javítása érdekében megkezdett kísérletezésben. Elismeri azonban, hogy a jelenlegi szervezettel ezen nagyfontosságú kérdést megoldani csakugyan nem lehet, ezért a maga részéről csatlakozik *Kvassay* Jenő indítványához, hogy az egyesület a kísérleti ügy egészére nézve tegyen a kormánynak előterjesztést, a melyben a székes talajok tanulmányozása és megjavításának kezelése, mint főfontosságú részlet-kérdés benne foglalassék.

Gróf Desseuffy Aurél elismeri a kísérleti ügy újból való szervezésének szükségességét.

gét, gyakorlati szempontból azonban a maga részéről már most szükségesnek tartja a székes talajokkal való kísérletezésnek a jelenlegi szervezettel való nagyobb mérvű felkarolását.

Forster Géza fölemlíti, hogy ezen kérdés az Országos Magyar Gazdasági Egyesületben már egy ízben tárgyalás alapját képezte s az egyesület ez irányban már akkor felterjesztést intézett a miniszteriumhoz, melyben azon óhajt fejezte ki, hogy önálló állomás állíttassék fel, mely a székes talajok összetételére kísérleteket eszközöljön. Elfogadja Szilassy Zoltán indítványát, kibővítve Kvassaynak a kísérleti ügy szervezésére vonatkozó proppozíciójával.

Gróf Dessewffy Aurél és Kvassay Jenő ismételt felszólalása után a lefolyt vita eredményeképpen a szakosztály elnöke határozatul kimondja, hogy az Országos Magyar Gazdasági Egyesület behatóan foglalkozzék a kísérleti ügy szervezésének kérdésével, ezt külön ülésében tárgyalja, a melyre előadói javaslat készítésére felkéri Szilassy Zoltán szerkesztő titkárt. Addig is azonban, amíg a kísérleti ügy szervezésére vonatkozó tárgyalás megejthető volna, az igazgatóválasztmány kéressék fel arra, hogy egy külön felterjesztésben hívja fel a földmivelésügyi miniszter figyelmét a székes talajok javításának fontos kérdésére s egyuttal kérje fel a minisztert, hogy utasítsa a földtani intézet agronom-geológiai osztályát a székes talajok tanulmányozására, valamint a magyaróvári növénytermelési kísérleti állomásra a székestalajok hasznosítása érdekében az eddigieknél nagyobb keretben megejtendő kísérletek tételére s amennyiben szükséges, ezen kísérletek végrehajtására az illető intézeteket a megfelelő költségadományban is részesítse.

A bimetallisták sikerei.

A „Köztelek“ olvasóit nem szükséges többé figyelmeztetnem arra a jelentőségre, melylyel az arany vagy az arany és ezüst- valuta a termékek árának megállapítása körül bír. E föladatot elvégezték már előttem mások és bizonyos, hogy az utóbbi időkben kétségkívül a „Köztelek“ volt az, mely e kérdéssel lapjaink közt a legbehatóbban és legrészletesebben foglalkozott. De éppen azért, mert ez így van, helyesnek, sőt nélkülözhetetlennek tartjuk, hogy a „Köztelek“ olvasói, azaz a magyar gazdaosztály, figyelemmel kísérje mindazt, mi ebben az irányban történik. Ez annyival fontosabb és szükségesebb, mert hiszen a mult évi gazdakongresszus által kiküldött valuta-bizottság ma is fönnáll és hiszszük létének nem sokára jelét is fogja adni.

Külföldön nagy és nevezetes dolgok történnek. Olyanok, a melyekből a nemzetközi közvélemény módosulását, sőt megváltozását lehet kihüvelyezni. A szervezkedett bimetallisták nagy és váratlan sikereket érnek el.

Londonban az alsóház Balfour pártoló felszólalása után egyhangulag fogadja el Witheley és társainak indítványát, mely arra irányul, hogy az angol kormány a nemzetközi bimetallista egyezmény elérése czéljából tegye meg a kellő lépéseket. Az angol alsóház egyhangu szavazata a bimetalizmus mellett azt mutatja, hogy az angolok szintén belát-

ják azt, mit Goschen, ki a kabinetnek ma is tagja 1878-ban a párisi nemzetközi értekezleten mondott, a mely szerint „az ezüst ellen irányuló intézkedések nagy veszélyekkel járhatnak még oly országokban is, hol a törvényes érték egyedül csak az arany.“ És nem feledték el azt sem, a mit az 1886-ban ülésezett arany- és ezüst-bizottság kimondott: „az árák esése nem tultermelésből, hanem az arany értékének azon emelkedéséből ered, mely az ezüst demonetizálása folytán 1873-ban megindult“.

Persze az arany értékének emelkedése sokáig nem volt kellemetlen Angliára a világ bankárjaira nézve, sőt bankárjaira nézve ma sem az. De végül, miután mezőgazdák is vannak Angliában s ezek sorsa átkozott rosszul megy, valamit tehát tenni kell ezekért is. Alig csaldunk tehát, ha azt állítjuk, hogy az angol kormány állásfoglalása a bimetalizmus mellett, főleg a mezőgazdaság válságára vezethető vissza és mintegy első lépés annak az agrárprogrammnak megvalósítására, melyet Salisbury az „ország legrégebbi iparának, a mezőgazdaságnak“ érdekében kilátásba helyezett.

Mig ezek Londonban történnek, Párisban Meline, a volt földmivelésügyi miniszter s az agrárcsoport vezetője nyújt be hasonló javaslatot, mint Witheley-é. Berlinben ugyanez történik s az indítványt 433 tag közül a konzervatív pártokból és a centrum embereiből 231-en írják alá. Többség! Ausztriában Suess Ede, a jeles tudós teszi meg azt az indítványt, mely a bimetalizmus javára szolgál és így hangzik:

„Miután az arany és ezüst jelenlegi értékének hullámlása súlyos nemzetgazdasági hátránynak bizonyult, felhívjuk a kormányt, hogy mindazokat a más államokból kiinduló iparkodásokat élénken támogassa, a melyek az arany és az ezüst egymáshoz arányított értékének nemzetközi megállapítására irányulnak“.

A bécsi merkantilisták ez ellen az indítvány ellen nálunk, a földmivelő Magyarországon keresnek segítséget és a volt miniszterelnök megteszi nekik azt a szivességet, hogy erősen a kettős érték hívei ellen nyilatkozik és felelősség nélküli agitátoroknak nevezi azokat, a kik a törvénybe ígatott arany valuta ellen bármit is kezdenének.

Wekerle nyilatkozata, szerencsétlenségére, éppen akkor kerül nyilvánosságra, midőn Balfouré, mely hozzávetve az általános hangulatot, a kettős érték javára, tehát az arany lovagjai ellen billenti föl a mérleget és teljesen megsemmisíti Wekerle állításainak jelentőségét.

Sokak szemében azonban mégis következetlenségnek fog feltűnni, ha nálunk sokan azt hangsúlyozzák, hogy a bimetalisták mozgalmában részt kell vennünk. Alig néhány év előtt szavazta meg törvényhozásunk az arany valutát, az még életbe sem lépett és máris a kettős valuta felé kacsingassunk? Ha meg-

vagyunk győződve arról, hogy az arany az egyedül biztos és szilárd értékmérő és ha az hiszszük, hogy a helyzet nem változik akkor sem, ha más nemzetek az ezüstöt visszaiktatnák régi jogaiba, akkor ne tágítsunk és maradjunk meg az arany hiveinek.

Ha azonban olyan egyéneknek szava mint Balfour és Meline nyom valamit előttünk, ha némi rokonszenvvel kísérjük a külföld agráriusainak törekvéseit és elhiszszük azt, hogy panaszkodunk van legalább egy szemer igazság, törekvésekben legalább egy kicsiny jogosultság, akkor ne érezzük magunkat feljogosítottoknak arra, hogy e törekvéseknek útját bevágjuk. Ne álljunk útjába a nemzetközi megállapodásoknak, sőt igyekezzünk elősegíteni azok sikerét. A még életbe sem léptetett aranyvalutának csakis addig van jogosultsága, míg bizonyos, hogy az nem csupán a bankárok és kereskedők érdekeit mozdítja elő, hanem javára van a gazdáknak is. Ha azonban kiderül az ellenkező, ha a nemzetközi értekezlet ellene foglal állást, mi bírhat bennünket reá, hogy mégis mellette maradjunk?

Következetesnek lenni és a kimondottakhoz ragaszkodni igen szép dolog. Ha azonban kiderül, hogy az egyedül üdvözítőnek hirdetett elvekkkel éppen ellenkezőjét érjük el annak a mit akarunk s a mi után törkedni kötelességünk, nem-e okosabb, nem-e férfiasabb dolog áttérni a helyesebb irányba, bármily kár essék is általa hiúságunkban?

Bernát István.

NÖVÉNYTERMELÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

Árpavetés here után.

☒ Azt hiszem, nem érdemel a gazda azért megrovást, mert a természet titkait és előnyeit nem tudja mindig kellőleg kihasználni és néha némely dolga nem úgy üt ki, mint a hogy remélte; de ezen balsikereknek is mindig van némi haszna, t. i. az okulás. Több helyt olvastam, hogy lóhere után az árpa nem igen jól szokott sikerülni, de ennek alapos magyarázatát sehol sem találtam. Ennek magyarázatát én abban véltem megtalálni, hogy a lóhere mint nitrogén-gyűjtő növény, igen sok nitrogént halmoz fel a talajban, mi az árpának gyors és buja fejlődését idézi elő; a későbbben beálló szárazsággal pedig a tulkóvér levélzet rozsdát kap, és így az árpa rosszul sikerül. Ezen úgy véltem segíthetni, hogy majd ha igen buján fog fejlődni az árpa, szárbaindulás előtt juhokkal lelegeltetem, hogy így a buja fejlődést megakadályozzam. Ez volt a tervem, mely azonban nem volt keresztülvihető.

Ősszel a fenti kísérlet czéljából feltörttem egy 25 holdas tábla lóherést. Tavasszal extirpátorral jól felturattam és a tábla felét árpával (Chevalier), a másik felét tavaszi búzával vetettem be. A kelés kielégítő volt mind a kettőnél, de mikor a bekrosodás kezdődött, az árpán sárga rozsdafoltok mutatkoztak, a melyek végül annyira elterjedtek, hogy a termés nagyon silányul ütött ki. A tavaszi buza pedig gyönyörű kalászatokat nevelt, egyszóval jól sikerült, pedig a vetés ugyanegy napon lett eszközölve. Ennek okát már nem is próbáltam megfejteni, ha-

nem a következő évben egy két holdas darabon újból megpróbáltam az árpavetést közvetlen lóhere után. Ekkor a rozsdafoltok ugyan elmaradtak, de az árpa ha valamivel jobb is volt az azelőttinél, mégis rosszul sikerült; törpe, vékony kalászu és oly silány szemű volt, hogy zabpótlásul kellett felhasználnom.

Mindezek után arra vagyok kíváncsi, hogy mi lehet ennek a dolognak valódi oka, talán csak nem az a penészgombafaj, a mely a talajt ugynevezett hereuntá teszi.

Csontos Miklós.

Lóhere után az árpa (különösen a két-soros sörárpa) mindig bizonytalan, minek oka tavaszi árpa nagy igényeiben kereshető. Tudjuk, hogy az árpa nagy igényeket támaszt, nemcsak a talaj táplálékanyagaival, hanem a talaj szerkezetével, mechanikai alkotásával szemben is. Megkívánja, hogy a föld kitűnően megmunkált s porhanyó legyen. A míg a többi kalászos a gazdag talajú here után jól sikerül, addig a tavaszi árpa elsősorban a talaj szerkezetére való tekintettel meglehetősen nincsen. És pedig nincs meglehetősen azért, mert a herét rendszeren késő ősszel török fel, úgy, hogy a tavasz beálltával a 2 éven át megülepített talaj a kellő porhanyóságot (a milyent az árpa kíván) nem kapja meg, kivált akkor, ha a téli fagy porlasztó hatása, vastag hótakaró vagy enyhe, száraz tél folytán nem érvényesülhetett. Ennek az a következménye, hogy a korai tavaszi vetést igénylő árpa, a nyersebb és még el nem korhadt lóhergyökerekkel telt talajba kerülve, silódnai fog. Ezért kell a lóherét az árpa bizonytalan előveteményének tekinteni.

Ha a lóherét a feltörés évében korán, pl. júliusban sekélyen leszántjuk s ősszel még egy jó őszi szántást adunk, akkor a lóhergyökerek legnagyobb része a tavasz beálltával elkorhadt, a talaj szerkezetére kedvezőbb lesz s az árpa is jobban fog sikerülni. Daczára ennek, a lóherét nem tekintjük az árpa jó előveteményének.

Rovatvezető.

Here és komócsin együttes termelése.

(3-dik felelet a 70. sz. kérdésre.)

☒ A Bakonyban éveken át termeltem komócsint, részint herével keverten, részint magnyerés czéljából.

Tapasztalataim ellenkezik a „Köztelek” 18. számában H. F. által közöltekkel, miért is tapasztalataimat alábbiakban óhajtom közölni:

1. A tavasszal vetett komócsin feltétlenül kikélik még a vetés évében, de a here között az első évben nem bokrosodik el annyira, hogy felületes megtekintésre is szembe tűnjön. Ellenben a magnyerés czéljából — védnövényvel vagy anélkül — de tisztán vetett komócsin nemcsak hogy kikélik, hanem szépen el is bokrosodik már a vetés évében.

2. A herével vetett komócsin a vetés utáni évben a here első kaszálását már jelentékenyen szaporítja tömegével, jól elbokrosodik s a kaszálás idejére szádba megy. Az ilyen keveréket sokkal könnyebben lehet kezelni mint a tiszta herét: hamarabb szárad, hamarabb behordható, s miután a here leveleiből alig hull le valami kevés, nemcsak több, hanem sokkal jobb takarmányt is ad, mint a tisztán vetett here.

3. A komócsin — igényeinek megfelelő viszonyok között, mint pl. a Bakonyban — a második kaszálása here között is igen szépen előjön. Jóval kevesebb szárat és kalászt hoz ugyan, mint az első kaszálás alkalmával, de az alja annyira sásos, bokros, hogy a takarmány tömegét így is jelentéke-

nyen szaporítja. Kalásza a herével csaknem egyidejűleg beérnek (rendszerint pár nappal előbb mint a here), igen szép magot adnak, s miután sokkal magasabban állanak mint a here, sarlóval igen szépen le lehet azokat aratni s így a herétől elkülöníteni.

En a zirezi apátság egyik bakonyi gazdaságában két évben egymásután igen szépen kaptam komócsinmagot a kevert vetések második termése után s azt a szintén jól beérett here fölött mindig sarlóval arattattam le.

Nézetem szerint ott, a hol a komócsin már a második kaszálás alkalmával sem mutatkozik — nem is érdemes vele vesződni, mert a komócsin rendeltetése éppen az, hogy mint erősen bokrosodó szívós életű növény a folyton ritkuló herét pótolja s a kellő takarmánytömeget biztosítsa. — E feladatát kedvező viszonyok között oly jelesen teljesíti, hogy pl. a svájci gazdák kezdik kiküszöbölti a komócsint és azt állítják, hogy náluk buja fejlődésével és erős bokrosodásával előli a vörös herét, éppen úgy mint az aranka. (Nem a pusztítás módját, hanem annak eredményét tekintve.)

4. A tisztán vetett komócsin a második évben szintén két kaszálást ad, az első jó takarmánynak, a második — bár kevesebb szárat és kalászt hoz — magnak hagyható s még elég jól fizet.

Általában minden fűfélénel azt tapasztaltam, hogy ha első termését levágjuk takarmánynak, ugy a második termés már sokkal kevesebb szárat hoz — ellenben első levelzete annál sűrűbb, bokrosabb lesz, úgy, hogy magnyerés után még jó legelőt is ad. Hogy az első kaszálás után valamely fűféléltünt volna, úgy hogy csak a rákövetkező évben jöjjön ismét elő, azt soha nem észleltem.

5. Hogy rendszeren végezett ugarolás, keverés és vetésszántás után a komócsin a buza között gyökérről kihajtsa s még magot is hozzon — az egyenesen lehetetlen, s ha H. F. buzája között valóban komócsinmag terem, annak csak a következő okai lehetnek.

Vagy már az első szántás után magba ment a komócsin, vagy a rosszul végzett első szántás után az újból kisarjadzott tövek hoztak magot, melyek a talajba jutva a buza között még ősszel vagy rákövetkező tavasszal kikélik s újból magot hoztak, vagy végül előfordulhatott a komócsin mint gyom is a buza között — mely esetben könnyű magját talán a szél vitte át a rétekről, hol vadon is előfordul — vagy valamely szomszéd tábláról.

Legvalószínűbb a kihullott magról való fejlődés, a mi egyéb terményeinknél is gyakori eset. Például a ki köles után őszi gabonát vetett, az tapasztalhatta, hogy utánna való évben a tarló között akármennyi köles jön elő s bár alacsony marad, de azért rendszeren beérik a magja — fürjek és foglyok nem kis öröme. Szilárd Iván.

Felhívás „magyar-kincs” burgonya beszerzésére.

Az orsz. m. kir. növénytermelési kísérleti állomás 150 q eredeti magyar-kincs burgonyát foglalt le a múlt ősszel Agnellitől oly czélból, hogy lehetővé tegye a magyar gazdaközönségnek eredeti vetőgumó beszerzését jutányos áron.

Az eredeti magyar-kincs burgonya métermázsájának ára zsákostól lóco Kuti vasúti állomás 5-20 frt. A növénytermelési kísérleti állomás ezenkívül 1894-ben beszerzett magyar-kincs burgonya utánterméséből is rendelkezik nagyobb mennyiséggel, melynek métermázsája zsákostul 3 frtéért szerezhető meg lóco M.-Ovár vasúti állomás.

Felszólítjuk mindazon gazdákat, kik ezen hazai viszonyaink között oly kiválóan bí onyult burgonya-éléből vetőgumót beszerezni óhajtanak, sziveskedjenek eziránt az orsz. m. kir. növénytermelési kísérleti állomáshoz fordulni.

A megrendelésben pontosan kiteendő, hogy az illető eredeti magyar-kincs burgonyát vagy utántermett magyar-kincs burgonyát óhajt-e, továbbá a kívánt mennyiség, lakhely, utolsó posta és vasúti állomás.

A burgonya az időjárás enyhültével utánvétellel a jelentkezések beérkezésének sorrendjében fog utnak indíttatni.

Orsz. m. kir. növénytermelési kísérleti állomás.
Cserháti Sándor.

GAZDASÁGI ÁLLATTAN.

Rovatvezető: Jablonowski József.

A hernyózásról.

A Köztelek múlt számában előadottakból kitűnik, hogy csak a galagonya-lepke és az aranyfalu pille hernyói kelnek ki még a nyár folyamán, s hogy csak ezek a hernyók készítik táplálékuk biztosítása és önvédelem végett azokat a sajátságos szövedékeket, melyek őszi levélhullás után az ágak csucsan meredeznek ég felé, s amelyeket a gazda kis és nagy hernyófészkek elnevezés alatt ismer. Már régen s jól tudja ezekről a gazda, hogy kora tavasszal belőlük kerül ki az a pusztító sereg, melygyümölcsfaíkat és termésünket évenként megsemmisítéssel fenyegeti.

A másik két lepkefaj ivadékát ellenben, mely még a legmostohább időjárással is daczolva, mint pete huzza ki a telet, rendszerint mellőzni szokta, mert a gyűrűs lepke petéi kevésbé szembetűnők s könnyen kikerülnek figyelmünket. Mikor pedig azokból a hernyók már kikélik, a hernyózást rendszerint befejezték, a külső munkák pedig már folyamatban levén, a gazda már nem ér rá az ugynevezett utóhernyózást foganatosítani.

A gypjas lepke petéit pedig figyelembe sem veszi, mert a hernyózás alatt ősidőktől fogva csak a hernyó-fészkek szedését érti.

Pedig éppen e két lepkefaj hernyói t. i. a gyűrűs lepkéké és némely vidékeken a gypjas lepke hernyói szokták a gazdát azzal meglepni, hogy hernyózás daczára lekopasztják a fákat.

Hogy tehát a hernyóirtás alaposan végrehajtható legyen, arra vonatkozólag a következő utmutatással szolgálunk.

Habár a törvény a hernyóirtás befejezésére márczius végéig ad haladékot, jól felfogott érdekünkben lássunk hozzá azonnal a hernyózásához, mert az idő már a legközelebbi szelfordulattal megenyhülhet, beállnak a külső tavaszi munkák s nem lesz elegendő időnk, hogy a hernyózást a kellő gonddal végrehajthassuk. A későre hagyott munka csak kapkodás, a miben soha sem volt köszönet.

Szedessük le már most a lehető leggondosabban ne csak az első pillanatra szembeszökő hernyófészkeket, hanem a kevésbé feltűnő gyűrűs lepke petéit is. Kapartassuk le a fatörzsek- és vastagabb ágakról valamely tompa késsel a gypjas pillének nagyon is feltűnő taplószerű petecsomóit is; de vigyázzunk, nehogy a szél ezt a taplós anyagot s vele a petéket szétfújja.

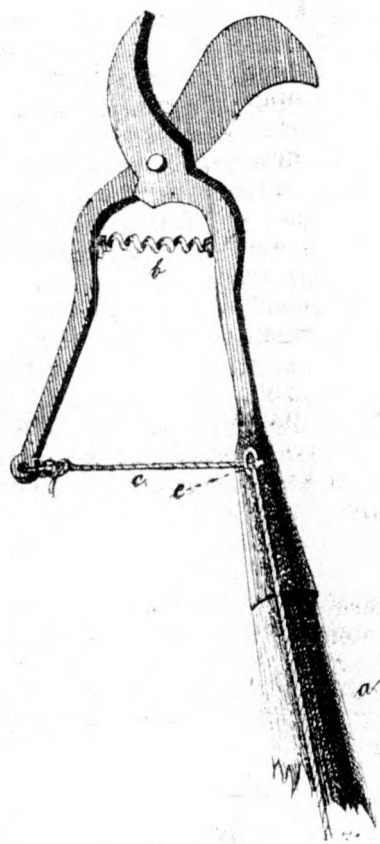
Az így leszedett hernyófészkeket nyomban szedjük össze elébünk kötött tartóba, vagy még jobb egy e czélból kéznél tartott zacskóba, mely ha megtelt, tartalmát azonnal égessük el s ne hagyjuk a hernyófészkeket

talán napokig kertünkben szétszórva vagy rakásban, mert a szél így sokat szétszórhat s a hernyók is feleledhetnek s szétmászhatnak.

Ha sok gyapjas lepkepete gyűlt össze, tanácsos azokat apróbb adagokban a tűzbe dobni, mert így apránként pattognak szét, míg nagyobb adagokban valósággal explodálnak.

Tartsunk ezután még többször szemlét a megtisztított hirt fa minden egyes ágán, nem mutatkoznak-e rajtuk egyes száraz levelek vagy odaszáradt gyümölcsök? Ha igen, ezeket is szedessük le; mert bennük is lehetnek kártékony férgek vagy gombák elrejtve, melyek ismét ellephetik a leveleket és gyümölcsöket.

A hernyózást ne bizzuk felügyelet nélkül hagyott gyermekekre, mert ezek nemcsak hogy nem végzik a tőlük megkívánt munkát kellő komolysággal, hanem pajzánkodva több kárt tesznek mint hasznót. Kampós botjaikkal húzzák magukhoz az ágakat s ekközben kimélet nélkül törik, hasogatják le a legszebb ágakat, míg egy szemükbe ötlő fészket pusztá kézzel lecsavargathatnak.

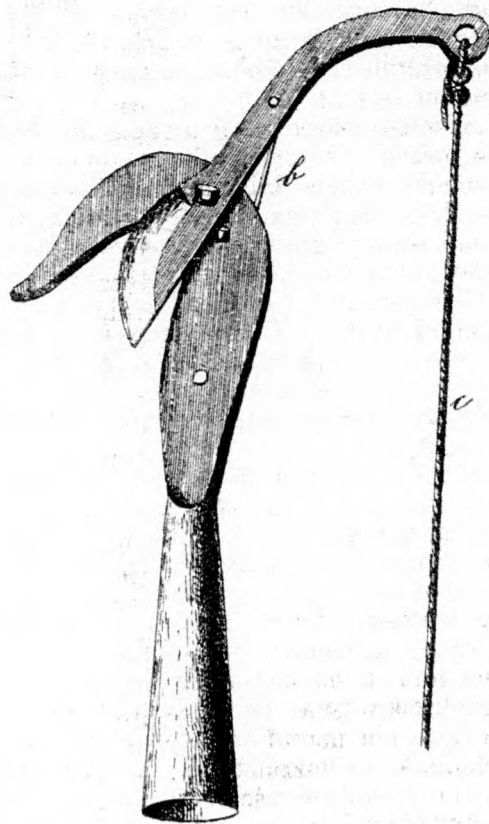
60. ábra. Kezdetleges szerkezetű hernyózó-olló.

A gyermekek helyett alkalmazzunk felnőtt munkásokat, a kik az ugynevezett hernyózó-ollókat már kezelni bírják. A hernyózó-ollókkal — melyeket a gondosabb gazdák már régóta használnak — sokkal könnyebben, alaposabban és kiméletesebben fogunk dolgozni, mintha fára mászva szabad kézzel tördeljük s csavargatjuk le a fészkeket. A vaskereskedésekben most már a legkülönbözőbb szerkezetű hernyózó-ollókat lehet kapni.

A hernyózó ollók legkezdetlegesebb szerkezet mellett hasonlítanak a kerti ollókhoz, csak hogy egyik karjuk mindig szilárdan van odaerősítve valamely megfelelő hosszú rudhoz (l. 60. ábra), hogy az ollóval a magasabb ágakat is elérhessük; másik karjukat pedig mindig valamely rugókészülék (60., 61., 62., 63. ábrán b) tartja megfelelő távolságban a szilárd kartól.

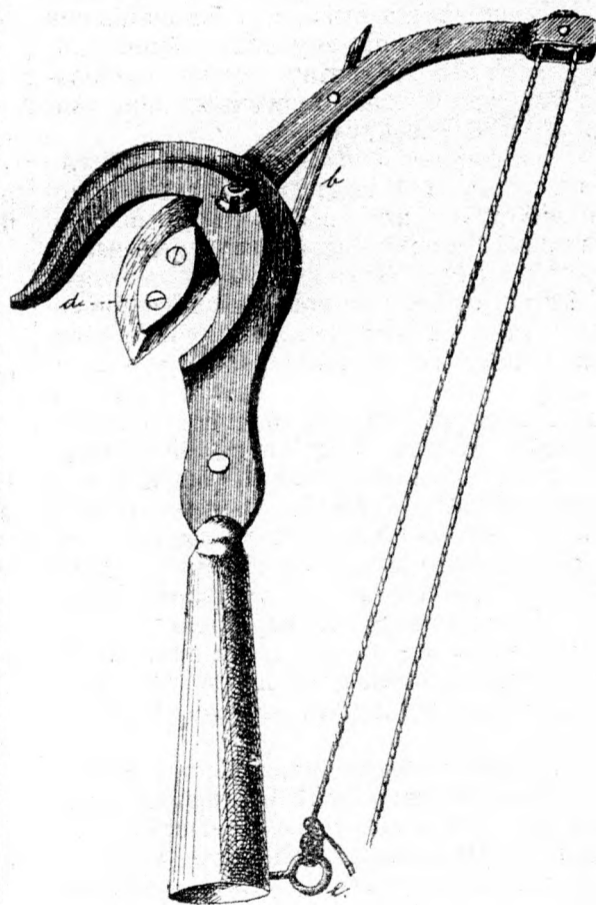
Hogy az ilyen készülékkel az ágakat lemetszhessük, az ollónak szabadon mozgó karjára valamely erősebb s a rudnak megfelelő hosszúságú zsinórt (63. ábra c) kell erősítenünk, olyképpen, hogy annak szabad vége a szilárd karón (e-nél) alkalmazott kis

karikán keresztül haladjon. Ha már most a zsinórt szabad végét megrántjuk, összecusukodik a rugókészülék által nyitva tartott ollónak erőkarja s vele egyszersmind a kiélesztett teher karja is, mely utóbbi az ágat élével a mozdulatlan karhoz szorítja s lemetszi.

61. ábra. Oldalról metsző hernyónyíró-olló.

Ilyen alapszerkezete van a legtöbb hernyózó ollónak. Az egyes szerkezetek csak abban különböznek egymástól, hogy majd felülről (61.), majd alulról (60. ábra vagy oldalról 62. és 63. ábra) metszik le az ága-

62. ábra. Lemetszett ágaknak szilárdan megtartó hernyónyíró-olló.

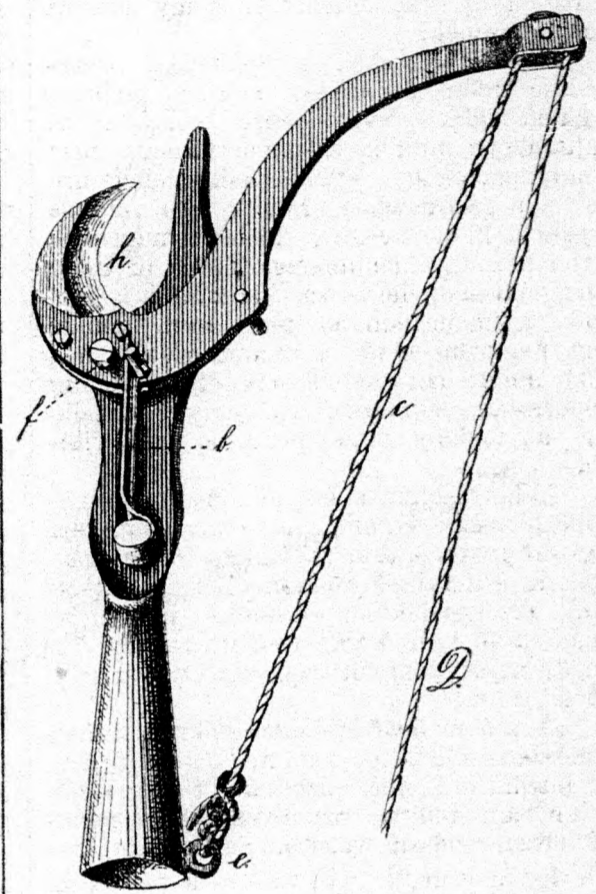
kat, vagy pedig hogy az ágakat nem csupán lemetszik, hanem egy az ollónak metsző ágára erősített vastagabb s megfelelőleg idomított érezlemez segítségével egyszersmind szilárdan megis fogják (62. ábra d) nehogy a földre hulljanak.

Ez utóbbi szerkezet különösen jó szolgálatot tesz akkor, ha a hernyók már elbujtak akár a fészkekből, akár a petékből, mert az ilyen hernyókkal meglepett golyókat e-akugyan nem tanácsos a földre hullajtani, hogy róluk a hernyók lepotyogjanak.

Az oldalt metsző ollóknak a rudra erősített karjuk vége kampóalakú görbülettel bír, melylyel az ágakat fölülől elkapjuk s a mely metszés közben egyszersmind támasztékul szolgál a metsző pengének.

A fölülől metszőknek nincs ugyan kampójuk, de van a helyett egy felfelé álló nyujtványuk, mely metszés közben támasztékul szolgál a vele szemben levő sarlóalakú kiélesztett pengének. Ha ezt a pengét az e végből meghosszabbított emeltyükkel alkalmazott zsinórt segítségével megrántjuk, sarlóalakú éle tengelye körül forogva, a támasztékul szolgáló nyujtvány felé közeledik s miután így az ágat át fogja, azt fölülől lemetszi.

A hernyózó ollókkal már a föld színéről minden nagyobb fáradság nélkül kényel-

63. ábra. Felülről metsző hernyónyíró-olló.

mesen lecsipkedhetjük a hernyófészkeket és a gyűrűs lepke petéivel megrakott ágakat.

Ha azonban rudunkkal a fák sudarába nem juthatnánk vagy a fészkeket és petegyűrűket a föld színéről fel nem ismerhetnénk, munkánk alaposága érdekében használjunk szétnyitható kerü hágesókat is.

A hernyózás végrehajtásánál célszerű, ha két egyén dolgozik. Egy felnőtt, a ki a hernyózó ollót kezeli és egy gyermek, a ki a lehullott fészkeket összegyűjti; legezészerűbben valamely zacskóba, a honnan a fészkek járás-kelés közben ki nem hullhatnak és szét nem szóródhatnak.

A hernyózáskor legyünk mindig figyelemmel gyümölcsösünk környékére is; mert ha gyümölcsösünk szomszédságában akár kerítésképpen vagy az árkok mentén, akár pedig vadon tenyésző galagonya- és kőkönybokrok vannak, ezeket a gyümölcsöslöz hasonlóan a hernyófészkektől meg nem tisztítjuk, s kártékony hernyók ezekről a kedvelt növényekről mindig átkerülhetnek gyümölcsöseinkre s ha másképp nem, úgy legalább már mint szabadon röpkező lepkék jönnek át, hogy petéiket a különben gondozott gyümölcsfáinkra letojhassák.

Az irtásra vonatkozólag figyelembe vehetjük talán még a galagonyalepke azt a sajátját is, hogy a hímek korábban mutatkoznak, mint a nőstények, továbbá azon szokását, hogy esténként tömérdek mennyiségben telepszik le bizonyos virágokra, sőt napközben a mozsarak és pocsolyák nyirkos szegélyét is ellepi.

Ha ezeket a lepkegyülekezetekeket esténként lepkehálóval összefogdossuk, napközben pedig a mozsarak szélén nyírfaseprűkkel agyonverdessük, — habár e munka eredményét egészen biztosan megállapítani bajos, — mégis úgy véljük, hogy ezzel is jó szolgáltatásokat tehetünk a hernyókárok csökkentésére nézve, mert ha a lepkék megjelenésekor azonnal látunk hozzá a most jelzett irtáshoz, sok lepkét, nagyobbára hímeket pusztítunk el, mely a később megjelenő nőstényt már nem termékenyítheti meg; később pedig, midőn a nőstények száma fokozatosan emelkedik, s a hímekkel vegyest mutatkoznak, közülök sok olyan nőstényt foghatunk össze, melyeknek petéi a termékenyítés után az anyatestben még csak érlelődnek, s így lerakva még nincsenek.

A hernyófészkek és lepkepeték összedése után szükséges még az is, hogy gyümölcsfaikat egész ápril hónapban és május elején mindig szemmel tartsuk, mert óvhatatlan, hogy egyik-másik petegyűrű, melyet a gyűrűlepke rakott le, a munkás figyelmét ki ne kerülje, kivált a magasabb körtefákon. Így azután megeshetik az, hogy a legfondosabb hernyózás daczára is a hernyók gyümölcsfaikon még ápril hóban, vagy május hó elején is mutatkoznak; még pedig amint azt elől is említettük, mindig csoportosan, előbb születési helyük közelében az ágakon, utóbb pedig az ágak villájában.

Mihelyt tehát a galyakon ilyen hernyócsoportot észreveszünk, ezt az ágat kézi vagy hernyózó ollóval nyomban le kell metszenünk s a rajta levő hernyókat széttaposnunk. Az ágvillákban sütkérező, már előrehaladottabb koru hernyócsoportot pedig valamely összegyöngyölt rongy segítségével szétmorzsolnunk.

A szóban levő lepkehernyóknak számos természetes ellensége van, melyeket itt szintén felemlítünk, mert azoknak tömeges felépése vagy hiánya szabályozza a hernyóknak elszaporodását vagy megapadását.

Igy a ezinkék (Parus) és a királykák (Regulus) egész télen át látogatják gyümölcsfaikat s az azokon levő galagonyalepke és aranyferu pille fészkeiből fosztogatva szedik ki a szunyadozó hernyókat. A különböző pintyfajok s köztük proletár verebünk is, a csoportosan sütkérező hernyók közül tömérdek mennyiséget oroznak el. A gypjas lepke szőrös hernyóitól azonban úgy látszik irtózik a legtöbb madár, csak a kakuk nem; ez éppen legtöbbször a szőrös hernyókat keresi föl s falja fel mohó étvágygal.

Figyelemre méltó számot tesznek az irtás körül különösen a rovarok, melyek észrevétlenül, mintegy orozva tojják le petéiket egyik vagy másik állatalakba, vagy azok felületére. Az ezen petékből kifejlődő álcák (nyüvek), ha azokat az anyaállat nem tojta le az áldozat belsejébe, a köztakarón át belefurakodnak a hernyók és bálók testébe, emésztik aprónként azok belsejébe és azok nedveit, míg teljesen kifejlődnek s azután elhagyják az így belsejleg összeroncsolult életképtelen hernyót vagy bábót.

Tömérdek hernyó s még több báb megy így tönkre. A galagonyalepke bábjai között pl. akadunk több barnulni kezdő vagy már megbarnult példányra. Ez mind már magában rejti az ellenséget is. Kár tehát az ilyen bábokhoz hozzányulni s azokat megsemmisíteni, mert velük együtt elpusztítjuk a hernyók ellenségét is.

A hernyóirtásra nézve hasznos rovarok nagyobbára a hártyszárnyuak (Hymenoptera) és kétszárnyuak (Lepky-Diptera) rendjéből kerülnek ki. De akad a hernyók és báboknak hatalmas ellensége a fedeles szárnyuak (Coleoptera) között is. Így a bábrabló (*Coloxoma sycophanta*) vakmerően támadja meg a meg úgy hadonázó hernyókat is s irgalom nélkül szabadlaja fel s szivja ki belső tartalmukat, sőt álczái is irtozatosan pusztítanak a farepedésekben gyakran található bábtelepekben.

Némely évben ha tartósan hűvös és nedves idők járnak és a hernyók étvágyuknak némi csillapítása végett nedves és hideg leveleket kénytelenek fogyasztani, sok bajnak és betegségnek lehetnek kitéve s nem fejlődhetnek tovább. Különösen sok hernyót tesz tönkre az ilyen időjárás, ha a vedlések időpontjára esik.

Máskor meg gomba-epidemia közben pusztulnak el.

Szóval az anyatermesztet is több irányban segídkezik a hernyóirtásban. Hogy azonban annak daczára is tömegesen mutatkoznak a hernyók, annak oka rendkívül bő szaporodásukban rejlik, melyet a kevésbé szaporas hasznos állatok, valamint a számba vehető egyéb körülmények: időjárás és gombák nem mindig bírnak ellensúlyozni.

Mindezekre tehát nem számíthatunk biztosan s így nem marad más hátra, mint-hogy magunk is hozzájáruljunk az irtáshoz, melyet, ha a fentebb vázolt módon hajtunk végre, munkánkat biztos siker fogja koronázni, s akkor nem lesz okunk a hernyók kártételeiről panaszkodni. *Vellay Imre.*

Gazdasági mozgalmak a külföldön.

Bimetallista akció mindenütt. Majdnem egyszerre érkezik a híre annak, hogy Anglia, Németország, Franciaország, Ausztria és Belgium parlamentjeiben a bimetallizmus hívei konkrét indítványokkal léptek fel, hogy az ezüst és arany értéke egymáshoz való viszonyának nemzetközi uton való szabályozását sürgették.

Londonban *Witheley* képviselő indítványozta, hogy a kormány utasítsák minden elkövetni arra nézve, hogy a többi államokkal egyetértőleg az ezüst pénzértéke reaktíváltassék. *Balfour* Anglia pénzügyi minisztere az indítványra reflektálva kijelentette, hogy a pénzügyi körökre lehetetlen olyan valutát reáerőszakolni, a milyent azok elfogadni nem akarnak. Ő bimetallista, és reméli, hogy az ország is megtér a bimetallizmushoz. Reméli, hogy a külföldön megértik, hogy Anglia csak olyan alapokra akarja fektetni a valutát, mely a hitelezőt és adóst egyaránt kevesebb veszélynek teszi ki, mint a mennyi a pusztán arany- vagy ezüstvalutánál fenyeget. A ház azután *Witheley* indítványát egyhangulag elfogadta.

Berlinben ugyancsak ily értelmű határozati javaslatot adtak be, melyet 231 képviselő irt alá, s melynek szövege a következő:

„Mondja ki a képviselőház, hogy a francia kettős értéknek 1873 óta történt megszüntetése óta a két nemes fém értékviszonyának ingadozása az érdekekre károsnak bizonyult és hívja fel a királyi államkormányt, hogy a szövetség tanácsban kövessen el mindent, hogy az ezüst és arany között nemzetközi egyezmény útján szilárd értékviszony állapíttassék meg.”

Bécsben a bimetallista indítványt *Suess* dr. terjesztette a birodalmi gyűlés elé. Szövege a következő:

Miután az ezüst és arany értékének jelenlegi hullámzása súlyos nemzetgazdasági hátránynak bizonyult, felhívatik a kormány, hogy mindazokat a más államokból kiinduló

iparkodásokat élénken támogassa, a melyek az arany és ezüst egymáshoz való viszonyának megállapítására irányulnak.

Franciaországban *Meline* képviselő, *Belgiumban* *Borchgrave* képviselő terjesztettek elő hasonló szellemi indítványokat.

Ez indítványok egy és ugyanazon időben tétettek meg, jelölve annak, hogy itt egy nemzetközi szövetség működik a bimetallizmus érdekében, melynek célja egyelőre egy nemzetközi valutakonferencia összehívásának sürgetése, melynek útján az ezüst és arany értékének egymáshoz való viszonya fixiroztassék, vagyis az ezüst pénzértéke reaktíváltassék.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

107. kérdés. Rendelkezésemre áll igen nagy mennyiségű takarmányrépa és bevermelt és zombolyázott csalamadé. Okreimet csupán ezen takarmányfélékkel akarom hizlalni. Hogyan kapom meg jobban a helyesebb táparányt, ha szecskázott répát és utána vermelt csalamadét vagy pedig szecskázott répát és utána zombolyázott csalamadét etetek okreimmel? Megjegyzem, hogy eddig, mult évi december hó elsejétől, vermelt csalamadét adattam a répa után és a napontai átlagos szulgyarapodás magyar fajta öregebb okreimnél valamivel több, mint egy kg., tehát az eredmény kielégítő volna. Mint érdekes jelenséget kell felemlítenem, hogy ezen takarmányozás mellett az állat semmit nem iszik, miért is már több, mint egy hónap óta azokat a kutra ki nem hajtatom és az istállóban sem lesznek itatva, mégis kitűnő étvágygal esznek, fejenként és naponta 70 kg. répát és 15 kg. csalamadét. Most nyomnak átlagban körülbelül 13 métermázsát.

Martfü.

K. J.

108. kérdés. Sertéseinket burgonyával szeretnénk etetni, vajon minő táparány van a főzött vagy a nyers burgonya közt és hány kilogramm főzött vagy nyers burgonya felel meg egy kg. szemes tengeri táperejének. Kozma.

F. B.

Feleletek.

Hizálás répával s bevermelt és zombolyázott csalamadéval.

Felelet a 107. számú kérdésre. Δ A kérdéstevő arra nézve kér felvilágosítást, hogy miként közelítheti meg jobban a helyes táplálóarányt, ha hizóinak bevermelt csalamadét és répát vagy pedig zombolyázott csalamadét és répát ad. Helyes táplálóarányról ez esetben természetesen szó sem lehet, mert egy a répa, valamint a bevermelt és zombolyázott csalamadé táplálóaránya nagyon tág, olyan takarmányt pedig, mely bő fehérjetartalmánál fogva hivatva volna arra, hogy az arányt szűkebbé tegye, nem etet.

Bevermelt csalamadé alatt közönséges, földfallal bíró veremben konzervált takarmányt értve, a helyes táplálóarányhoz valószínűleg közelebb jut az esetben, ha a répán kívül zombolyázott csalamadét etet, mert ez valamivel jobb takarmány a vermelnél, nemcsak azért, mert édeses ízű és az állatok szívesebben eszik, mert ha a zombolyázás helyesen vitetett végbe, különös tekintettel a kazal hőemelkedésére, a zombolyázott takarmányban a táplálóanyagvesztés is kisebb, így ez értékesebb takarmány lehet.

Határozottan eldönteni azonban a kérdést csak úgy lehetne, ha a kérdéstevő ugy

FOLYAM.

ssa, a melyek
aló viszonya-
épviselő, Bel-
terjesztettek
kat.
nyanazon idő-
hogy itt egy
a bimetalliz-
egyelőre egy
összehívásá-
után az ezüst
való viszonya
pénzértéke

NY.

re áll igen
pa és bever-
lé. Okreimet
akarom hiz-
ban a helye-
ott répát és
pedig szele-
rázott csala-
gyzem, hogy
elsejétől, ver-
ás után és a
dás magyar
el több, mint
legítő volna.
felemlítenem,
ott az állat
több, mint
ki nem haj-
znek itatva,
k, fejénkint
kg. csalamá-
körülbelül 13

K. J.

burgonyával
áparány van
nya közt és
ers burgonya
táperjének.
F. B.

zsombolyá-

te. Δ A kérés-
ositást, hogy
n a helyes
melt csala-
sombolyázott
áplálóarány-
b sem lehet,
bevermelt és
óaránya na-
ig, mely bő-
volna arra,
nem etet.
közönséges,
vált takar-
nyhoz való-
ha a répán
et, mert ez
vermeltnél,
és az álla-
a zsombo-
különös te-
a zsombo-
nyagveszte-
takarmány

ban a kérés-
éstterv úgy

a vermelt, mint a zsombolyázott takarmányok táplálóanyag-tartalmára vonatkozólag adatokat bocsátana rendelkezésünkre, mert a bevermelt takarmányok táplálóanyag-tartalmára vonatkozó átlagos számok különösen akkor, midőn két különböző eljárással konzervált egy és ugyanazon takarmány közötti különbséget kell kipuhatolni, mely esetleg igen csekély vagy ellenkezőleg az eljárás és siker szerint igen nagy lehet, nem lehetnek irányadók és nem használhatók. Cs.

A főzött és nyers burgonya tápláló értéke.

Felelet a 108. számú kérdésre. Δ A nyers burgonya nagy átlagban 25% száraz anyagot, 2% emészthető fehérjét, 0.2% emészthető zsírt és 21.8% emészthető szénhidrátot tartalmaz. Tápláló anyagai ugy aránylanak egymáshoz, mint 1:11:1-hez. Hogy ezen anyagok közül a főzés alkalmával mennyi vonat ki a főző víz által és mennyi azon fehérje, mely coagulálva kevésbé lesz emészthető, ki nem számítható, éppen ezért a főzött burgonya tápláló aránya sem számítható ki.

De ezekből látható, hogy a főzés alkalmával a táplálóértéke a burgonyának kisebb lesz. Hogy mégis főzve célszerű etetni a sertésekkel, magyarázatát az adja, hogy a főzött burgonyában levő keményítő a főzés alkalmával elcsirizesedik, s így azt a sertések jobban ki tudják használni.

Mint észrevehető, a főzővíz bizonyos anyagokat kivon a burgonyából, tehát hogy ezáltal veszteség ne álljon be, a főzővizet szintén fel kellene az állatokkal itatni. Azonban, minthogy a víz a burgonyából egy mérgező anyagot is kivon, a sólanint, feletetni nem célszerű. Eppen e miatt célszerűbb a burgonyát nem főzéssel, hanem gőzzel előkészíteni, mert a gőz behatására a keményítő szintén elcsirizesedik.

Táplálóértékre nézve a burgonyát a tengerivel összehasonlítani nem lehet, mint-hogy a burgonyának is és a tengerinek is másforma tápláló hatása van. Ha ettől azonban eltekintünk, úgy az mondható, hogy egy kgm. tengerivel 3-4 kgm. nyers burgonya egyenlő, vagy megfordítva, egy kgm. burgonyának 0.29. kgm. tengeri felel meg.

Szt. J.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	Oida
Meghívó. — Földmívelési és növénytermelési szakosztály ülése	445
A bimetallisták sikerei. <i>Bernát István.</i>	449
Gazdasági mozgalmak a külföldön.	452
Társa. Misztikus dolgok. <i>Bárony István.</i>	446
Növénytermelés.	
Árparatás here után. <i>Csontos Mihály.</i>	449
Here és komócsin együttes termelése. <i>Szilárd Iván.</i>	450
Felhívás „magyar-kincs” burgonya beszerzésére. <i>Cserhádi Sándor.</i>	450
Gazdasági állattan.	
A hernyózásról. <i>Vellay Imre.</i>	450
Levélsekreány	452
Vegyések.	453
Kinevezés. — Eljegyzés. — Házasság. — Szabályrendelet a mallein használatáról. — Olasz borászati állomás Fiumében. — Állatkereskedelmünk január hónap. — Új élelmiszer-kivitel-társaság.	453
Kereskedelem, Tőzsde.	454
Budapesti gabonátözsde. — Mitrágyák — Vetőmagvak. — Heremagvak plombozása. — Szeszüzlet. — Élelmiszerek a budapesti hetiyásáron. — Budapesti takarmányvásár. — Állatvásárok: Gazdasági tenyészmarhavásár. — Budapesti vágómarhavásár. — Budapesti lóvásár. — Kőbányai sertésvásár. — Budapesti szurómarhavásár. — Ingatlanok árverései 20.000 frt becsértéken felül.	455
Szerkesztői és kiadóhivatali üzenetek.	455

Kinevezés. A belügyminiszter dr. *Hutyra Ferenczet*, a m. kir. állatorvosi akadémián a belgyógyászat és járványtan nyilvános rendes tanárát és dr. *Breuer Armin* Temes vármegye főorvosát, az országos közegészségi tanács rendkívüli tagjaivá nevezte ki.

Eljegyzés. *Lévai Kócs Miklós* eljegyezte *alpäri Abonyi Mariannát*, Abonyi Emil miniszteri tanácsos leányát Budapesten.

Házasság. *Ugron Zoltán* országgyűlési képviselő örök hűségöt esküdt *Nagy Margitnak*, Nagy Dénes leányának Székely-Udvarhelyt.

Szabályrendelet a mallein használatáról.

A földmívelésügyi miniszter a malleinnak, mint a lappangó takonykór biztos felismerésére kiválóan alkalmas szernek alkalmazása tárgyában az állatorvosi akadémia meghallgatása után fontos körrendeletet adott ki. A mallein ugyanis bőr alá feekendezve az egészséges lónál semmiféle változást nem idéz elő, míg a takonykóros állaton feltűnő, karakterisztikus elváltozásokat okoz, úgy, hogy a takonykórt azon számos esetekben, midőn ezen betegség jelei külsőleg egyáltalán még nem jelentkeztek, de az állat már más állatokat fertőzni képes, felderíti és az állategészségügyi rendszertnek lehetővé teszi, hogy a takonykórnak észrevétlen terjedését megakadályozza. Ez által lehetséges a takonykóros esetekből kifolyólag a fennálló szabályok szerint alkalmazandó súlyos forgalmi korlátozásokat tetemesen enyhíteni, a meny-nyiben az eddigi forgalom meghatározás szerint takonykór gyanujában és ennek fertőzőse gyanujában álló és ehhez képest 60 napi zár alá helyezendő állatok száma a minimumra redukálható és számos állat, mely az eddigi eljárás szerint 60 napi zár alá kerülne, azonnal szabad forgalomba bocsájtatható. A vonatkozó rendelet lényege a következőkben foglalható össze: A malleint a miniszter engedélye alapján esetenként kiküldött állami állatorvos alkalmazza. Az illető loállomány tulajdonosának a mallein kezelésbe való beleegyezése szükséges; a mallein vételárát a tulajdonos sajátjából fedezi. A malleinkezelés befejeztével a kiküldött állami állatorvos az I. fokú közigazgatási hatóság képviselőjének jelenlétében kijelöli: a) a malleinkezelésre nem reagált lovakat, melyek azonnal szabad forgalomba bocsájtandók (de 60 napig más község területére el nem adhatók); b) azokat, melyek a malleinra tipikusan reagáltak és a takonykórra jellemző, vagy ennek gyanuját felkeltő külső tüneteket is mutatnak. Ily lovak azonnal kiirtandók; a boncsolás alkalmával netalán takonykórosnak nem talált állatokért szabályszerű kártalanítás jár; c) azokat a lovakat, melyeken tipikus reakció nem észlelhető, de rajtuk a takonykór gyanuját keltő tünetek észlelhetők, valamint azokat, melyek tipikusan reagáltak, de teljesen egészségeseknek látszanak. Ez utóbbi állatokat takonykór gyanujában állókként kell kezelni. Ezeket a törvényhatósági állatorvos köteles köthetenként megvizsgálni s ha a tipikusan reagáltak közül valamelyiken takonykórra gyanút keltő tünetet észlel, azt rögtön elkülöníteni. Az elsőfokú hatóság pedig köteles ily ló kiirtatása iránt szabályszerű módon azonnal eljárni. A zárlat alatt maradt lovak egy hó múlva ismét mallein-kezelendők, ezen kezelés eredményéről az eljáró állami állatorvos a földmívelési miniszterhez azonnal jelentést tesz, a ki ennek alapján az ily lovakkal való eljárás iránt esetenként határoz. A földmívelési miniszter végül a malleinnak az ezen rendeletről eltérő alkalmazását 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő kihágásnak minősítette.

Olasz borászati állomás Fiumében. Az olasz kormány borászati állomást rendezett be Fiumében. Az állomás vegyészeti laboratóriummal is fel lesz szerelve, a mely a napokban kezd meg működését. Az utóbbinak a célja, hogy a vevőknek biztosítékot nyujt-

son arra, hogy természetes bort vásárolnak. Az állomásnak feladatául tűzték ki, hogy Olaszországnak hazánkkal való borszerke-
dését minden lehető módon támogassa, az olasz termelőknek és a magyar vevőknek pártatlan információkat adjon, az olasz bor számára mutatkozó kedvező konjunkturákra a közfigyelmet felhívja s végül hogy az olasz termelők és a magyar vámhatóságok közt összekötő kapcsolatot szolgáljon a borbehozatal, illetőleg elszámolás körül fölmérülő differenciák esetén.

Állatkereskedelmünk január hónap. Állat-kivitelünk statisztikája a f. év első hónap-jában nem volt kedvező; sertésforgalmunk rendkívül alászállott s bár juhkereskedelmünk némiképpen emelkedőben van, mindazonáltal állatkereskedelmünk mérlege a f. évi január havában nagy deficiettel zárul. Érdekes adatokat kapunk, ha a f. év január havi kivitelünket összehasonlítjuk a múlt év január havának kivitelével. Tavaly január hónapban 43,687 darabbal többet szállítottunk ki, mint az idén ugyane hónapban, a mi 3.2 millió forint árcsökkenésnek felel meg. Az alábbiakban összehasonlítással közöljük mindkét év január havi állatforgalmának kimutatását, az egyes állatnemek forgalmának részletes kiténtetésével. Január havi állatkivitelünk:

Állatfaj	1895-ben korsok érték	1896-ban érték	1895-ben darabszám	1896-ban darabszám	Különbözet
Ökör	1,571,973	1,031,820	5,507	3,789	- 1,718
Bika	209,378	82,890	866	360	- 506
Tehén	874,276	367,929	4,608	2,944	- 1,664
Növendék- marha	223,552	167,990	2,347	1,699	- 648
Borjú	17,774	6,972	724	284	- 440
Juh stb.	407,018	502,867	34,665	36,882	+ 2,217
Sertés stb.	2,361,635	254,676	42,869	2,841	- 40,028
	5,665,601	2,415,085	91,585	47,899	- 43,686

Új élelmiszer-kivitel-társaság. A kereskedelemügyi miniszter, mint a Vasúti és Közlekedési Közlöny írja, újabb intézkedést tett a magyar kivitelnek hathatós előmozdítására, a mennyiben a „magyar kiviteli és csomagszállítási társulatának”, mely több jelentékenyebb és ezen téren már működő szállítócéggel egyesülve, nagyobb szabású élelmiszer-kivitel-társaságot szándékozik létesíteni, Bécsbe valamint a vámkülföldre szállítandó élelmiszerek, nevezetesen élő és leölt baromfi, fozelék, friss gyümölcs, leölt vad, vaj, friss hus, tojás, túró, méz és dinnye-küldemények után, ha ezek szerződésileg megállapítandó bizonyos nagyobb mennyiségben külföldre exportáltak, — jelentékeny viteldijkedvezményeket engedélyezett. Azon esetre pedig, ha ezen újonnan alapítandó társaság, egyetértőleg az e részben már meghallgatott fővárosi hatósággal, a székes fővárosi központi vásárcsarnok forgalmának rendszeres ellátását is bevonná működési körébe, a miniszter a társulatnak e részben is megfelelő kedvezményeket helyezett kilátásba, melyek úgy viteldij-leszállításból valamint az élelmiszereket a különböző állomásokon gyűjtő, a társaság által megfelelően berendezendő külön kocsiknak megfelelő és gyors közlekedésére nézve nyújtott könnyebbitésekből állanak. Ugy hisszük — mondja tovább a nevezett lap — hogy felesleges ezen kétrendbeli intézkedés fontosságát és horderejét bővebben cseleltetni; mert mióta gabonánknak a külföldre való kivitele csaknem megszűnt és a gabonaművek ára is nagyon csökkent, gazdáinkra nézve mind szükségesebb, hogy a fentemlített egyenként talán kisebb jelentőségű, de összességükben sok millió forint értéket képviselő ezikké kivitele lehetőleg előmozdítottassék. Hasonlóképpen nagy közgazdasági érdek, még pedig nemcsak a főváros élelmezésének szempontjából, hogy az új vásárcsarnoki intézmény is az által, hogy az élelmiszerek gyors és olcsó módon legyenek az ország távolabbi vidékeiről is idehozhatók, már előre is megfelelő támogatást nyerjen.

Reméljük, hogy a czélbavett új társulat most már megalakulván, feladatának — a miniszteri intenziók értelmében — minél jobban meg fog felelni.

Új csatorna Csanádmegyében. A battonyai járásban a szárazéri társaság egy 9 kilométer hosszú csatorna építését határozta el. A csatorna — bár építése sokba kerül — nagyban hasznára lesz a birtokosoknak. Az a terület ugyanis, melyen a csatornát átvezetik nagyobbára vizenyős és gabona-termelésre alkalmatlan volt, míg most a csatornaépítéssel szárazabbá és termelésre alkalmasabbá fog tétetni. Az építéshez a munkásokat már elfogadják. A battonyai munkások a társulattal nem igen akartak szerződni, mi miatt a társulat más vidékről és járásból hozott munkásokat.

Németország vajforgalma 1885—1894-ben. Németország áruforgalmában a vaj jelentékeny szerepet visz; egyike ez azoknak a nyers termékeknek, amelyekből Németország saját szükségletét jóformán teljesen tudja fedezni; ezen czikk forgalma így alakult:

	bevitelt m é t e r m á z s a	kivitel m é t e r m á z s a
1885-ben	42,840	140,740
1886-ban	51,190	123,090
1887-ben	45,520	146,680
1888-ban	54,820	136,510
1889-ben	94,450	65,930
1890-ben	89,030	70,360
1891-ben	79,500	76,490
1892-ben	70,690	75,140
1893-ban	78,468	82,939
1894-ben	75,858	78,204

Az egyensúly a bevétel és kivétel között lassanként bekövetkezik és nincs messze az idő, a mikor Németország már vajkivitelében is importra lesz utalva. Vajat Németországban túlnyomó részben az osztrák és magyar vámterületéről, azután Oroszországból visznek be, míg a kivétel 4—5 részben Nagy-Britanniába irányul.

Allatgyógyászati állapot a ragadós állati betegségekről. (A földművelésügyi miniszter 1896. évi márczius hó 15-én kelt jelentése alapján.) Lépfene 19 községben, 21 udvarban; veszettség 142 községben, 148 udvarban; takonykór és bőrféreg 79 községben, 89 udvarban; száj- és körömfájás 142 községben, 1113 udvarban; ragadós tüdőlob 15 községben, 15 udvarban; tenyészbénaság és hólyagos kiütés 4 községben, 17 udvarban; rühkór 106 községben, 417 udvarban; sertésorbáncz 117 községben, 1066 udvarban; bivályvész 1 községben, 3 udvarban; végül sertésvész 896 községben. Egybevetve ezt a mult heti állapottal, kitűnik, hogy a lépfene tért hódított 4 község, 4 udvarban; a veszettség 7 község, 8 udvarban; a takonykór és bőrféreg 11 község, 2 udvarban; a ragadós tüdőlob 2 község, 2 udvarban; a rühkór 8 község, 28 udvarban; végül a sertésvész 22 községben. Ellenben kevesbedett a ragadós tüdőlob eseteinek száma 1 község és 1 majorban, száj- és körömfájás 4 községben, a sertésorbáncz pedig 4 község és 27 udvarban.

A tőzsde magyarosodása. A budapesti áru- és értéktőzsde tanácsa a következő felhívást függesztette ki a tőzsde termeiben a magyar nyelv használata érdekében: A mai nyelv fejlettségénél fogva alkalmasan és minden nehézség nélkül használható az ügyvitel minden ágában. A tőzsdei ügykezelés összes mezein, a választott bíróság tárgyalásain a tőzsdetanács minden hivatali ténykedésénél, szóval a tőzsdei közigazgatás és bíraskodás egész körében a magyar a hivatalos nyelv. Csupán a tőzsde tagjai és látogatói hazafias jóakarattól függ tehát, hogy az adminisztratív intézkedések által meg nem szabható közérkezési és üzletviteli nyelv is ne idegen, hanem magyar

legyen. A tőzsdetanács, mint a nemzeti kereskedelem és közgazdaság egyik sarkalatos tényezőjének vezetője, hazafias bizalommal kéri a tőzsde tagjait, igyekezzenek a haza nyelvét üzleti érintkezéseikbe és diadalra juttatni a budapesti tőzsdén, melynek nem lehet egyéb hivatása annál, hogy termeiben a nemzet anyagi életfolyamatának nagy érdekeit magyar szellemben, magyar nyelven védje és fejlessze.

Szerb sertéskivitel Franciaországba. A szerbek megkísértették a sertéskivitel Franciaországba, azon reményben, hogy a szerb sertések jó piacot fognak találni Franciaországban s a francia piac is meg lesz elégedve a szerb sertésekkel. Csakhogy számításukban nagyen csalódtak. A legutóbbi szállítmány, a melyen nem kevesebb, mint 120 darab sertés elhullott, egészen tönkretette az illuziókat s ezzel kapcsolatban a szerbiai sertések kivitele Franciaországba, megszűntnek tekinthető. Ha még a sertések jó kondíciók között érkeztek volna a Francia piacra, hagyján lett volna minden, de az a körülmény, hogy sem hus, sem zsír nem volt rajtuk, a vevőket teljesen diszisztálta. A szerbiai sertések egyre-másra 40 frankon keltek el, tehát oly minimális áron, hogy a szerb sertéskereskedők lehorogasztott fővel távoztak a francia piacokról. Ezzel a kísérlettel úgy látszik, a szerb sertéskivitele Franciaországba be is van fejezve.

Németország borsó- és búkkönyforgalma 1885—1894-ben. A német áruforgalmi kimutatók a borsóforgalmat a búkkönyvel összesítve mutatják ki; ezek szerint

	bevitelt m é t e r m á z s a	kivitel m é t e r m á z s a
1885-ben	246,610	65,900
1886-ban	134,730	114,740
1887-ben	219,830	120,560
1888-ban	186,470	64,930
1889-ben	400,510	24,560
1890-ben	362,320	18,370
1891-ben	608,310	13,550
1892-ben	621,060	14,770
1893-ban	406,920	82,970
1894-ben	865,289	31,472

Mint a legtöbb nyerstermék forgalmánál, úgy itt is a bevétel igen nagy, több mint háromszorosa emelkedést, a kivétel ellenben nagymérvű csökkenést tüntet fel. A bevételben a legnagyobb mennyiséggel részesedtek 1894-ben:

	métermázsával
Oroszország	728,881
Ausztria és Magyarország	53,798
Am. Egyesült-Államok	30,401
Britt Észak-Amerika	27,512
Németalföld	7,725
Egyéb államok	36,972

Gyorsáruforgalom módosítása a budapesti pályaudvarokon. A kereskedelmi miniszter rendelete folytán a személyforgalom túlszűfoltóságának a milleniumi kiállítás alkalmából elejét veendő, Budapest keleti pályaudvar állomáson a gyorsáru fel- és leadása folyó év április 30-ával beszünttetetik, míg ellenben Budapest-Józsefváros állomás ezen forgalom ellátására május elsejével megnyitattik. A vámkezelést igénylő gyorsáruk Bpest fővámház állomásra címzendők. A Bpest-Józsefváros állomásra rendelt gyorsáruk díjszámítása azonos az eddig Bpest keleti pályaudvar állomásra rendelt szállítási díjtételekkel.

Tenyészbikavásár. Az abauj-tornamegyei gazdasági egyesület f. évi április 10-én Forrón és április 13-án Kassán díjazással egybekötött tenyészbikavásárt rendez. Ezen bika-

vásárra csakis Abauj-Tornamegye és Kassa város területén lakó gazdák tulajdonában lévő s már az elléskor sajátjukat képezett bikaborjuk vezethetők elő, a mely körülmény községi bizonyítvánnyal igazolandó. Díjaztatni fognak Forrón 2 és 3 éves magyar fajta, Kassán 1 és két éves nyugati fajta bikák. Diszokleveleken kívül Forrón 5, Kassán 13 pénzdíj és a szükséges számú diszoklevél adatik ki. A díjazással kitüntetett állatok jobb szarvukon az abauj-tornamegyei gazdasági egyesület e czélra szolgáló bélyegzőjével lesznek ellátva. A kiállításon bemutatandó bikák f. évi április 8-ig a kassai m. kir. gazdasági tanintézet igazgatóságához bejelentendők. A később bejelentett vagy be sem jelentett állatok díjazásra igényt nem tarthatnak. Bejelentési lapokat, levelezőlapra teendő megkeresésre a kassai gazdasági tanintézet igazgatósága bárkinek küld. A bejelentett állatok a díjazás előtti napon este 5 óráig a díjazási helyen számukra rendelt helyiségbe állítandók.

A baraczkai szőlőültetvény közgyűlése. Az országos szőlőültetvény f. hó 16-án tartott közgyűlésén oly eredményekkel számolt be, a melyek reményt nyújtanak arra, hogy a társulat buzdokkodása révén a Magyarád, Ménes, Györök, paulisi Hegyalja egy-két év alatt teljesen ujjaszületik. A részvénytársaságnak, a mely a Baraczkai telepet gróf Bethlen András minisztersége alatt vette át az állami kezelésből, azóta Baraczkán a Maroson innen s túl két s Arad alatt a csálai erdőben egy nagy telepe van, a hol ojtványokat termel. Az összes bevétel 113,773 frt, kiadás 95,449 frt, tiszta nyereség tehát 18,324 frt volt, a miből 8 százalék osztalékot fizettek. A közgyűlés elhatározta, hogy czímét „A földművelésügyi magyar királyi miniszterium felügyelete alatt álló országos szőlőültetvény-részvénytársaság”-ra változtatja s az alapszabályok 5. §-át ehhez képest módosítja.

Bor- és szeszbevétel Svájcban. Svájcban a monarchiából való borbevétel folyton hanyatlak, míg bevetele szeszből emelkedik, mint azt a következő számokból láthatjuk.

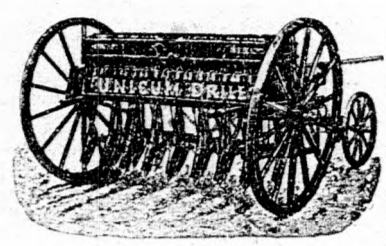
	Bor	Szesz
1885.	93,000 hl.	38,000 hl.
1886.	139,000 "	28,000 "
1887.	155,000 "	22,000 "
1888.	229,000 "	6,000 "
1889.	198,000 "	27,000 "
1890.	184,000 "	41,000 "
1891.	112,000 "	43,000 "
1892.	81,000 "	36,000 "
1893.	72,000 "	43,000 "
1894.	82,000 "	29,000 "

Magyar bort Svájc most már alig visz be, annál inkább bevisz dalmáciai és tiroli borokat. Szeszbevétele a monarchiából még az 1894. gyenge évben is összes bevételének 68 százalékát képezte. A bevétel leginkább Csehország, Morvaország, Szilázia és Alsó-Ausztriából és hazánkból származik.

A ruszti szőlőknek a zár alól való feloldása. A mult évben — mint arra olvasóink bizonyára emlékezni fognak — a *gommose bacillaire* nevű szőlőbetegség fellépte miatt a ruszti szőlőket zár alá helyezték. Ezen idő óta a telepről szőlővesszőket sem ki, sem bevinni nem lehetett, nehogy a baj tovább huzzottassék. Most azonban a zárlat feloldatik. Ugyanis a ruszti szőlőtelepen a napokban megjelent a földművelésügyi miniszter megbízottja Linhardt György magyar-óvári tanár és a telepet megvizsgálta. Linhardt konstataulta, hogy a ruszti szőlőtelepen a vész teljesen megszűnt s így mi sem állja útját annak, hogy a ruszti szőlők a zár alól feloldassanak.

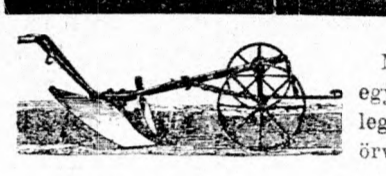
Kertbirtokosok minden szükségletüket, a mi kertjük számára: magvakból, legkivált a jelenleg melegágyakhoz szükséges magvakból, műtrágyákból és szerszámokból kell, legmegbízhatóbb és legjobb minőségben a legjutányosabban **Mauthner Ödön** budapesti magkereskedéséből szerzik be, a ki az ezen szükségletekre vonatkozó, gazdagon illusztrált árjegyzéket a vásárolni szándékozóknak ingyen és bérmentve megküldi.

Kitünő termés műtrágyával érhető el. Ingyenes ismertető füzetet bérmentve küldenek **Sátori-gyárak** Budapest, Dandár-utca 25.

Tagadhatatlan legjobb vetőgépe a jelenkornek a Melichár féle „Unicum Drill” rendkívül egyszerű és feltétlen szolid kivitelű.

Leírás és árajánlattal bérmentve szolgál
MELICHÁR FERENCZ
cs. és kir. szab. vetőgépgyára, 707/b
BUDAPEST,
V. ker., Váci-körút 78. szám.

Ne mulassza el egy gazda sem a legjobb hirtvének örvendő

egyetemes aczel ekeimmel
kísérletet tenni, melyek anyag, kivitel és olcsó árunknál fogva, az összes eddigi konkurrencziát legyőzni képesek.
Árajánlattal bérmentve szolgál
BÄCHER RUDOLF
cs. és kir. szab. kizárolagos eke és talajmivelő-ekke és talajmivelő-eszközök gyára 707/a
Budapest, Váci-körút 78. szám.

Uradalmak, földbirtokosok, bérlők, gazdatisztek
alkalmazottaik, illetve a maguk részére **rendeljék meg,** a nép között **terjesszék** a

„Független Ujság”

mezőgazdasági és politikai képes hetilapot.
Előfizetési ára:
negyedévre 50 kr., — félévre 1 frt., — egész évre 2 frt.
A „Független Ujság” egyetlen képes mezőgazdasági heti néplap, a mely politikai és szépirodalmi tartalommal is bír.
A férfiaknak magyar nemzeti politikát, pontos hírt a világ dolgairól és oktatást a helyes mezőgazdaságról; — asszonynak, leánynak hasznos és szívmesítő, mulató olvasmányt, gyermekeknek mesét, verset, játékot közöl.
A „Független Ujság” a leghasznosabb és legolcsóbb néplap, mely a nép barátainak és vezetőinek pártolását megérdemli.
Előfizetési pénzek a kiadóhivatalhoz (Bpest, IX. ker. Köztelek, földszint) küldendők.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonatózsde.
(Guttman és Wahl budapesti terménybizományi cég jelentése a „Köztelek” részére.)
Napi jelentés 1896. márczius 20.
Kész buza ma gyengén volt kinalva, a malmok kevés vételkevet mutattak és lanya irány mellett körülbelül 20.000 métermázsát vettek 5 kr.-ig olcsóbb árak mellett. Következő eladások történtek:

Buzában következő eladások történtek:

Tiszavidéki:	100 mm. 81 kg. á	7-22 1/2	frt 3 óra.
	200	81	7-25
	100	80	7-22 1/2
	100	80	7-25
	100	80	7-17 1/2
	1700	79	7-15
Pestvidéki:	100	80	7-10
	1000	77	6-9 1/2
Bácskai:	3500	76	6-90
Bajai:	900	77	6-8 1/2
	860	77	6-8 1/2
Raktáraru:	2000	81	7-22 1/2
	1500	81	7-20
	1600	79	7-15
	1000	78	7-
	1900	76	6-85

Kész rozs szintén lanyhább, a fogyasztók tartózkodók, a kivitel pedig szünetel, 6:30—6:35 frtos pesti paritásra adatott el néhány kisebb tétel.
Arpa elhanyagolt és bányadt.
Tengeri gyengébb, az állomási tengeri tartott.
Zab promptárakra kis készlet van helyben, árak ennél fogva szilárdan tartottak.
Korpa, finom jegyez 3-25 frt zsákkal együtt ab itt, durva korpa hiányzik és névlegesen 3-40—3-45 frton jegyez ab itt zsákkal együtt.
Határidők lanyhán indultak szép időre és newyorki kisebb jegyzésekre realizálások napirenden vannak.

	Kötetelt	Zárlat
Tavaszi buza	6:68—6:65	6:66—6:67
Máj-junius buza	6:78—6:74	6:75—76
Őszi buza	7:02—6:99	7:01—02
Tavaszi rozs	6:36—6:30	6:31—33
Őszi rozs	5:83—5:80	5:82—83
Uj-tengeri	4:13—4:15—4:13	4:14—15
Jul.-aug. tengeri	4:33—4:31	4:31—32
Tavaszi zab	6:23—6:18—6:22	6:22—23
Repezeaug.-szepet-re		10:60—70

Műtrágyák. (Sátori Miksa és Mór cég heti jelentése.)
Árának a lefolyt héten élénk kereslet mellett a következők.
Thomassalakteljes kocsirakományokban 18—20% 80% ciztrátold. foszforavartalommal mmként 2-80—3-40 forintig.
I-a. szuperfoszfát 16—18% vízben oldható foszforavartalommal kilóperzentenként 24—26 kr., mi 3-80—4-20 frtnyi mmázsánkénti árnak felel meg.
Chilissárlérom 15% légenyavartalommal a szállítási idő szerint mmként 12—12-25 frt.
Kénsavas káli 95% kénsavas káliartalommal métermázsánként 11-50—12 forint.
Trágyafosz az állomások szerint mmként zsákkal együtt 0-90—1-25 forint.
Egyéb czik: Száritott tengerimoslék, ára 5 frt, helyben zsák nélkül.

Heremagvak plombozása.
A budapesti m. kir. állami vetőmag-vizsgáló állomás az 1896/97. idényben f. évi márcz. hó 18-ig az alább megnevezett magkereskedők és termelők számára a következő mennyiségű vetőmagvakat plombozta le:
Luczerna Lóhere Össz. métermázsza

Mauthner Ödön Budapest	1135	1889	3023
Haldek Ignác Budapest	1219	809	2028
Frommer A. H. utóda Bpest	391	967	1358
Magy. mezőgazd. szöv.	191	346	537
Deutsch Gyula Budapest	174	168	342
Beimel és Fia Budapest	108	206	314
Klein Vilmos Szatmár	7	247	254
Gr. Teleki Arvéd, Drassó*	40	119	159
Weidlich Pál Miskolcz	28	172	200
Ullmann Károly Budapest	152	35	187
Kramer Lipót Budapest	32	104	136
Littmann Armin Orosháza	70	37	107
Radvaner J. L. Budapest	70	—	70
Nöthling Vilmos Budapest	27	17	44
Leszámitoló- és Pénzv. Bank	21	—	21
Kohn Vilmos Budapest	12	—	12
Halbauer és Kölber Budapest	4	—	4
Összesen	3680	5116	8796

* Ezenkívül 45 q répa.

Szeszüzlet.
Szesz. (Goldfinger Gábor szeszgyári főtisztviselő tudósítása a „Köztelek” részére)
A lefolyt héten a szeszüzletben változatlan irányzat uralkodott és a szeszárak változatlanul a múlt heti jegyzés szerint záródnak azonnali és 13 krral olcsóbban későbbi szállításra. Hírlik, hogy a pótkontingens nem lesz kiosztva, mely esetben a szeszárak emelkedése bizton elvárható.
Mezőgazdasági szeszgyárak által kontingens nyersszesz 13-60—13-75 frtig lett kinalva, de kevés üzlet létesült. Bács- és nyitra, valamint tencsényi megyei állomásokhoz szállítva kontingens nyersszesz 13-50 frton kelt el.
Galiciából kontingens nyersszeszt 13-70 frton kinaltak helybeli állomásokhoz szállítva és néhány zárlat eszközölve is lett márczius—májusi szállításra.

Morvaországból exkontingens szeszt 11—11-25 frton kinaltak, de üzlet nem létesült.
A budapesti piacron finomított szesz volt valamivel jobban keresve és 51-50—51-63 frtig kelt el. Elestő-szesz vidéki bérlők által 51-75 frt, nyersszesz adózva 50—50-25 frt, adózatlan exkontingens 13—13-25 frt, denaturált szesz 18-50 frtig kelt el.
A kontingens nyersszesz ára Budapesten 14.30—14.60 frt.
Bécsi jegyzés 14.70—14.75 frt kont. nyersszeszért.
Prágai jegyzés 50.—50.10 frt adózott burgonyaszeszért.
Lembergi jegyzés 13-60—13-70 frtig kontingens nyersszeszért.
A kivitel 300 q finomított szeszt vásárolt, mely Üsküb. Salonique felé lett szállítva. Fiumébe 61 q finomított szesz érkezett Magyarországból.
Vidéki szeszgyárak közül Arad, Lugos, Barcs 13 krral drágábban, a többiek változatlanul jegyeznek.
Budapesti zárlatárak e héten: Finomított szesz 51.50—51.75 frt, élesztő-szesz 51.75—52.—frt, nyersszesz adózva 50.—50-25 frt, nyersszesz adózatlan 13.—13.50 frt. Denaturált szesz 18.—18-50 frt. Kontingens nyersszesz ————
Az árak 10.000 literfokonként hordó nélkül budapesti vasútállomáshoz szállítva készpénzfizetés mellett értendők.
Szárasmoslék: 5.40—5.50 forint 100 kilónként zsák nélkül budapesti vasútállomáshoz szállítva.

Élelmiszkek a budapesti hetivásáron. 1896. év márczius 20-án. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Halvásár a hálterem. A fővámteri, Ferencz József-rakparti és haltéri piacra 16 helybeli halász és halkereskedő által 108 q. és vidéki kocsiakon 6 q, összesen 114 q kevert hal hozott. A vásár élénk. Az árak métermázsánként 3—5 frttal emelkedtek.
Viszontelárusítók fizették a hal q-át: nagy élő 90—100, nem élő 50—70, közép nagy élő 60—75, nem élő 30—50, apró élő 20—30 nem élő 15—20 frtig.
Baromfi. Hozott a fővámterre vaspályán kb. 2500 db, hajón kb. 1800 db, kocsin kb. 600 db. helybeli árusoktól kb. 600 darab, összesen kb. 5500 db. A vásár élénk volt. Nagyban árak páronkint: tyúk 140—160, csirke 120—140, (idei kiv. —), kappan hizott 200—300, kappan sovány ———, réce hizott 260—350, (idei —) réce sovány ———, lud (liba) hiz. 650—700, lud sovány 400—500, (idei ———), pulyka hizott idei 500—700, sovány 400—500, gyöngytyúk 160—160, galamb pecsenyének 45—65 krig.

Az újvásártéri piacra felhozott a szokott községekből vasp. kb. 1200 db, kocsin 300 db, gyalogárusok 200 drb., helybeli árusok 1400 drb., összesen 3100 drb baromfi. A forgalom élénk. Az árak páronként következők: tyúk 150—220, csirke 100—140, idei ———, hizott kappan 250—350, sovány 200—230, hizott réce 390—420, sovány réce 250—260, hizott lud (liba) 600—900, sovány lud 400—420, hizott pulyka 500—600, sovány pulyka 350—400, gyöngytyúk ———, galamb pecsenyének ——— krig.
Az István-téri élelmi piacra élő baromfi helybeli és vidéki árusok által kb. 1200 pár hozott fel, árak a következők: páronkint tyúk 140—180, csirke 70—140, kappan hizott 180—220, sovány ———, réce hizott 300—400, sovány ———, lud hizott 600—800, sovány 400—450, pulyka hizott 500—800, sovány 350—400 krajczárig. A forgalom élénk.
Tisztított baromfi helybeli és vidéki árusok által kb. 500 db, árak drbja jérece 80—120, csirke 40—70, kappan hizott 100—150, réce hizott 150—200, félkővér 100—110, lud hizott 300—400, félkővér 200—250, pulyka hizott 250—400, félkővér 200—250, ludmáj 1 db 20—100 krig. A forgalom élénk.
Tojás. Hozott a fővámterre vaspályán kb. 120000 drb., hajón kb. 58000 drb., kocsin kb. 40000 drb., helybeli árusoktól 30000 drb., összesen kb. 248000 drb. A vásár élénk. Nagyban árak: 1 láda friss (1440 db.) 2800—2850 kr., 100 drb 190—220 kr, tojás meszes 1 láda (1440 drb) ——— kr., 100 db. ——— kr. 1 db ——— krig.

Az újvásártéri piacra felhozott a szokott községekből vasp. kb. 32000 drb., kocsin 18000 drb, gyalogárusok 1000 drb, helyb. árusok 16000 darab, összesen 76000 darab friss tojás. A forgalom élénk. A következő árak jegyeztettek: friss tojás 1 drb 2—2 1/2, 100 darab 200—220, 40 krért 18—20 drb., 1 láda 1440 drb. 2800—2850, meszes tojás 1 db ———, 100 db ———, 40 krért ——— db, 1 láda 1440 drb ——— krig
Zöltség. Hozott a Ferencz József-rakpartra vasp. 50 q, hajón 125 q, kocsin 75 q, helyb. árusok kb. 100 q, össz. kb. 250 q vegyes zöltség. A vásár é. Nagy. árak sárgarépa 100 cs. 100—400, 1 q 200—300, petrezselyem 100 cs. 100—400, 1 q 300—550, zeller 100 db 100—500, karalábé 100 db. 80—120, vöröshagyma 100 f. ———, 1 q. 200—400, fokhagyma 100 f. ———, 1 q. 1000—1200, fehérrépa 100 darab ———, fejeskáposzta 1 q ——— krajczárig. vörösrépa 100 darab 50—140 krajczárig, fejeskáposzta 100 darab 200—800, kelkáposzta 100 drb 100—400, vöröshagyma 100 db 300—1200, fejes saláta 100 db 160—700, kötött saláta 100 db ———, burgonya 1 q 180—250, fekete retek 100 drb 50—200, hónapos retek 100 esomé 250—400 krig.

Felhozott az úvásártéri piacra a szokott községekben k. 720 q, gyalog és helyb. árusok által 18 q, összesen 808 q vegyes zöldség. A forgalom élénk. Arak a következők: Burgonya 1 zsák 60-120, 1 q 170-190, fejeskáposzta 100 db 500-900, vöröskáposzta 100 db 400-700, kelkáposzta 100 db 140-300, paradicsom 100 db —, 1 puttony —, fejes saláta 100 db —, kötött saláta 100 db —, ugorka sav. való 100 db —, ugorka savanyu 100 db 90-140, zöld paprika 100 db —, zöldbab hüv. 1 kg. —, 1 zsák —, zöldborsó héjas 1 kg. —, zöld borsó fejlett 1 lt. — krig.

A Hunyady-terti piacra felhozott kocsin 200 q, gyalogárusoktól kb. — q, helybeli árusoktól kb. 50 q, össz. 250 q; élénk forgalom mellett a következő árak jegyeztettek: burgonya 1 zsák 60-130, 1 q 200-230, fejeskáposzta 100 db —, vörös káposzta 100 db —, kelkáposzta 100 db —, paradicsom 100 db —, 1 puttony —, fejes saláta 100 db —, kötött saláta 100 db —, ugorka sav. való 100 db —, savanyított 100 db —, zöld paprika 100 db —, zöldbab hüvelyes 1 kg. —, zöldborsó héjas 1 kg. —, zöldborsó fejlett 1 liter — krig.

Gyümölcs. Hozaott a Ferenz József-rakparti piacra vaspályán kb. 70 q, hajón kb. — q, kocsin — q, helybeli árusok által kb. 180 q, összesen kb. 250 q vegyes gyümölcs. A vásár élénk volt. Nagybani árak: Fajalma 1 q 1400-2600, köz. alma 1 q 800-1200, fajkörte 1 q —, közönséges körte 1 q 900-1000, köz. dió 1 q —, szilva magbaváló 1 q —, szilva vörös 1 q —, szilva aszalt 1 q 1200-1600, cseresnye faj 1 kg. —, seresnye köz. 1 q —, meggy faj 1 q —, meggy köz. 1 q —, mogyoró 1 q 1800-2600, gesztenye belföldi 1 q —, gesztenye olasz 1 q 600-1000, narancs 1 láda 450-600, citrom 1 láda 320-340, füge 1 q 1400-1500 krig.

Az úvásártéri piacra felhozott a szokott községekben vaspályán kb. — q, kocsin kb. — q, gyalog és helybeli árusok 65 q, összesen 65 q vegyes gyümölcs. A forgalom élénk. Arak a következők: Fajalma 100 db 280-380, 1 kg. 25-30, 1 db 1-4, közönséges alma 100 db 90-150, 1 kg. 10-14, 1 db 1-2, szőlő csemege 1 kg. —, szőlő köz. 1 kg. — krajezárig.

A Hunyady-terti piacra felhozott a szokott községekben vaspályán — q, kocsin — q, helybeli és gyalogárusoktól kb. 15 q, összesen kb. 15 q vegyes gyümölcs, közép forgalom mellett, árak a következők: fajalma 100 db. —, 1 kg. 25-40, 1 db 3-7, köz. alma 100 db. —, 1 kg. 10-14, 1 db 1-2 krig.

Hideghusvásár az István-terti élelmi piacon. 1896. márc. hó 20-án. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozta Budapestre a szokott községekben: 70 árus 280 drb sertést, — árus 10 drb süldöt, 2000 kg. friss húst, 1400 kg. füstölt húst, 700 kg. szalonnát és 500 kg. hájat.

Vidékről és pedig: A szokott helyekről: 16 árus 158 drb sertést, 64 drb süldöt, 650 kg. friss húst, 600 kg. füstölt húst, — kg. húst és — drb malacot.

A forgalom élénk.

Arak a következők: Friss sertéshus 1 kg. 44-60, 1 q 2800-4400, süldőshus 1 kg. 56-60, 1 q 5000-5200, füstölt sertéshus 1 kg. 64-72, 1 q 4800-5400, szalonna zsirnak 1 kg. 50-52, 1 q 4700-4800, füstölt szalonna 1 kg. 60-70, 1 q 5400-5500, háj 1 kg. 54-56, disznósír 1 kg. 58-60, 1 q 5400-5600, kocsonyahus 1 kg. 40-44, füstölt sonka 1 kg. 80-90, 1 q — krajezárig, malacz 1 drb — frt.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület Mester-telepe, 1896. márczius 20. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott a szokott községekben 110 szekér réti széna, 40 szekér muhar, 15 szekér zsupszalma, 13 szekér alomszalma — szekér takarmányszalma, 6 szekér tengeriszár, 10 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, zabosbukkony, köles stb.), 1300 zsák szecska. A forgalom gyenge. Arak q-ként a következők: réti széna 220-280, muhar új 230-280, zsupszalma 160-180, alomszalma 110-130, takarmányszalma —, tengeriszár 150-160, sarju 225-270, szalmaszecska 180-200. Összes kocsi-szám 207, súly 165,500 kg.

Állatvásárok.

Budapesti gazdasági és tenyészmahavásár. 1896. márczius hó 19-én. (A budapesti közigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhajtott: 537 drb, ugymint: jármos ökör elsőminőségű 192 drb, közép 150 drb, alárendelt 11 drb. Fejőstehén: fehér — drb, tarka 89 drb, bonyhádi 39 drb, tarka ökör — drb, tenyészbika 2 drb, fehér hizlalnivaló — db, üsző 4 db, jármosbivaly — db, hizlalnivaló ökör — db.

A fejőstehénvásáron a magyar paraszt-tenenek keltek el legkönnyebben, míg a bonyhádi fejőstehenek, melyekből sokat hajtottak fel, igen rossz vásárra akadtak. A gazdasági mahavásár, mint az országos mahavásár után szokott lenni, ma is vontatott irány-

zatú volt. Az egyes vevők közül említhetők: Esztergomi érsekség 88, Blau és Pfeifer Sárbogárd 16, Mötmes 12, Wodiáner Béla Maglód 8 db járm. ökör, — Gróf Károlyi Sándor Gyaál 6 db, Löwy J. Pusztai-Péteri 10 db, Löwy Mór Tétény 10 db, Goldmann Mór R-Csaba 5 db fejős tehén.

Következő árak jegyeztettek: Elsőrendű jármos ökör 320-375, középminőségű jármos ökör 275-290, alárendelt minőségű jármos ökör 180-270, bekötött való — forintig páronkint. Jármos bivaly —, jobb minőségű jármos ökör —, fehér bekötött való ökör — frtig métermázsánkint élősulyban. Fejőstehénkért és pedig: Fejőstehén magyar tehén —, tarka, kevert származású tehén 45-160, bonyhádi tehén 115-160 frtig drbonkint.

Budapesti vágómarhavasár. 1896. márczius hó 19-én. (A budapesti közigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhajtott: 2987 drb nagy vágómarha, nevezetesen: 1976 drb magyar és tarka ökör, 627 drb magyar és tarka tehén, 271 drb szerbiai ökör, — drb boszniai ökör, 6 drb szerbiai tehén, 88 drb bika és 19 drb bivaly.

Minőség szerint: 881 drb elsőrendű hizott bika, 1899 drb középminőségű bika és 207 drb alárendelt minőségű bika.

A nagyobb részt kiadó magyar fajú állatokból álló nagy felhajtás következtében, továbbá, mert a conservgyár részére kevesebbet vásároltak és mert idegenek is kevesebben jelentek meg, a vásár igen későn vette kezdetét és lanyha hangulat mellett bonyolódott le. Az árak 1 frttal csökkentek.

Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar és tarka ökör jobb minőségű 28-31, kivételesen —, hizott magyar és tarka ökör középminőségű 25-27, alárendelt minőségű magyar és tarka ökör 18-24, jobb minőségű magyar tehén 21-22 frtig, kivételesen tarka tehén —, magyar tehén jobb minőségű —, tarka tehén 20 1/2-29, szerbiai ökör jobb minőségű 25-27 1/2, kivételesen —, szerbiai ökör középminőségű 18-24, szerbiai ökör alárendelt minőségű 18-24, szerbiai bika 22-32, szerbiai bivaly 18-21 — kivételesen — frtig métermázsánkint élősulyban.

Budapesti lóvásár. Budapest, 1896. márczius 19. (A budapesti vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

A vásár kis felhajtás mellett igen gyenge volt. Felhajtott össz. 450 drb. Eladatott 185 drb Jobb minőségű lovakból látás 8 db, eladatott 5 db 145-250 frttért, könnyebb kocsiló (jukker stb.) 15 db, eladatott 7 db 100-140 frttért, nehezebb kocsiló (hintós) 40 db, eladatott 15 db 110-160 frttért, igás kocsiló (nehéz nyugoti faj) 10 drb, eladatott — drb — frttért, ponya 2 db, eladatott 1 db, — 60 frttért; közép minőségű lovakból: nehezebb félék (fuvaros ló stb.) 70 db, eladatott 25 db 58-80 frttért, könnyebb félék (parasztló stb.) 140 db, eladatott 50 db, 35-50 frttért; alárendelt minőségű lovakból 165 db, 82 eladatott db, 10-14 frttért. Bécsi vágóra vásárolt 60 db, — frt, az állatkert és kutyák részére vásárolt — db, — frt, tulajdonjogra gyanus ló lefoglalt — darab, ragályos betegségre gyanus ló lefoglalt — db, takonykór miatt a gypmesterhez küldetett — db.

Kőbányai sertésvásár 1896. márc. 20. (Első magyar sertéshizáló-részv. társaság telefon-jelentése a „Köztelek” részére.) Az üzlet lanyha. Árjegyzésünk nincs. Heti átlagárak: Magyar válogatott 320-380 kilogramm nehéz — krajezár, 280-300 kilogramm nehéz — kr, öreg 300 kgontuli — kr, vidéki sertés könnyű — krajezár. Szerb — kr. Román — tiszta kg. páronkint 45 kgr. életsúlylevonás és 40% engedmény szokásos. — *Eleség-árak*: Tengeri új 4.35 — frt, árpa 5.30 frt Kőbányán átvéve. *Helyi állomány*: márczius hó 13. maradt 18703 drb. *Felhajtás*: belföldről — drb, Szerbiából — drb, Romániából — darab, egyéb államokból — db. Összesen — db. *Főösszeg* — db. *Állomány és felhajtás együtt* — darab. *Elhajtás*: budapesti fogyasztásra (I-X. kerület) 1275 darab, belföldre Bpest környékére 130 db, Bécsbe 453 db. Csehországba, Morvaország és Sziléziába — db, Ausztriába — db. Németbirodalomba — drb, egyéb országokba — drb. A szappangyárakban feldolgozott 100 drb, összesen 1958 drb. Maradt állomány 16745 drb. A részv. szállásokban 2551 db van elhelyezve. Az egészségi és transzportállásokban maradt — db. *Felhajtás*: Szerbiából — darab, Romániából — drb, összesen — drb. *Elhajtás*: — drb, maradt állomány — drb és pedig — drb szerb, és — drb román. Az egészségi szemlénél jan. -tól máig — drb a fogyasztás alól kivonatott és technikai czélokra feldolgozott.

Budapesti szurómarhavasár. Márczius hó 20-án. A székes fővárosi közigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhajtott: 1018 drb belföldi, — drb galicziai, — drb tiroli, 27 drb növendék élő borju, 107 drb élő bárány; 163 drb belföldi, — db galicziai, — drb tiroli, — drb bécsi, — drb növendék borju, 2102 drb öltött bárány.

Borju- és bárányvásár lassu lefolyású volt. Arak a következők. Elő borjuk: belföldi 11-17

frtig, kivételesen — frtig drbonkint, 27-33 frtig, kivételesen 40 frtig sulyra, növendék borju — frtig, kivételesen — frtig drbonkint, — frtig sulyra. Öltött borju: belföldi 38-46, tiroli — frtig, galicziai — frtig, növendék borju — frtig sulyra, bárány — frtig, bécsi — frtig sulyra. Elő bárány — forintig páronkint. Öltött bárány 1 1/2-4 1/2 frtig páronkint, kivételesen — frtig.

Ingtatlanok árverései (20000 forint becsértéken felül.)

(Kivonat a hivatalos lapból.)

Márcz. 26 Temesvári kir. a tkvi ha- Papp Lajos 53040 törvényszék tóság és társai
 Április 1 Budapesti kir. a tkvi ha- Faccio di 52395 törvényszék tóság Niella Jánosné
 Apr. 1 Gy.-fehérvári a tkvi ha- Barcsay 32000 kir. törv.-szék tóság Miklós
 Apr. 14 Budapesti kir. alkot.-u. Szathmáry 120032 törvényszék tvsz.-pal. Lajos
 Apr. 20 Lugosi kir. a tkvi ha- Stojanovits 142763 törvényszék tóság S. és tsai 108146
 April. 28. Gy.-Fehérvári a tkvi ha- Barcsay 28,000 k. törvényszék tóság Miklós 32,000
 Május 4 Nagy-Kállói a tkvi ha- Okolicsányi 50254 kir. j.-biróság tóság Menyhértne 6460

Szerkesztői üzenetek.

D. Z. Ófehertő. Kérjen a Malomipar Részvénytársaságtól felvilágosítást, (Budapest, Teréz-körút 41.) mely a Schweitzer-féle malmokat forgalomba hozza s azokról mindennemű felvilágosítást szívesen ad.

S. K. Oroszlány. Ha szerződésében három havi felmondás van kikötve, úgy állását június hó 15-én elhagyhatja, feltéve, hogy 3 hónappal június hó 15-ike előtt felmondott.

Hü olvasó Budapest. Névtelen levelében foglalt gyanúsításaira nem válaszolunk; tessék nyíltan, neve alatt megírni azt, a mit az anonimítás jótékony leple alatt velünk közölni jónak talál, vagy tessék személyesen jelentkezni szerkesztőségünkben s akkor reflektálhatunk vádjaira. Nézetünk szerint névtelenül vádaskodni legalább is illetlen.

Az Orsz. magy. gazd. egyesület tulajdona.

Lapfelügyelő-bizottság: Gróf Dessewffy Aurél, Bernát István, dr. Darányi Gyula, Forster Géza, Galgóczy Károly, dr. Hagara Viktor. — Főszerkesztő és kiadásáért felelős: Forster Géza az O. M. G. E. igazgatója. — Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az O. M. G. E. szerkesztő-titkárja. — Társzerkesztő: Jeszenszky Pál.

Gőzcséplők

Szigoruan a magyar gazdasági viszonyokhoz alkalmazott gyártmányok.

Az összes gazdasági gépeket tartalmazó árjegyzékkel, szakbavágó felvilágosítással és tanács-csal, árak és feltételek közlésével szívesen és díjmentesen szolgál

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR

részvény-társulat.

Gyártelep: Budapest, külső váci-út 7.

Czímre ügyelni tessék!

Telefon 51-03. Telefon 51-03.

Kitünő termék csak hamisítatlan jó minőségű műtrágyával

érhető el. 542
Mindennemű műtrágyát gyártunk és az ajánlott beltartalomért, valamint az áru hamisítatlan minőségeért szavatolunk.
Ingyenes ismerető füzeteket (Columellától) bérmentve küldünk.

Bármily más szakbeli felvilágosítással szívesen szolgálunk
a Sátori gyárak központi irodája

Budapest, IX., Dandár-utca 25.

Telefon 51-03. Telefon 51-03.

A Magyar Asphalt részvény-társaság

Budapest, Andrassy-út 30. sz.

elvállal minden néven nevezendő

aszfalt-burkolást,

valamint szárazzátéti munkák teljesítését **jótállás mellett legelőcsöbben.** Elismert legjobb minőségű aszfaltanyag vidékre is szállítatik. 1021

TELEFON. TELEFON.

Magy. kir. államvasutak.

23261/96. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a budapesti északi főműhelyi szerelőházban folyó évi első felében összegyűlt és nélkülözhetővé ócska fémanyagokat értékesíteni óhajtván, ezek eladása céljából nyilvános pályázatot hirdet.

A feleslegessé váló mennyiségek határozatlanok ugyan, az ajánlat benyújtására szolgáló minta azonban feltüntetett azon mennyiségeket, melyek a f. évi első felében hozzávetőleg összegyűlhetnek. A vevő tehát nem tarthat igényt arra, hogy valamennyi kiirt anyagot megvegye, hanem köteles az időnként tényleges feleslegként rendelkezésre bocsájtandó mennyiségeket átvenni, illetve azokkal beérni; kötelezi továbbá magát a f. évi június hó végéig meglévő készletet folyó évi július hó 25-ig okvetlenül átvenni.

A pályázni kívánók kértnek, hogy az 50 kros magyar bélyeggel ellátott ajánlataikat a magy. kir. államvasutak igazgatóságának anyag és leltár beszerzési szakosztályához (VI., Andrassy-út 73. sz. I. em. 43. ajtó) a következő címzéssel:

„Ajánlat ócska fémanyagok megvételére 23261/96 számúhoz” folyó évi április hó 14-ének déli 12 óráig benyújtani szíveskedjék.

Az ajánlatok kizárólag ezen célra rendelt és az említett anyag és leltár beszerzési szakosztálynál ingyen kapható úrlapon és ennek rovatainak pontos kitöltése mellett állítandók ki.

Az ajánlattevők az ócska anyag eladására vonatkozó és 129381/91 sz. a. fenálló feltételeket magukra nézve kötelezőknek elismerni, 15 kros magyar bélyeggel és aláírásukkal ellátva ajánlataikhoz csatolni tartoznak. Ezen feltételek nyomtatványraktárunkban példányonként 15 kr-ért megszerezhetők; vidékieknek pedig az érte járó 15 kr. és a szükséges postabélyeg beküldése ellenében postán megküldetnek.

Bánatpénzképen a megvenni szándékolt anyag értékének 5%-a az ajánlat benyújtására kitűzött határnap előtt egy nappal déli 12 óráig készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapírokban főpénztárunknál leteendő. A bánatpénzt az ajánlattal egy borítékban beküldeni nem szabad.

A bánatpénz letételét igazoló letéti-jegy felszólításunkig az ajánlattevő kezében marad.

Bánatpénz vagy a fentidézett aláírt feltét füzet nélkül, úgyszintén elégtelen bánatpénzzel, nem az előírt úrlapon tett vagy elkészve beérkezett ajánlatok, valamint olyanok, melyek a feltételektől eltérnek és melyekben javítások vagy vakarások fordulnak elő, figyelembe vétetni nem fognak. Pótajánlatok egyáltalában nem bocsátatnak tárgyalás alá.

Az ajánlatban határozottan megnevezendő azon m. kir. államvasuti állomás, a melyen az ajánlattevő az ócska anyagokat átvenni kívánja, továbbá az ajánlati ár számokkal és betűkkel is olvashatóan kiteendő.

Az ócska anyagoknak esetleges csomagolási költségeit még az esetben is a vevő cég tartozik viselni, ha az ócska anyag nem a raktározási helyen, hanem más állomáson vétetik át.

Az ajánlattevő ajánlatával a pályázat eredményének eldöntéséig kötelezett-ségben marad; azt tehát időközben vissza nem vonhatja.

Az ajánlatok tetszés szerinti tételekre, esetleg részmenyiségekre is szólhatnak, de a magy. kir. államvasutak igazgatósága is fentartja magának azon jogot, hogy tetszése szerinti tételeket és részmenyiségeket engedhessen át, melyet ajánló — ha csak az ellenkezőt ki nem kötötte — elfogadni köteles.

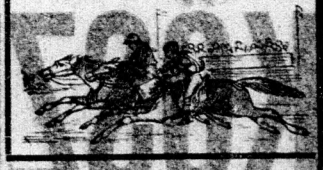
A magy. kir. államvasutak igazgatósága fentartja továbbá magának azon jogot, hogy az ajánlatok közül, tekintet nélkül az ajánlott árakra, szabadon válasszhasson, s hogy végre a cél elérésére másféle intézkedéseket is teheszen.

Budapest, 1896. évi márczius hóban.

(Utánnomat nem díjaztatik.)

Az igazgatóság.

Eladó ügető kanczák.

1. **Elda B.** pej 15² Amerikából importált, Record 1.25, fedezve **Belvether** eredeti Amerikai men. által, mult évi európai **Champion Ship** nyertes, Record 1.25.

2. **Nangthi Girl**, sötét pej 15² fedezve **Pancoast** a Bécsi ügető Derby nyertes által.

PICK OSWALD,

tenyésztő állat importeur

Budapest, Külső Kerepesi-ut 1. szám.

Most

jelent meg
s kiadó hivatalunkban kapható

Kiegyezésünk

Ausztriával

ezimű mű: Irta Rubinek Gyula az Orsz. Magy. Gazd. Egyes. ügyvezető titkára.

Ára 60 kr.

A magyar gazdatisztek és erdőtisztek országos egyesülete ajánlja a t. cz. föld-birtokos és bérlő uraknak allasközvetítő osztályánál bejelentett tagjait elhelyezésre. Az ez ügyben való felvilágosítások és közvetítések díjmentesek.

Mezőgazd. és erdőszettel foglalkozók nyugdíjintézete. Eszközöl biztosításokat: nyugdíjra, rokkantsági díjra és özvegyi díjra, mezőgazdasági, erdőszeti és ezekkel rokon foglalkozásu egyének számára a legelőcsöbbsé díjtételekkel, mert nem nyereszkesedésre alakult vállalat. Kívánatra alapszabály díjtáblázzal és bővebb felvilágosítással szolgál az iroda: Budapest, IX. kerület, Lónyay-utca 7. sz. alatt.

Wahrmann Ernő urak eszaki szigeti ménésében fedez meg 10 kanczát

Victor the Younger

angol stópper (Hackney st. b. 3359). Továbbá fedez ugyanott:

BOUSSU

brabanti mén (belga st. b. du grois trait Vol. II)

Felvilágosítást ad az intézőség. **Wahrmann major,** utolsó posta **Sziget-Szent-Miklós.**

Biztos hatás

Legyőzi a székély-sírt

MIRACULIN

az udh. hírtett rheuma, köszvény, fog- és fejfájás elleni szerek között legjobb a gyors és biztos hatás miatt általánosan elterjedt. orvosi tekintélyek által is ajánlott névű készlet. Ára 1 üvegnek 1 frt. Kapható **MIRACULIN Baruch Gyula** gyógyszerárúháza, Miskolcon, valamint az összes gyógyszerárúháza. Paraker: **Török József** gyógyszer. Budapest, Király-utca 12. szám.

Lapunk bekötési táblája

1 frt 36 kr-ért (portomentesen) kapható kiadóhivatalunkban.

Birtok bérbeadás.

A felséges uralkodó család rackerei uradalmához tartozó

középpeszéri puszta,

mely Pest megye Peszéradaes község határában van **3388 kat. hold és 1543⁰ kiterjedésű és egy tagban fekvő 902 hold 525⁰ szántóból, 708 h. 618⁰ rétből, 1267 h. 551⁰ legelőből, 7 h. 657⁰ majorhelyből, 7 hold 1213⁰ kert és szőlőből, 25 h. 346⁰ erdőből és 470 h. 893⁰ tőrjansóból áll, 1897. évi április hó 25-én fogva**

12 évre berbe adó.

Nevezett puszta a M. Á. V. Kún-Szt-Miklós állomásától 1 1/2 órányira fekszik. A szerződés feltételei a cs. és kir. föltisztsegnél Ráczeven Pestmegye (posta, táviró és bdp. hely-érd. v. állomás) tudhatók meg, melyhez az ajánlatok f. évi április 5-éig benyújtandók.

KÖSZÉN Osztraui gyári, dió-, koczka és darabos,
2-szer mosott ostrai Henrikaknai kovácsszén,
porosz szalonszén, coaks, szobafűtésre és épületek
száraitására,
összes gazdasági, ipari és házi
czielokra legkitűnőbb minőségben legjutányosabban kapható
RADNAY KÁROLY köszén-nagykereskedőnél,
Budapest, Arany János-utca 34. sz.
A cs. és kir. szab. Hitelintézet köszén-osztályának vezérképviselője.

Hirdetés.

Gróf Wenkheim Frigyes békési uradalma földvári gazdaságában, mely a Budapest—aradi vonalon levő Békés-Földvár állomás tözomszedságában fekszik:

2 darab három éves és 10 darab két éves tiszta magyar fajtájú

tenyésztő bika

f. é. márczius hó 31-én d. e. 10 órakor

tartandó nyilvános árverésen

készpénzfizetés mellett el fog adatni.

Venni szándékozik a békés-földvári állomásra a Szolnok és Arad felül reggeli 7 órakor érkező omnibusz vonatokon jöhetnek, onnan pedig a nevezett irányokban a Békés-Földvár állomásra délután 1/2 órakor induló személyvonatokon távozhatnak.

Emperl Ernő,
urad. tisztartó.

977

Haszonbéri hirdetmény.

A pécsi püspökségi javakat székiüresedés ideje alatt kezelő gondnokság részéről közhírré tételük, miszerint folyó 1896. év október 1-től számított 12 évre vagyis 1908. év szeptember 30-ig a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi magy. kir. ministerium jóváhagyásának fentartásával zárt ajánlati verseny útján haszonbérbe fognak adatni következő pécsi püspökségi birtokok, u. m.:

1-ször Baranya- és Tolnamegyékbe Győre község határában fekvő ugynevezett

„Szt.-György“ pusztabeli tagosított birtok,
mely áll mintegy 3 hold belsőségből, 692 hold szántóföldből, 27 hold feltört rétből, 45 hold major körüli legelőből és 304 hold irtás földből.

2-ször Baranyamegyében Szászvár és Vékény községek határában fekvő ugynevezett

„Bakbüz“ pusztabeli birtok,

mely áll Szászvár község belsőségében épült tiszti lakházból, ennek udvarában levő melléképületekből, ehhez tartozó belső és külső kertből, közös kútból, továbbá a szászvári határában külön fekvő mintegy 6 hold uradalmi földből, 28 hold vízöntésnek alávetett rétből és a vékényi és szászvári határában levő 148 hold szántóföldnyi bakbüz pusztai birtokból az ott levő uradalmi cseléd-lakkal és faoszlopokon álló felszerrel.

Mindkét külön haszonbérletre vonatkozó zárt ajánlatok 50 krajczáros bélyeggel és 10% bánatpénzzel ellátva azon határozott kijelentéssel, hogy ajánlattevő a haszonbérleti feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti

1896. évi április hó 16. délelőtt 11 órájáig

fogadtatnak el a pécsi püspökség uradalmi központi irodájában (Pécs, Párvölde-utca 13. sz. a.)

A zárt ajánlatokban a haszonbéri összegnek nemesak számokkal, de betűkkel is megírva kell lennie.

A haszonbéri feltételek Pécsen a püspökség uradalmi központi ügyészi hivatalában (Anna-utca 20. sz.) a hivatalos órákban bárki által betekinthetők.

Az ajánlatok 1896. április 16-án délelőtt 11 órakor fognak a pécsi püspökség uradalmi központi irodájában felbontatni.

Az ajánlatok elfogadhatósága, valamint a haszonbérleti szerződés megkötése felett a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministerium fog jogérvényesen és kötelezőleg határozni.

Pécsen, 1896. márczius 5-én.

A pécsi püspökségi javakat székiüresedés ideje alatt kezelő gondnokság.

1006

Alakult
1856.

KÜHNE E.

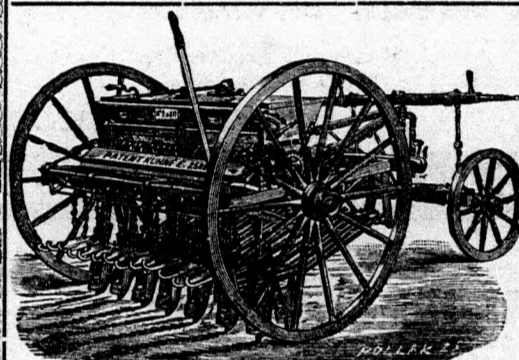
Alakult
1856.

gazdasági gépgyár MOSONBAN,

ajánlja Sack-féle ekéit és kitűnő két és több vasú ekéit. Mint különlegességet Laacke-féle általános kedveltségnek örvendő rét- és szántóföld-boronáit. Uj rögtörő hengereit sat.

A hazai viszonyoknak legjobban megfelelő és legnagyobb közkedveltséget kiérdemelt sorvető a

Kühne-féle „Hungaria Drill“

hegyes vidékre és hullámos területre az új javított

Mosoni Drill.

Osborne-féle kitűnő Amerikai fűkaszázó és arató gépek.

Főraktár:

Budapest, VI, Váci-körút 57/a.

Árjegyzék bérmentve.

M. kir. államvasutak.

24555/1896. szám.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré teszük, hogy folyó évi július hó elsejétől számítandóan több különféle raksúlylyal bíró tartánykocsit szándékoznak bérbeadni, 1-3 évig terjedő időtartamra.

Tájékoztató céljából, a szerződési feltételek lényegesebb pontjai közül a következőket közöljük:

1. A tartánykocsik használatáért az évi bér tománként o. é. 15 frtban, szóval tizenöt forintban van megállapítva, mely készpénzben évenként előre fizetendő.

2. Minden egyes tartánykocsinak a magy. kir. államvasutak, vagy az általuk üzembe vett vasutak vonalain, töltött állapotban évenként legalább 2000, szóval kettő ezer kilométert kell teljesíteni, illetve befutni.

3. A kilométer teljesítmény, valamint az egyéb szerződési feltételek betartásának biztosítása céljából, minden egyes tartánykocsi után az első évi bérösszeggel egyidejűleg, o. é. 100 frt, szóval száz forint teendő le óvadék gyanánt készpénzben, vagy állami biztosítékokra alkalmas értékpapirokban.

Felhívjuk tehát mindazokat, akik tartánykocsikat bérbe venni szándékoznak, hogy az erre vonatkozó és 50 kros bélyeggel ellátott ajánlataikat az alulírott igazgatósághoz betérjesszék.

Az ajánlatoknak a következőket kell tartalmazniok:

a) a bérbe venni szándékolt tartánykocsik mennyiségét;

b) a tartánykocsik kihasználását, illetve annak megelőzését, hogy a kocsik mily szállítmányok továbbítására szándékoznak használatba vetetni;

c) a bérleti időtartam meghatározását. — Megjegyzetük, hogy a tartánykocsik egy évnél rövidebb, illetve 3 évnél hosszabb időtartamra bérbe nem adhatnak;

d) azon állomás megnevezését, a melyen a tartánykocsik tárolása kívánatik; megjegyezvén, hogy az csakis valamely, a magy. kir. államvasutak kezelése alatt levő vonal állomás lehet.

Az ajánlatok zárt borítékban, — a magy. kir. államvasutak igazgatóságához címelve legkésőbb folyó évi márczius hó 28. napjáig nyújtandók be, a következő megjelölés alatt:

„Ajánlat 24555/96 A. IV. számhoz.“

Később beérkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Végül kiemeljük még, hogy a tartánykocsik bérbeadását illetőleg, szabad rendelkezési jogunkat minden tekintetben fentartjuk.

Budapest, 1896. évi márczius havában.

Az igazgatóság.

(Utányomat nem díjaztatik).

C. SCHLICKEYSEN, BERLIN.
TÉGLA, AGYAGCSŐ, FEDÉLCSERÉP, TÖZEG, HABARCS, BETON, CHAMOTTE, AGYAGÁRU ÉS ÉRCZ.
BRIKETT GYÁRTÁSÁHOZ VALÓ GÉPEK.

HIRDETMÉNY.

Aláírás a Magyar Földhitelintézetnek 40.000.000 korona névértékű 3 és fél százalékos zálogleveleire. ISMERTETÉSE.

a Magyar Földhitelintézet 3 és fél százalékos zálogleveleinek.

A Magyar Földhitelintézet 1862-ben alapított, a magyar állam részvételével. Székhelye: Budapest. Célja: nyereségelosztás kizárásával a fekvő birtokot egyesületi uton, kölcsönös jótállás alapján jelzálogi első fele értékéig, biztos hitelképességre emelni.

Az intézet zálogleveleket boesított ki, törvényesen megerősített alapszabályai alapján, szabályszerűen biztosított jelzálogos kölcsön követeléseire; ennél fogva sohasem lehet kisorsolatlan záloglevele forgalomban több, mint a mennyi jelzálog által biztosítva van. A kölcsönzés a jelzálogi biztosítékul szolgáló földbirtok elfogadott értékének fele részéig terjedhet. A birtok becsének meghatározásánál a kataszteri tiszta jövedelem vagy a körülményekhez képest becsésnek szolgálnak alapul.

A záloglevelek biztosítására szolgálnak adósaink lekötött jelzálogos birtokon és az intézet összes tagjainak kölcsönös jótállásán kívül:

- a) az alapítók által alkotott biztosítási alapnak viszsza nem térítendő része o. é. frt 167.700 —
- b) a magyar állam kamatmentes alapítványa " " " 500.000. —
- c) az intézet üzleterejéből alakult tartalékalap, minthogy az évi felesleg az alapszabályok értelmében felosztásra nem kerülnek, hanem mindenkor a tartalékalaphoz csatolandók. 1895. szeptember 30-án volt ezen alap " " " 9.227.856.59

Ezen összegből a forgalomban levő, ki nem sorsolt záloglevelek 5 százaléka, vagyis o. é. frt 5.371.175.— az 1876. XXXVI. t.-cz. értelmében a záloglevelek külön biztosítására rendelt alapot alkotja, a fennmaradó o. é. frt 3.856.681.59 pedig mint fel nem osztható egyenleg marad 1895. szeptember 30-án a nyereség- és veszteség-számla javára:

- d) a kölcsönös jótállási alap, mely részint befizetések, részint pedig a kölcsönösszegeknek teletkönyvi bekebelezés által biztosított 1 százalékból alakult s melyet igénybevétele esetén a kölcsönösen kötelezett adósok tartoznak kiegészíteni " " " 1.918.585.41

A záloglevél-kihoesítások összege nincsen korlátozva, a záloglevelek külön biztosítására rendelt alap huszorosánál magasabb azonban nem lehet. 1895. évi szeptember hó 30-án forgalomban volt o. é. frt 120.325.280

záloglevél, ebből sorsolt volt
 osztrák értékben frt 13.897.700.—
 érc értékben " 4.080.— o. é. frt 12.901.780.—

ki nem sorsolt záloglevél volt tehát forgalomban " " " 107.423.500.—
 minek ellenében az intézet összes jelzálogi követeléseit tettek " " " 115.277.964.52
 melyek o. é. frt 268.177.037.92 földérték és o. é. frt 37.733.948.—
 éró mellékérték (épületek) által voltak fedezve.

Ezenkívül forgalomban voltak még 1895. szeptember 30-án az 1889. évi XXX. t.-cz. alapján kiadott szabályozási és talajjavítási záloglevelek " " " o. é. frt 20.829.000.—
 értékben, ezek ellenében a szabályozási és talajjavítási társulatoknak engedélyezett kölcsönök összege " " " 20.909.868.02
 lett o. é. frt 157.918.403.48 földérték által fedezve és az említett törvény értelmében külön tartalékalap által biztosítva.

Az alapszabályok szigorú megtartásának ellenőrzése céljából az intézet-höz kormánybiztos van kinevezve.

A Magyar Földhitelintézet záloglevelei és szelvényei teljes adó-, bélyeg- és illetékmentességet élveznek, s azoknak teljes adó-, bélyeg és illetékmentessége a jövőre nézve is biztosítva van.

A záloglevelek Magyarországon, gyám- és arvatóságai, hitbizományi és letéti pénzek gyümölcsöző elhelyezésére használhatók, szolgálati és üzletbiztosításokra fordíthatók és katonai házassági övadék gyanánt is elfogadhatók. A 3 és fél százalékos záloglevelek előmutatóra szólnak, kivánságra azonban névre is átíratók.

200, 2000 és 10.000 koronás

ezimletekben állítatnak ki, s félévénként, április 1. és október 1-én lejáró kamatszélvényekkel vannak ellátva.

A 3 és fél százalékos záloglevelek kiállításuktól számított 63 éven belül félévénként, márczius 31-én és szeptember 30-án megejtendő sorsolástól számított 6 hónap múlva sorsolások útján, al pari fizetettnek vissza; bármikor jogában áll azonban az intézetnek a 3 és fél százalékos zálogleveleket előzetes felmondás mellett névértékben visszafizetni, a záloglevél-tulajdonosok ellenében felmondási joggal nem bírnak.

A szelvénykamatok és kisorsolt záloglevelek kifizettettek:

- Budapestben: az intézet pénztáránál,
 a Magyar Általános Hitelbanknál,
- Bécsben: a „K. K. priv. Oesterreichische Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe“ című intézetnél,
 S. M. von Rothschild urnál,
- Berlinben: a „Direction der Disconto-Gesellschaft“ című intézetnél,
 S. Bleichröder urnál,
 a „Bank für Handel und Industrie“ című intézetnél,
- M.m. Frankfurtban: M. A. v. Rothschild & Söhne urnaknál,
 a „Filiale der Bank für Handel und Industrie“ című intézetnél,
- Hamburgban: a „Norddeutsche Bank in Hamburg“ című intézetnél,
- Amsterdamban: az „Amsterdamsche Bank“ című intézetnél,

az osztrák értékű forint árfolyamszerű ellenértékén az illető kültöldi értékekben. 1 o. é. forint = 2 koronával

Lejárt és fizetés végett be nem mutatott kamatszélvények, az 1881. évi XXXIII. t.-cz. értelmében a lejáráttól számított 6 év, kisorsolt záloglevelek pedig a lejáráttól számított 20 elteltével évülnek el.

A kamatszélvények beváltására, a záloglevelek kisorsolására és felmondására, valamint azok forgalomképességére vonatkozó összes hirdetmények, a magyar és osztrák hírlapokon kívül egy Hamburgban, egy M.m. Frankfurtban és két Berlinben megjelenő hírlapban is közzé fognak tetetni.

Budapest, 1896. évi márczius hó 12-én.

A Magyar Földhitelintézet igazgatósága:

Dessewffy s. k. **Lukács s. k.**
 Vonatközzel a Magyar Földhitelintézet fenti hirdetményére, **40.000.000 korona** névértékű Magyar Földhitelintézet 3 és fél százalékos záloglevelekre, a még forgalomban levő 6.878.100 frt n. é. 4 és fél százalékos Magyar Földhitelintézet záloglevelek konvertálásával kapcsolatosan aláírás nyitattik.

Az aláírás hétfőn és kedden, 1896. márczius 23. és 24-én

BUDAPESTEN: a Magyar Földhitelintézetnél,

a Magyar Általános Hitelbanknál,

Bécsben: a „K. K. priv. Oesterreichische Credit-Anstalt für Handel u. Gewerbe“ című intézetnél,

Bécsben: a S. M. v. Rothschild bankháznál,

Brünnben, Lembergben, Prágában, Triestben és Troppauban:

a „K. K. priv. Oesterreichische Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe“ cz. intézet fiókjainál,

a szokásos üzleti órákban az alantabb felsorolt feltételek mellett, továbbá

- Berlin: a „Direction der Disconto-Gesellschaft“ című intézetnél,
 a S. Bleichröder bankháznál,
- „ a „Bank für Handel und Industrie“ című intézetnél,
- Hamburgban: a „Norddeutsche Bank in Hamburg“ című intézetnél,
 a L. Behrens & Söhne bankháznál,
 a M. M. Warburg & Co. bankháznál,
 a M. A. v. Rothschild & Söhne bankháznál,
 a „Filiale der Bank für Handel und Industrie“ című intézetnél,
- Münchenben: a Merck, Finck & Co. bankháznál.
- Amsterdamban: a „Amsterdamsche Bank“ című intézetnél,

az illető aláírási helyek által közzéteendő feltételek mellett történik.

A Budapestben, Bécsben, Brünnben, Lembergben, Prágában, Triestben és Troppauban

eszközlendő aláírásokra nézve a következő feltételek állapítottak meg:

Az aláírás készítését illetően a Magyar Földhitelintézet záloglevelek beszolgáltatása ellenében eszközölhető.

1. A készítését illetően az aláírásnál az aláírási ár 93 százalékot, hozzáadva 1895. április 1-től az átvétel napjáig járó folyó szelvénykamatokat.

Az aláírás alkalmával az aláírt nevérték öt százaléka biztosítékul leteendő készpénzben, vagy olyan a napi árfolyam szerint számított érték-papíroknak, melyeket az illető aláírási hely elfogadhatónak talál.

Minden egyes aláírási helynek fenn van tartva a jog, a készítését illetően az aláírásnál az átengedést belátása szerint meghatározni.

Az átengedés az aláírás befejezte után az aláírók értesítésével lehető rövid idő alatt megtörténik. Ha az átengedés az aláírásnál kevesebbet tenne, a biztosíték felesleges része haladéktalanul visszaadatik.

Az aláíró az aláírásra átengedett kötvényeket az 1896. évi április 1-től folyó kamatokról szóló szelvényekkel együtt f. é. április 7-től kezdve legkésőbb **f. é. július 31-ig** ugyanazon helyen, melynél az aláírás történt, átvenni tartozik. Az átvétel megtörténte után az átengedett összegre letett biztosíték elszámoltatik, illetőleg visszaadatik.

2. A 4 és fél százalékos záloglevelek beszolgáltatása ellenében történő aláírások feltétlenül figyelembe vétetnek. A kicserélésnél a 3 és fél százalékos záloglevelek — melyek f. év április 1-től kezdve kamatozó szelvényekkel vannak ellátva, — 93 százalékos árfolyamon számíthatnak, s azok ellenében a konvertálandó 4 és fél százalékos záloglevelek 100 és fél százalékos árfolyamon, tehát 190 frt névértékű záloglevél o. é. 100 frt 50 krral hozzáadva az 1895. október 1-től 1896. márczius 31-ig bezárólag járó 4 és fél százalékos szelvénykamatokat " " " 2 .. 25 ..

összesen o. é. 102 frt 75 krral

fizetés gyanánt elfogadhatnak. Hiányzó szelvények levonásba hozatnak.

A 4 és fél százalékos zálogjegyek beszolgáltatása ellenében történő aláírásoknak az aláíróknak az új 3 és fél százalékos ezimletek a visszajáró készpénzzel együtt **f. é. április hó 7-től** kezdve adatnak ki.

Bejelentési iven a fentemlített aláírási helyeken díjmentesen kaphatók.

K. K. priv. Oesterreichische Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe. **S. M. v. Rothschild.**
Magyar Általános Hitelbank.

Orosz és kir. apost. Felsz. legmagasabb elismerése.

Nagy arany-érem, valamennyi világiállításon.

915 Az első bécsi petroleum-finomító paraffin-, Ceresin-, stearingyertyák és zsiradékgyár **Gust. Wagenmann, Wien.**

Központi iroda: VI. Magdalenenstrasse 16, a Theater a. d. Wien mellett.

Ajánl elismert kitűnő minőségben legolcsóbb gyári áraikon: ásvány-, gépkendő-olajat és zsiradékot, orosz ásvány-kenőolajat (Bakusine, Oleonaphta) legjobb fagymentes gép-kenőolajat, hűtőolajat, faolajat, ásvány-gépolajat mezőgazdasági gépekhez; Wagenmann-féle hengereket és hengercsírát a gőzhengerek kenéséhez; szabad. kocsikenőcs. Jekete, sárga, fekete, olasz, világos I. és II. minőségben, szolid gyártmányok legolcsóbb gyári áron, teherkocsik és hegyvitargoncák stb. kenéséhez. Ásványvilágító olajok: petroleum stand white. Gyári petroleum veszélytelen, csak 40° C-nél gyújtható: saló petroleum, és szőlőolaj egészen fehér és veszélytelen.

Stearingyertyák. Bécsi stearingyertya, I. minőségű, narancs vagy rózsaszínű csomagolás. **Austria gyertya** I. minőség, narancs- vagy rózsaszínű csomagolás. **Ceresin** (ásványviasz), templomi gyertyák minden vallásfelekezetnek.

Brilliant paraffin díszgyertyák, sárga pinezegyertyák.

NB. Mintákat gyártmányainkból ingyen küldök.

Biehn János

aszfalt-, elszigetelő-lemezek, fedéllemezek, facement- és vegyészeti kátránytermékek gyára 734

Iroda: IX., kerület, **Budapest** Gyár: **KISPEST.**
Ferenéz-körút 46. sz.

Legutányosabb árak, elismert jó minőségben szállítja

Carbolineum

és egyéb gyártmányait vállalkozik mindennemű **aszfaltozások, facement és fedéllemez-hefődések** készítésére.

Das illustrierte **Landwirtschaftliche Weltblatt,**

Herausgeber **Louis und Arthur Seile,** ist nicht allein ein praktischer Rathgeber für Landwirthe und Oekonome, sondern enthält auch einen interessanten belletristischen Theil und werthvolle wirthschaftliche und finanzielle Artikel.

Hervorragendes Insertions-Organ.

Abonnementspreis ganzjährig fl. 4, halbjährig fl. 2. Probenummern versendet die Administration **Wien II., Praterstrasse 37** gratis und franco.

SACK RUDOLF egyedüli képviselője Magyarországon:

PROPPER SAMU, Budapest, Váci-körút 52. sz.

Előre fecsátva, hogy **Sack Rudolf világhírű gyártmányai eredeti minőségben csak nálam kaphatók;** Ajánlom közkeletűségű egyetemes és többvasu ekékimen kívül

Legújabb rendszerű sorvetőgépeimet, melyekkel bármely mennyiségű és bármely nagyságú magvakat a kerekek változtatása nélkül úgy sik, mint dombos földön teljes biztonsággal egyenletesen lehet elvetni. (A mag megsértése kizárva.)

Ajánlom továbbá kitűnő gyártmányú **szecskaavógóimat, járgányaimat,** legújabb rendszerű **REFORM** takarmány-gőzölőimet, a tavaszi munkákhoz **acélboronáimat** és az egyetemes ekére szerelhető közkeletűségű javított **grubbereimet,** továbbá felülmulhatatlan amerikai **kaszáló-gépeimet** és **takarmánygyűjtő-gépeimet** acélből is minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket. Mindenről kimerítő **árjegyzék** és készleget **felvilágosítók.**

Mindenütt legmagasabb díjakkal kitüntelve.

FISCHER és HEIDLBERG vegyészeti gyár

Budapest. Iroda: Arany-János-utcza 25.

Carbololeum dióbarna fatelítő szer, melynek használata által mindennemű fa elpusztíthatlan tartósságot nyer, és annak fajai száj- és körömfájás ellen, valamint

Creolinum orvosi és házi czelokra leghatásosabb fertőtlenítő szer. mindenféle színben zsindeletetők, bádog, vas- és fatárgyak mázolására.

Kátrányfestékek mindenféle színben zsindeletetők, bádog, vas- és fatárgyak mázolására.

Kőfedéllemez olesó, tartós és tűzbiztos fedési anyag gazdasági épületek számára

Faczementtetők sok évi jótállással.

Arjegyzékek és utasítások ingyen és bérmentve.

Tavaszi vetőmagvak eladása.

Herczeg Coburg füleki uradalmának tisztartósága Pa-Bozitan ajánlja a bekövetkező tavaszi vetésre többrendű vetőmagvait a t. cz. gazdaközönség nagybecsű figyelmébe.

Eredeti sárga- vagy buczokrépamag, melynek gumói a rothadásnak e száraz időjárási kedvezőtlen viszonyokkal szemben nagy ellenálló erővel bírnak

100 kg. 20 forintjával.

Az árak a füleki vasuti állomásra szállítva értendők. Midőn fentjelzett magvakat előnyös vételüknél tavaszi szállításra — tökéletes szavatolás mellett a fajazonosság- és tisztaság, valamint csiraképességeért — a kivételes olesó áraikon ajánlani bátorodik, az árral azonnali szíves megrendelésig állhatunk szóban.

Bátorkodunk azonkívül kiváló figyelembe ajánlani: juhlegelők pótlására a vetőfordákban is akadálytalanul bevezethető

Csibehur (Spergula maxima) 100 kg. 20 fittal.

Kivánatra mintákkal azonnal szolgálunk. 1028

Szász-Coburg-Gothai Fülöp herceg füleki urad. tisztartósága.

HIRDETÉSEK felvételnek a kiadóhivatalban **BUDAPEST,** Üllői-ut 24-dik szám.

HIBOURIN

GOLD-MEDAILLE. MEDAILLE D'OR.

Törvényesen védve 676. SZ. alatt **Felette fontos** mezőgazdák, iparosok, háztulajdonosok, gyárosoknak. 30 évi gyakorlat után sikerült a patkányok és egerök kiirtására oly szert feltalálni, mely utasításaim szerint alkalmazva feltűnő és biztos eredményt ad. A szer a patkányok falánk természetének megfelelőleg van összeállítva és mivel részükre nyálankaságot képez, azt maguk keresik fel. — Az eredmény oly bizonyos, hogy a hol személyesen vezetem az irtást, csak teljes siker után igényelek fizetést. De sze-emet épen olyan biztos eredménnyel bárki is, szakember nélkül alkalmazhatja. A szer biztos voltát kitűnő és hízeltő bizonyítványaim igazolják. E szerből 25 dkgr. 1 frtért egy körülbelül 100□-ölnyi térségre elég, ezen kiszámítás mérvadó nagyobb területekre nézve is. — Kitűnő rovarporom 1 kilója 2 frtért kapható, legkisebb szállító mennyiség 25 dkgr., helyben 5 dgr.-tól feljebb is kiszolgáltatik. Az ürgék, hörsögök, meztli egerek irtására általam feltalált koczkaalakú biztos szer, mely egyszerűen kirakandó, a kgr., 4 frt, évekig eláll. 1 kgr. = 700 koczka. Nagyobb megrendeléseknél megfelelő árkedvezményt engedek.

RAABER ADOLF vegyészeti czikkek készítője, **BUDAPEST, VI., ker., Váci-körút 31. szám.**

Főraktárak: Budapest Török József, Király-utca 12. Filó János gyógyszerárban, VIII., Mátyás-tér 2., továbbá Vajda L. a droguista-üzlet Szegeden és Fuss F. Nándor gyógyszerárban Alsó-Lendván, Kohn Mór és fia Pápan, Papp Árpád gyógyszerárban Hátszegen és Raabe Brunó droguista-üzletében, Bécs, II/3. Schoellerhof. 660

VILÁGNAPLÓ

érdekes hírek és cikkek képes heti lexikonja

ISMERTETÉSE.

A **VILÁGNAPLÓ**, mely az intelligens olvasó közönség kedvencz hetilapja és sajátos rendszere alapján a magyar sajtóban páratlanul áll, ez évben **III. évfolyamába** lépett.

A legérdekesebb és legszórakoztatóbb olvasmányt nyújtó hetilap, mert a **VILÁGNAPLÓ** szerkesztősége a hét folyamán a magyar napisajtóban, hetilapokban, szakközlönyökben, élelápokban és folyóiratokban megjelent

legérdekesebb híreket legérdekesebb cikkeket tréfákat és adomákat

összegyűjti és egy füzetben bocsátja **hetenkint** az olvasó közönség rendelkezésére, mely így könnyen áttekintheti a hét legnevezetesebb eseményeit.

Kiváló szolgálatot tesz a **VILÁGNAPLÓ** mindazoknak, a kik **csak egy napilapot** járatnak, mert itt megtalálják mindazt az érdekes olvasmányt, a mi a **többi ujságokban** megjelent.

A gazdálkodó közönségnek nélkülözhetetlen,

főleg **NYÁRON**, a mikor nagy elfoglaltsága mellett még arra sem igen ér rá, hogy **napilapját elolvassa** s éppen ezért a **VILÁGNAPLÓ** a legjobb és legezészerűbb

NYÁRI UJSÁG

mert ily röviden áttekinthető **HETISZEMLE** mindenről tájékoztatja a közönséget és megtartja az olvasót társadalmi állásához méltó intelligens színvonalon.

Alkalmos ujság a

VILÁGNAPLÓ

mindenkinek, de különösen

Kellemes olvasmányt nyújtó ujság minden intelligens embernek, de kiválóan

családok,

hölgyek, leányok

és a serdültebb ifjuság

számára a legalkalmasabb ujság a **VILÁGNAPLÓ**, mert érdekes szövege növeli a műveltséget és nagy gondot fordít rá a szerkesztőség, hogy **egy betűje se sértse a családi érzületet.**

A legszebb kivitelű érdekes képek

tarkítják a **VILÁGNAPLÓ** változatos szövegét, és a ki összegyűjti hétről-hétre ezt az érdekes ujságot, az a

legérdekesebb hírek és cikkek képes lexikonját

szerzi meg így, mely nélkülözhetetlen lesz rövid idő múlva minden magyar háznál.

A Világnaplót **J. Virág Béla** író és hírlapíró alapította.
Mutatványszámot mindenkinek küld a

Világnapló kiadóhivatala: Budapest, Üllői-ut 25. szám (Köztelek).

Előfizetési ára félévre 3 frt.

Magyar kenderből készült,
legjobb minőségű
gazdasági kötelnemüeket,
ajánl a
BLEIER ÉS WEISZ kötélgyári **BUDAPEST.**
Raktár és iroda: **Károly-körút 9.,** a gróf Hadik-Barkóczy-féle házban. Gyártelep: **Hajtsár-ut 7307. sz.**
Ajánlásra méltó tárgyak: torna-eszközök, Cocos futószőnyegek, lábtörők, ruhaszáritó kötelek, lóhálók, kézitáskák stb. továbbá gazdasági cikkek u. m.: istráng, kötőfék, rudaló, gabona-zsákok, vízhatlan ponyvák, itató és tüzi vedrek, kendertömlők, hevederek, kender, kőcz stb. a legújtabb eredeti gyári áron.

Vidéki megrendelések pontosan eszközölnének. Képes árjegyzék kívánat a bérmentesen küldetik.

Austria-Magyarország legnagyobb szab. talajmivelő eszközök gyára.
Répa és tengeri termelésnél pótolhatatlanok, a működésük eddig felülmúlhatatlan minden kiállításokon *első díjakkal kitüntetett*

lókapák (Cultivátorok)
Cernovsky szabadalom kaphatók

ČERNOVSKY és TA.
gépgyárában,
Böhmisch-Brod, Prága mellett.

Évi gyártmány 4-5000 drb. Egy készlet (3 drb. kifogó készülékkel) répa műveléshez **66 és 72 frt.**, tengeri és burgonya műveléséhez **81 frt.**, egyes darabok **22, 24 és 27 frt.** Kézi gyomláló drbja **12 frt.**
Kezelési utasítás ingyen és bérmentve.

Gép-sodrony-szövetek,
czinkezett szűrős kerítés-sodrony.

Kertek, erdősek és vadparkok bekerítéséhez, ugyiszintén mindenféle sodrony szövetek, baromfi-udvarok, főzdaosokhoz, tüzvédő, ablak- és rostélyszövetek, hímek és kávé-szűrő, sodrony-szövet, kapuk, sodronykötelek mindenféle szerkezetben és vastagságban, általában szállít a legújtabban.

Vassodrony és gépsodronyszövet gyár és épület lakatos-műhely
Franz Schröckenfuchs
Waldhofen a. d. Ybbs.

Bekerítések gépsodrony-szövettel nem kerülnek többé, mint jobb anyagból készült fakerítések, e mellett tartósak és minden térenek csinos utas jelölget adnak. Költségvetések ingyen és bérmentve.

Magyar királyi államvasutak. 34698 sz./C. IV.

A húsvéti ünnepek alkalmából mérsékelt árú menettérti jegyek kiadása Budapestről-Rómába.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesítés szerint f. évi márczius hó 25-től bezárólag április hó 2-ig Budapestről-Rómába és vissza érvényes I. és II. oszt. mérsékelt árú menettérti jegyek fognak kiadni, az I. oszt.-ban 67 frt 50 kr. és a II. oszt.-ban 51 frtnyi áron.

Ezen jegyekkel, melyek f. évi április hó 25-ig érvényesek és bármely személyszállító vonat, tehát a gyorsvonatok használatára is jogosítanak, — az odautazás Fiume-Anconán át és a visszautazás Firenze-Bologna-Venezze-Fiumén — át avagy megfordítva történhetik.

Az utazás ezen jegyek alapján Fiumében és Anconában minden formalitás nélkül, továbbá Budapest és Fiume közt, még pedig úgy az oda mint a visszautazásnál egyszer, Olaszországban pedig az illető állomás főnök láttaozása mellett 6-szor megszakítható.

A fentebb említett menettérti jegyek a m. kir. államvasutak Budapest-keleti pályaudvar állomásán, budapesti menetjegyirodájában (Hungaria szálló) és a Cook-féle utazási irodában (József-tér 4. sz.) válthatók, hol egy b felvilágosítás is nyerhetők.

Budapest, 1896. márczius hó 13-án.
Az igazgatóság.
(Utánnomat nem díjaztatik.)

Valódi eredeti olasz
seprőczirok mag
kapható: 993
Amad. Graber-nál
Frato in Toscana, (Italla).

GRAEPEL HUGÓ
szabadalm. lóhere-tökaszoló készüléke

minden esőplőgéphez alkalmazható, 25 százalékkal nagyobb munkaképesség, mint bármely más készüléknel
Legkitűnőbb szerkezet legolcsóbb árban
GRAEPEL HUGÓ gépgyáronál Budapesten,
V., Külső váci-ut 46. sz.

KWIZDA FERENCZ JÁNOS

Kwizda-féle RESTITUTIONS-FLUID
cs. és kir. szab. mosóvíz lovaknak.
Egy palaczkkal forint 1.10 o. é.

Kwizda-féle Korneuburgi MARHA-TÁPPOR
lovak, szarvasmarha és juhok számára.
Ára egy dobozzal 70 kr, fél dobozzal 35 kr.

Kwizda-féle
Blister, szürke, erős bedörzsöléshez 1 tégely 1 frt 25 kr.
Fertőtlenítő por istállóknak, fél kiló 15 kr, 10 kiló 2 frt 40 kr.
Epetinktúra lovaknak, 1 üveg 1 frt 50 kr.
Pataragasz, mesterséges pataszaru 1 rud 80 kr.
Pata fénypor 1 frt 70 kr.
Csánkópökkenőes lovak szarvasmarháknek, 1 tégely 1 frt.
Mosószappan háziállatoknak 40 kr, 81 kr és 1 frt 60 kr.
Sebbálszam lovak és szarvasmarháknek, 1 palaczk 1 frt 25 kr.

Kwizda-féle
Patakenőes merev és törékeny pata oltalmazására, 1 doboz 400 grm 1 frt 25 kr.
Kresolin kenőcs, pata korszáló per, 1 szelence 4 fél kiló 1 frt 10 kr.
Kresolin, javított Kresolin, Bockmann K. H.-féle, legolcsóbb, oldatokban mérgegmentes desinfektáló szer, sümör, ruh, szájszél és moslék sümör ellen. 25 kiló 16 frt, 10 kilós 7 frt, 5 kilós postacsomag bruttó 3 frt 50 kr. Próbapalaczk 400 gramm 50 kr.

Kwizda-féle
Kollka-labdaesok lovak és szarvasmarháknek, 1 karton 60 kr.
Phisio hashajtó labdaesok lovaknak, 1 bádog dobozzal 2 frt.
Féreg-labdaesok lovaknak, 1 bádog doboz 1 frt 60 kr, karton 60 kr.
Baromfipor étrendi szer, mint eleség pótlék, 1 csomag 50 kr.
Nyeregzsappan a nyereg- és szíjszerszám tisztítása és konserválásához. 1 szelence 1 frt o. ért.

Kwizda-féle Sertés-por
a izás elősegítésére s óvszerül. Kis doboz 6) kr, nagy doboz 1 frt 20 kr. 4256/V

Naponta postai széküldés a
Kerületi gyógyszerár által Kornenburgban.

Árak franco csomagolás, bécsi indóházitól szállítva: tartány ca 25 kiló, kilónként 40 kr., tartány ca 50 kiló, kilónként 35 kr., postán ingyen csomagolás és bérmentesen 4 kiló, 4 kiló 1 piéhszelencében 2 frt 50 kr., 4 kiló 4 piéhszelencében 3 frt. Kaucsukkal vegyítve kilónként 10 krral több. Vizmentes bórkenőes vadászcsizmáknak.

JUST & Co. Bécs, XII/2.

Herkó Páter

A legelterjedtebb néppárti heti élelzap, változatos szöveggel, mulattató eredeti képekkel, a politikai romlott korszaknak szatyrá és gúny által ostromozott heti eseményeivel, versekkel, adomatárral, kép-, szám-, sakk- és szőrejtvényekkel és sok más mulattató dologgal.

Szerkesztő: MARKOS GYULA.

Előfizetési ára: egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyed évre 1 frt.

A szegényebb, de olvasni szerető közönség számára a „HERKÓ PÁTER” népies kiadását egész évre 2 frtért, negyed évre 50 kr-ért küldjük.

A „HERKÓ PÁTER” tót nyelven is megjelenő heti élelzap egész évre 2 frt, fél évre 1 frt, negyedévre 50 kr.

Márczius hó folyamán német nyelven is meg fog jelenni a „HERKÓ PÁTER” heti élelzap.

Naptárak, magyar, német és tót nyelven, az idő előrehaladottságánál fogva már csak 20 kr. darabonként.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, IV. kerület, Zsibárus-utca 7 dik szám.

Gőzekék

utcai lokomotivok, gőzcseplőgépek hajtására a főhercegi vasművekből. A gépek választásánál mezőgazdasági szakértői tanács adatik. Szives tudakozódások

Erzherzogliche Cameral-Direction
in Teschen in Schlesien, czimen. 2734

Eladó

gyümölcsfa ojtványok

4-5 évesek, díszbokrok és fák, 7-8 évesek. Szathmáry Kivály Pál ur F. zsolczi gyümölcsfa kertészetéből f. év tavaszán eladásra kerül különböző fajú nemesített almafaj 6000 drb, körte 5000 drb, Szilva 6000 drb, barack 1000 drb, meggy 1000 és cseresznye 1000 drb, darabja 20-25 kr-ával kapható a helyszínen, csomagolás mérsékelt áron számítottak. Megrendelések

Gacsó András számtartóhoz
F. Zsolczára intézendők

az egyes fajok megjelölése mellett.

GANZ ÉS TÁRSA

vasöntöde és gépgyár részv.-társ. Budapesten

készít:

A) gépeket és építési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasúti kocsikat és vasúti felszereléseket, transmissiókat.

Speciálításai: 514

B) Kéregöntvény vasúti kerekek, váltók, zúzóművek, hengerek- és ágyugolyókhoz. Hengerszékék kéregöntetű hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a paraszra őrléshez s egész malomberendezések.

Facsizoláshoz, papír- és cellulosa-gyártáshoz való gépek.

Vizkereket nagy sikerrel pótló turbinák.

Villamos világítás nagy távolságra is a motortól.

Zsilipek, csővezetékek, frictiós kancsolások, rotációs dynamométerek. Aczélöntés.

KOS ELADÁS.

Gróf Károlyi Alajos hagyatékához tartozó tótmegyeri uradalom

merino (electoral-negretti) törzsjuhászatából

60 drb. két éves tenyészkos eladó.

Az árak 50 forinttól felfelé 100, egész 200 forintig terjednek. Bővebb felvilágosítással szolgál az

uradalmi ispáni hivatal (Nyitra megye.) 909.

Ondroho pusztá, u. p. Komjáth.

Singer, Zweig & Co.

WIEN, IX/1., Lichtensteinstrasse 59.

(saját házában).

Concentrált marhatrágya

egyedüli elárúsítása,

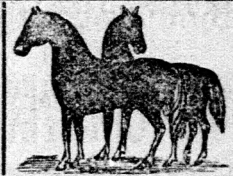
legjobb s legolcsóbb trágyaszertartalmának jótállása mellett temesvári és aradi kizárólagosan szabadalmazott gyárakból. Mindennemű mesterséges trágyaszerek raktára u. m.: **Superphosphát, csontliszt stb.** 612

A DÉLVIDÉKI FAJLÓTELEP
MINT RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

LÓELADÁSI ÉS TUDAKOZÓ-IRODÁJA
TEMESVÁR, Józsefváros, Hunyady-út 11. szám,

ugy keresiet, valamint kínálat esetén a legkimerítőbb, gyors és pontos értesítéssel szolgál.

A megkereséshez, melyhez egy válaszbélyeg esatolandó, az eladandó, vagy vásárolni szándékoltlovak következő adatai kapcsolandók: szín, jegek, nem, kor, magasság, származás, hámos vagy háttas és a tulajdonos kimerítő ezime. *Az igazgatóság.*

Ólomzárólt heremag.

A budapesti m. kir. magvizsgáló állomás által megvizsgált kiünő arankamentesnek ólomzárólt 16 heremag 32 frt.-tól feljebb métermázsánként. Luczernamag ólomzárólt 45 frt.-tól feljebb. Mindenféle fajtisza saját termésű gazdasági, konyhakerti és virágmagvak, katalogusa kívánatra bérmentve beküldetik.

KLEIN VILMOS, 957

erfurti kertészete SZATMÁRON.

Superphosphatokat csontlisztből, guanoból spodiumból stb., továbbá chili salétromot, ként, ammoniákat, kálisókat, Thomas-salakot, kainitot,

Themenai szab.-Superphosphat gypszet, tiszta chlór- és arzen-mentes takarmány-meszet

628 szállít mindenüvé versenyképesen

Kénsav- és műtrágyagyárak
Lundenburg-Themenau és Lissek-
Rostokban.

A. Schram, Prag,

Központi iroda Heinrichsgasse 27.

SZIVATTYÚK minden nemes házi és nyilvános czélokra a mezőgazdaság, építkezés és iparnál,

Ujdonság! a BOWER-BARFF-féle szabadalmazott inoxydálási módszer szerint,

inoxydált szivattyúk rozsdá ellen védve.

W. GARVENS Wien, Schwarzenbergerstrasse 6. I., Wallfischgasse 14.

MÉRLEGEK, legújabb javított rendszerű tizedes, százados és hidmérlegek fából és vasból, kereskedelmi, közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari czélokra.

Embermérlegek, mérlegek házi használatra mérlegek,
Commadit-társaság szivattyú- és mérleggyártásra.

Mily elkerülhetetlenül szükséges a szőlők permetezése az elmúlt évadban bizonyult be, midőn csakis a permeterett szőlők nem mentek tönkre. Ennek elérhetésére legjobbnak bizonyult Mayfarth Ph. és társa szabadalmazott önműködő

„Syphonia“

szőlővessző és növénypermeterezője mely az oldatot szivattyuzás nélkül önműködően a növényekre permeterzi. Ezen permeterzőkkel már sok ezer van használatban és számos dícsérvő bizonyítvány mutatja kitűnő voltát valamennyi egyéb rendszerrel szemben. Ábra és leírás rendelkezésre áll.

Mayfarth Ph. és társánál mezőgazdasági gépgyárak, különlegességi gyár borsajtók és gyümölcs-értékesítési gépek részére.
Bécs, II/1, Taborstrasse 76. sz. 5258
Árjegyzék és számos éllismerő levél ingyen. — Képviselek és ismételtadók kerestetnek.

Kos-eladás.

A martonvásári főhercegi uradalomban az Oschatz völgyéből 1864-ben importált és Heyne Ernő J. hirneves juhászati felügyelő által megosztályozott merino-electoral juhnyájban

47 db 2 éves tenyészkos eladóvá tétetik.

Venni szándékozők kéretnek a főhercegi uradalom intézőségéhez Martonvásár, vasútállomás és utolsó posta Martonvásár, fordulni.

Főhercegi uradalmi intézőség.

Oberndorfi répa-mag

1895. évi termés

jótállással a

fajtisztaságra

és csiraképességre

métermázsája 20

forintjával eladó

ab vasutállomás

Bicske, a csákvári gazdaságban.

694

Magy. kir. államvasutak.

30145 sz./Cl. 96.

Hirdetmény.

Osztrák-magyar vasuti kötelék. Díjszabási pótlékok életbe léptetése.

Folyó évi márczius hó 15-ével a következő pótlékok lépnek életbe.

a) a IX. pótlék az 1892. évi február hó 1-től érvényes II. rész 4. díjszabási füzetéhez és

b) a IV. pótlék az 1892. évi február hó 15-től érvényes IV. rész I. füzetéhez.

Ezen pótlékokkal a mátrai h. é. vasutnak az illető díjszabási füzetek 43 és 71. illetőleg 27 és 45. oldalain foglalt díjtételei és menetdíjai, helyzetetnek érvényen kívül, mely érvényen kívül helyezés a „Vasuti és közlekedési közlöny“ folyó évi február hó 5-iki 16. számában már közhírré tétetett.

Ezen díjszabási pótlékok példányai a részes vasutak igazgatóságainál vehetők.

Budapest, 1896. évi márczius 12-én.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága egyuttal a részesvasutak nevében is.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Lapunk kiadóhivatalában, Budapest, Üllői-ut 25. (Köztelek.)

a következő gazdasági szakmunkák és regények leszállított áron kaphatók:

A mezőgazdaságról

és mezőrendőrségről

szóló 1894. évi XII. törvényczikk,

a végrehajtására vonatkozó

miniszteri rendelet,

magyarázatokkal el-

látva, egy füzetben.

Ára bérmentes küldéssel 1 frt 10 kr.

A mesterséges borok

készítésének

forgalomba hozatalának tilalmáról szóló

Törvény.

Magyarázó jegyzetekkel el-

látta: Dr. Lónyay Ferencz.

Ára 80 kr.

Köztelek Zsebnaptár

ÉS

Köztelek Évkönyv

1896-ik évre.

SZERKESZTIK:

RUBINEK GYULA és SZILASSY ZOLTÁN

az országos magyar gazdasági egyesület titkárjai.

Ára: 1 forint 50 krajczár, postadíj 10 krajczár.

A sertés javítása

és

hizlalása

gazdák és hizlalók használatára.

Irta:

K. Ruffy Pál

uradalmi főtitkár.

■ Ára portómentes küldéssel 1 frt 10 kr. ■

Igen érdekes regények leszállított áron:

NEM SZABAD SZERETNIE. Irta: Bodrogi Lajos. Ára portómentesen megküldve 1 forint helyett 40 krajczár.

AZ ERDÉSZ UR FIA. Elbeszélés. Theurriet André-től. Ára portómentesen megküldve 1 frt hely. 40 kr.

BELLA. Irta Anna Vertua Gentile. Ára portómentesen megküldve 1 frt helyett 40 krajczár.

MI A SZERELEM? Arab regény, irta: F. Marion Cawford, fordította: Fáy J. Béla. Ára portómentesen megküldve 1 frt helyett 40 kr.

EGY CSODAEMBER KALANDJAI. Irta Conan Doyle, fordította Fáy J. Béla. Ára portómentesen megküldve 1 frt helyett 40 kr.

A MALOM TÖRTÉNETE. Irta Südermann. Ára: portómentesen megküldve 1 frt. helyett 40 kr.

ANGYAL ÉS ÖRDÖG. Irta Mathers Helén. Ára portómentesen megküldve 1 frt helyett 40 krajczár.

BONDA MIKLÓS. Irta Virág Gyula. Ára portómentesen megküldve 1 frt helyett 40 krajczár.

A mezőgazdaság és mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII-dik törv.-czikk alapján összeállított:

Katé községi mező- és hegyőrök

számára.

Ára portómentes küldéssel 20 kr.

II.

Katé az uradalmi csöszök

számára.

Ára portómentes küldéssel 20 kr.

Összeállította: dr. BALKAY BÉLA.

Mindkettő csinos zsebkönyvalaku keménytáblába van kötve és 20 oldalas jegyzék-naplóval ellátva.

KIS HIRDETÉSEK.

A népies időjelző

és az országos első magyar időjelzés című műve dr. Szentgyörgyi Weisz Józsefnek, minden óra külön táblázattal, a legmegbízhatóbb, új módon mutatja fel a jövő napi időjárást, aneroid-borométer és termométer használata mellett. Az önálló, tapasztalatokkal dús magvas könyvnek ára 3 frt, minek postautalvánnyal nevezett íróhoz (Budapest, Ferenc-körút 40.) beküldje a művet azonnal, portómentesen megkapja. 1016

Maszurek Henrik

magán mérnök
műszaki irodája,
Kaposvárott,
Irányi D. utca 6. szám.

Ajánlkozik gazdasági lakházak, istállók, magtárak, raktárak, színek, istálló- és gazd. vasutak tervezésére és berendezésére és azok költségvetésének elkészítésére, ilyen felülvizsgálására, léltározási munkák felvételére és keresztülvételére, műszaki létesítmények felbecslésére és minden e szakmába vágó műszaki teendőkre. 982

FÁK

erős gyömmölcs-, uti-, faszor- és díszfák, legjobb fajok szép, egyenes törzsűek. **Díszbokrok.** Olesó árak. Árjegyzék bérmentve. Meyne János Sopron. 1000

Sárgacsillagfürt,

(Lupinus luteus) friss és tiszta mag, saját termésből 100 kiló zsákkal együtt 6 frt ab Bochnia vasúti állomás. 100 mm. vételénél tetemes árengedménnyel ajánl **Gutsverwaltung Bochnia,** posta Bochnia, Galiczia. 599

Kézi kapálóeke

mindenféle sorvetések megmivelésére alkalmas eszköz. Öt különféle méretű acélkapával felszerelve 10 frt 50 kr. Koránérő nemesített

riczinusmag

50% olajtartalommal. 5 kg. postacsomag 2 frt 50 kr., métermázsánként 40 frt. Temesvár, Mokry István. 904

Kiadóhivatalunkban kapható:

Homokszőlő telepítése.

Irtá

Rácz Sándor.

Ára 1 forint 50 kr.

Kitűnő minőségű Champ-lain

tavaszbuza

eladó, mmázsánként 8 frt. Pa. Wenckheimi gazdaság, u. posta, Fávirda és vasúti-állomás Fegyvernek. (J.-N.-K-Szolnokmegye) 994
1363 1896. szám.

Bérleti hirdetemény.

A magyar vallás alap tulajdonát képező s Pest-Pilis-Solt-Kiskun megyében kebelezett **Taksony község határában fekvő 1585 1403/1600 (kat.) hold kiterjedésű földbirtok** a rajta levő épületekkel alulirt ministerium IX. ker. ügyosztályában

1896. évi április hó 13-án

tartandó nyilvános zárt ajánlatú verseny útján 1896. évi október hó 1-től 1921. évi szeptember hó 30-ig terjedő 25 évre haszonbérbe fog adatni.

A bérelni, szándékozik felhívatnak hogy 50 kros bélyeggel ellátott zárt írásbeli ajánlataikat a fent kitett nap déli tizenkét óráig az alulirt ministerium segédhivatalainak igazgatóságánál nyujtsák be. **Bánatpénzül 2000 forint** készpénzben, vagy magyar állampapírokból vagy pesti hazai első takarékpénztári könyvecskében a m. kir. központi állampénztár vagy bármely m. kir. adóhivatalnál avagy közalapítványi számtartósnál teendők le, az erről szóló letéti nyugta pedig az ajánlathoz csatolandó.

Később beérkező avagy utó-ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

A részletes versenytárgyaísi és bérleti feltételek a ministerium segédhivatalainak igazgatóságánál és a közalapítványi gazd. felügyelőségénél Czepléden a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Budapest, 1896. évi márczius hó 7-én. 997

Vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministerium.

Agrár-hitel

Magyarország bármely vidékén fekvő földbirtokokra uradalmakra) 100.000 frton felüli kölcsönök

3 3/4% kamatra

engedélyeztetnek. 100.000 frtnál kisebb összegek figyelembe nem jönnek. **Földbirtokosok** vagy azok meghatalmazottjai — a birtok részletes leírása és a teher állapot közlése ellenében — bővebb felvilágosításnyernek. Levelek

„Föld-hitel“

czimén a „Berliner Tageblatt“ Exped.-jához, Berlin, S. W. intézendők. 910

Vetőmagvak.

Évek óta gondos kiválasztás útján termelt és honosított, legjobb rendszerű külföldi és saját találmányu gépeken tisztított a budapesti m. k. magvizsgáló és a magyaróvári m. k. növénykiserleti állomások által vizsgált és ólomzárólt magvaink:

Vörös lóheremag, Sárga Oberndorfi répa-

mag, továbbá székely és prairie királyné tengeri, tavasszal vethető őszi takarmány borsó, fehér törpe paszuly, vörös Mont d'Or karosbab, óriási szemű lencse kaphatók:

Gróf Teleki Arvéd drassói uradalma intézőségétől u. p. Koczka. Ugyanott allgani fajtehenek, fajborok, további tábla és határjelző oszlopok, kerék vetők, gerendák tölgfaból kaphatók. 849

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Legmagasabb kölcsön a valódi becsérték alapján 20-60 év közti időre készpénzben. Birtokos felmondhat bármikor, pénzintézet nem mondhat fel. Csakely kamattal 10% is törlesztik. Lebonnyítás 14 nap alatt.

Semmi előleges költség. Minden felvilágosítás díj-talan. Beküldendő csak a telekkönyvi kivonat, kataszterív. Konvertálás bélyeg- és illetékmentes. Czim:

Ingatlan- és Jelzalog-Forgalmi-Intézet. Budapest, Váci-körút 39. sz. Legnagyobb Ingatlan és Jelzalog-Forgalmi-Intézet a monarchiában egyedül, mely hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosoktól ajánlva van.

Erdei birtok!

3000 hold szántóföld, rét, szőlő és legelő, 8000 hold és erdő, 11000 hold a 1600 □^o összesen, kastély és gazd. épületekkel kelően ellátva, Horvátország jobbik részén 1000000 frtért eladó. Bankteher 500000 frt lévén rajta. 5500 holdas birtok Dunántul, melyből 3200 szántó és rét 1000000 frtért eladó. Közlelebbit direkte reflectánsnak **Österreicher Bernátnál Nagy-Kanizsán.** 857/g

Ilmiczi árpa

300—400 mmázsá eladó 880

SzemereHuba

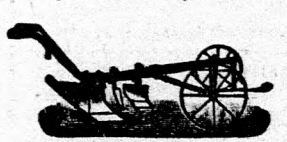
puszta farkasdi gazdaságában Mende állomásra szállítva, zsák nélkül 8 frtjával.

Az Alföldön százon felüli gazdaság kísérlete alapján az ilmiczi árpa a legbőtermőbbnek mutatkozott.

Székely kukoricza, legkorábban érő vetőmag mmázsánként 8 frtért eladó **Ugron Akos** jószág-bérlőségénél, **Székely-Udvarhely.** 969

Gubicz-féle gépgyár jelenleg DETRICH GYULA

gépműhelye és ekegyára Rákospalota, Bathányi-utca 5.

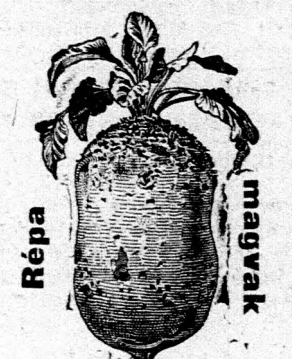

Ajánlja fa- és vasgerendelyes öntött és kovácsolt vasfejtő egy- és többvasu ekéit; fa- és vastengelyes taligáit; fa- és vaskeretű különféle boronáit, hengereit, mélyítő- és porhanyító, valamint **SACK-rendszerű ekéit.** Mindennemű ekéhez tartalékrészeket, u. m.: ekeöntvényeket, kormánylemezeket, aczél szántóvasakat. Ajánlja répa-mivelő eszközeit, u. m.: répakapákat, répakiemelő és réparakodó villákat; répafejleszték, répaszelétkampókat, legjutányosabb árakon.

Árjegyzék szivesen küldetik. 540

200 hold jó kaszáló kerestetik megvételre, ajánlatok **Blockner J.** hirdetési irodájába Budapest, Sütő-utca 6. jelige „100“ alatt intézendők. 903

Elő sövény. Gleditschia (korona tövis) csemeték ezre 4 frt. — Gleditschia magvak, szőlőoltványoknál árjegyzék bérmentve. Czim a kiadóhivatalban. 893

Sárga Oberndorfi

Magyarországi vevőimnek a legnagyobb engedmény. — Szétküldés ab Budapest.

Megrendelések a következő címre keretnek:

von Arnim
Criewen bei Schwedt
Németország.
784

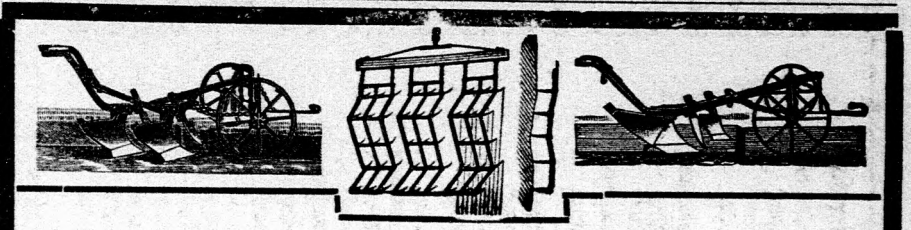
Eladó a czecei vasut-vagy dunaföldvári gőzhajó-állomáson métermázsánként zsákosított **magyar kincsburgonya** 3 frt 50 kr., fehér lófogú tengeri 5 frt 50 kr. Atütetett sorfák: tölg, kőr, juhar, bálvány darabonként 10—25 kr. Koller Pál, Alsó-Alap. 971

Mindenki ön maga nyomdása. Szenzatiós ujdonság.

Amerikai kautsuk BETÜ-NYOMDA

névjegyek, körlevelek, mindenféle értesítések, számozások stb. rögtöni előállításához. Könnyű kezelése s ocsósága mindenkinélkedhetővé teszi egy kis nyomda bírást, a melynek gyakorlati haszna minden üzletágnál fényesen bebizonyult. A teljes nyomda ára elegáns bédogdobozzal, tartós betűszekrényvel és szedésfőgővel Nr. 2. 175 betűvel 2 frt 50 kr. Nr. 220 betűvel 3 frt. Nr. 310 betűvel 3 frt 75. Állandó festéktartók mindenféle színben 11x7 cm. nagyság — 60 kr. 16x8 " " " " 1.— Kizáról. főraktár Ausztria és Magyarország részére: **M. RUMBAKIN, WIEN, II. Glockengasse 2.**

Megjelent

és a t. gazdaközönség figyelmébe ajánljuk 1896-iki főárjegyzékünket, melyet kívánatra szivesen megküldünk. Mindenki meg fog győződni ennek áttekintése után, hogy úgy **nagy választék,** mint **olesó árak** tekintetében **első helyen** állunk a mezőgazdasági gépipar terén.

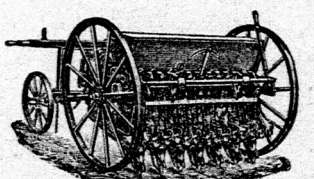
Minden szükségletnek megfelelő **egy- és többvasu ekéket, boronákat, hengereket** a legjobb kiállításban próbára is szállítunk. **Szabadalmazott egyetememes vetőgépeinkről** minden tartózkodás nélkül állíthatjuk, hogy a **jelenkor legtökéletesebb sorvetője,** mentve az utóbbi években gombamódra felszaporodott „új rendszerű“ vetőgépek minden hibáitól.

Hollingsworth lógereblyék, szénaforgatók, Cormick-féle fűkaszáló és aratógépek eredeti gyári árakon.

Umrath és Társa

mezőgazdasági gépgyárosok,

Budapest,
Váci-körút
60. sz.

Budapest,
Váci-körút
60. sz.

Hirdetési ár 15 szög 30 kr., ezen felül minden szög 2 kr., feltűnéssel 4 kr. Cím közlésénél minden beiktatásnál 30 kr. bélyegilleték.

KIS HIRDETESEK.

Csak mozgószavak és a szakirodalom termékei, továbbá állást keresők és adók hirdetésnyel vételnek fel a kedvezményes rovatban.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Betöltendő állás.

A zirci apátság uradalmában több gazdasági irnoki állás lesz folyó évi június havában betöltendő. Pályázni óhajtok felhivatnak, hogy felsőbb gazdasági tanintézet végzését tanúsító és szolgálati bizonyítványokat folyó évi április hó 15-ig Előszállásán (Fehérmegye) az uradalmi kormányzó hivatalnál személyesen nyújtsák be, hol fizetésük és egyéb járandóságukról bővebb felvilágosítást kapnak. 959

Gépezés, ki az állatgyógykezelésben is jártas, alkalmazást nyer június 1-től Nógrád Ludányi uradalomban. Fizetés kölcsönös megállapodás szerint. Bizonyítvány-másolatok uradalmi tisztartóssághoz Nógrád Ludányba küldendők. 1009

Nagyságos Csakói Geist Gyula úr Görbői bérzadaságában Biharmegyében egy 460 frt fizetéssel, lakás, fűtés és világítással javadalmazott irnoki állás van üresedésbe, mely azonnal, gazdasági akademiát, vagy felsőbb tanintézetet végzett egyén által betöltendő. Előnyben részesülnek azok kik már gazdasági praxissal rendelkeznek, s a román nyelvet részben bírják. — Folyamodványok Görbői gazdaság posta Tenke (Bihar megye) legkésőbb április 15-ig kasznári hivatalhoz benyújtandók. 989

Enying és Mezőkomárom uradalmak főbérnöksegenél egy segéd-tisztai állás van üresedésben. Bizonyítvány-másolatokkal felszerelt ajánlatok Wertheim M. fiaikhoz Ezying küldendők. 998

Aradmegyében Gyorokon Méltóságos Gr. Nádasdy Ferencz birtokán egy segéd-tisztai állás, ellenőr czímmel jött üresedésbe, javadalmazásról és teendőkről a nevezett gazdaság intézője nyújt felvilágosítást, hova a pályázni kívánók okmányait másolatban nyújtsák be. A felsőbb bérzadasági tanfolyamot végzetten előnyben részesülnek. 990

Gazdasági irnok ki az összes gazdasági munkát érti, a magyar és német nyelvet szóban és írásban bírja, valamint a tót nyelvet is beszéli, azonnal alkalmazást nyerhet. Csak jó bizonyítvánnyal (másolatban) ellátott folyamodványok intézendők: „Uradalmi Intézőség”-hez Váth, Vas megye. 988

Állást keresek.

Földmives-iskolát végzett, 1 1/2 évi gyakorlattal bíró, katonai kötelezettségének eleget tett fiatal ember, irnoki vagy hasonló állást keres gazdaságban; állását bármikor elfoglalhatja. Szíves megkeresések „Cs. J.” jelge alatt a kiadóhivatalban kéretnek. 1004

Gyakorlatilag képzett

Javakorában levő gazda — több éven át önálló bérlet — nagyobb gazdaságban mint gazdatiszt vagy ispán óhajtt alkalmaztatni. Czim e lap kiadóhivatalában. 934

Egy nős és katonaságtól mentes végzett földmives szolgálatot keres mint bértes gazda, hajdu vagy magtáros. Azonnal is beállhat. Bővebben az adai m. kir. földmivesiskola igazgatóságánál értekezhetni. 946

Gazdaságban segédi állást keres 19 éves róm. kath. vallású fiatal ember, ki 1895. évben földmives-iskolát teljes és jó sikerrel végzte. Megfelelő állást bármikor elfoglal. Czim a kiadóhivatalban. 1023

Gazdasági segéd-tiszt, 24 éves, róm. kath., nőtelen, hadmentes, ki a német nyelvet szóban és írásban bírja, s magyarul beszéli, ki kora ifjúságától fogva a gazdaságban működött, földmives iskolát végzett, s néhány évi praxissal rendelkezik nagyobb magyar uradalmakból, ki jelenleg is egy gazdasági cukorgyárban van alkalmazva, a gazdaság minden ágában teljesen jártas különösen a répatermelés, tejgazdaság, állattenyésztés, hizlalás, földmívelés, gépezés és az irodai teendőkben, szerény feltételek mellett állandó állást keres. Szíves ajánlatok „J.” alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 1025

100 koronát adok annak, ki nekem egy gépezési állást keres egy nagyobb uradalomban, a hol több cséplő garnitúra van, esetleg nagyobb malomba vagy szeszgyárba. Czim a kiadóhivatalban. 970

Földmives-iskolát jó sikerrel végzett, szerény igényű, becsületes, nőtelen egyén, ispáni vagy ehhez hasonló állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 1005

Gazdatiszt, ki hirneves cukorgyári gazdaságokban szerente gazdasági tapasztalatait jelenleg egy bérzadaságban mint önálló tiszt működik, teljes jártassággal bír a cukorrépa termelés ugyszintén növénytermelésben is, s kitűnő ismeretei vannak a hizlalás és tejgazdaságban, állását bármely időben változtatni óhajttja. Szíves ajánlatok „B.” jelge alatt a kiadóhivatalhoz kéretnek. 974

Tizezer forintig kautióképes 36 éves, nős, róm. kath. gazdatiszt, ki jelenleg egy nagyobb uradalom fő-tisztje, biztosabb jövő elerhetése céljából helyét változtatni óhajttja. Bírja a magyar és német nyelvet szóban és írásban, gazd. tanintézetet végzett s kitűnő bizonyítvánnyal rendelkezik. Jelen állását félévi felmondásra hagyhatja el. Szíves ajánlatok „Megbízható” czimen e lap kiadóhivatalába kéretnek. 1007

Egy a gazdaság minden ágában szakavatott hat évi gyakorlattal bíró gazdatiszt, ki jelenleg is egy 2300 holdas belterjes gazdaságban mint kezelő tiszt van alkalmazva, kitűnő referenciákkal rendelkezik, állását változtatni óhajttja. Czime a kiadóhivatalban. 821/a

Jószágfelügyelő, 38 éves, család nélkül, a gazdaság minden ágában teljesen jártas, ki a német, horvát, cseh és román nyelveket beszéli, állását változtatni óhajttja. Ajánlatok „S. S. 38.” alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 972

Egy 30 éves nőtelen egyén állást óhajttván változtatni, vadóri állást keres, jelenleg a vadóri című munkakönyvet tanulja s ezéltt hat évig mint erdőőr volt alkalmazva, jó vadász és jó lövő. Czim a kiadóhivatalban. 1013

Gépezési állást keres uradalomban vagy gőzmalomban egy okl. gépezés, ki electrotechnikát is végzett s jó bizonyítványokkal bír, jelenleg a m. á. v. gépgyárban mint gépezés műkődik. Czim a kiadóhivatalban. 1017

Irnoki vagy ehhez hasonló állást keres egy 28 éves ref. vallású nőtelen egyén, földmives iskolát végzett, 2 1/2 évi gyakorlattal bír. Állását bármikor elfoglalhatja. Czim a kiadóhivatalba. 976

Földmives-iskolát teljesen végzett, kiszolgált katona, 28 éves, nős, három évtől fogva nagyobb gazdaságban van, beszél magyarul, keveset németül, tótul, horvátul, oly állást keres a hol erőlyes szorgalma folytán jövője biztosítva volna. Czim a kiadóhivatalban 999

Az adai magyar királyi földmivesiskolát jó sikerrel végzett, a gazdaságban kiskorúságtól gyakorlattal bíró, 30 éves, nős, gazdasági kezelő, beszél magyarul, németül, tótul, szerbiül románul, ispáni vagy kezeletti állást keres április 20-ára oly uradalomban a hol jövője hűsége, szorgalma által biztosíthatnák. Czim: Hű gazdatiszt „Sz. I.” jegy alatt a kiadóhivatalban. 1001

Állatok.

802

Eladandó tenyészkánok.

Tiszta vérű mangalicza faj, fehér, kondor szőrű, 2 éves tenyészkánok eladandók a Lengyeltóti uradalom tisztavérű sertés-tenyészetéből. Közlebbi felvilágosítással szolgál az uradalom igazgatósága Lengyeltóti, Somogy megye. 801

Eladandó simmenthali üszök.

Tiszta vérű, egészséges, számfelletti 2 és 3 éves Simmenthali üszök eladandók a Lengyeltóti uradalom törzstenyészetéből. — Közlebbi felvilágosítással szolgál az uradalom igazgatósága, Lengyeltóti, Somogy megye. 888

Eladandó Hampshire tenyészkosok.

Tisztavérű, egészséges 1—2 éves tenyészkosok eladandók a szentegéti uradalom előnyösen ismert husjuhászatából Bővebb felvilágosítással szolgál Szó Lajos intéző Hobol u. p. Szigetvár. 908.

Eladandó Simmenthali bikák.

Tisztavérű, egészséges tenyészbikák, 1 1/2—2 éves korig eladandók a Lengyeltóti uradalom törzstenyészetéből. Közlebbi felvilágosítással szolgál az uradalom igazgatósága Lengyeltóti, Somogy megye. 800

Két éves hágóképes telivér rambouillet kosok jutányos árban eladók és május 1-ig gyapjukban láthatók Kis-Igmandon (posta és vasut N.-Igmand) Lozert Kálmán 929

Eladandó Pinzgau lovak.

Teljesen betanított 4 éves Pinzgaui igás lovak eladandók a Lengyeltóti uradalom tenyészménéséből. Közlebbi felvilágosítással szolgál az uradalom igazgatósága Lengyeltóti, Somogy megye. 801

110 darab egy éves süldősértés páronként 110—120 kgr, eladó vészmentes helyen: Jánokon Abauj-Torna megye, Sziklay Edénél. 1008

Eladó csikók.

Eladó 6 drb hibátlan 4 éves herélt csikó mezőlegrdi uradalom ménéséből, nyereg alá és kocsi alá betanítva. Bővebb felvilágosítás kapható uradalmi irodában Mezőtelegd Biharmegye, posta, távirda, vasut ugyannott. 991

17 drb. 9—10 hetes választott

Berkshirei malacz eladó

Bővebb tájékoztatást a Nagy-Idai Uradalom Intézősége ad.

Posta helyben. 1011

Keresek megvételre mérsekelt áron 200 darab két éves hidegmosásra alkalmas közepfajomágú inkább magas gyapjuval bíró tartani való ürüt és legelőre is alkalmas lehetőleg Rambouillet keresztesztű fiatal erőteljes tenyészkost. Czim megvételre a kiadóhivatalban. M. A. jelge alatt. 1019

Eladó

Alsó-Zsukon méltóságos Hetei Bakó Ferencz urnál 380 darab két éves

süldő

és 380 drb. egy éves kövér malacz

Értekezhetni a gazdasági intézőségeknél Alsó-Zsukon u. p. Apahida. 1026

Sashalmi gazdaságban posta Hatvan két darab 140 cm-ter magas 10 éves hiba nélküli kitűnő jó és szép egy színű öszvér eladó, egyik kancza másika herélt. Ajánlatokat elfogad a tisztartóság. 1022

Vegyesek.

Vetésre ajánlatik kétnyiretű tiszta baltaczimmag mmázsánként 10 frt és lóbab mmázsánként 6 frt 50 kr. Zsákot vétel árban számítok. Szandner Ernő bérzadasága, Románfal, u. p. Kis-Báb, vasuti-állomás Szered. 966

Tavaszi kiültetés és parkirozásra ajánlom olesó aklimatizált

Tenyőfáimat

(abies excelsa) 80 cm.—200 cm. magasságig. Megrendelések Králik Istvánnak címzendők, Vojtek. (Temes megye). 900

A Somogy megyei gazdasági egyesület

Kaposvári szőlőtelepén Franciaországban 1894. év tavaszán importált tejlesen fajtiszta

amerikai sima szőlővessző kapható.

1. Riparia portalis (Gloire de Montpellier) I. ezre 25 frt, II. 15 frt. 2. Rupestris Monticola I. ezre 30 frt, II. 20 frt. Az I. osztályú vesszők 6—10 mm. átmérőjűek s ojtásra alkalmasak, a II. osztályú vesszők átmérője 3—5 mm. s új telepítésre valók. A vesszők hossza 50 centiméter. Csomagolás ezrenként 40 kr. Megrendeléseknél az ár 25%-a előre beküldendő, a többi utánvétetik. Tavasszi szállításkor 30%-kal több számítottatik. Fajtankint 100 darabnál kevesebb nem adatik ki. A vesszők szétküldése a levélhullás után történik. A vasuti és posta-állomás pontosan megjelölendő. A „Somogy megyei gazdasági egyesület” tagjai és tagut belépett községek polgárai 30%, s más somogy megyei gazdák 20% árengedményben részesülnek. Megrendelések alóliit gazdasági egyesületi titkárhoz intézendők.

Dr. Roboz Zoltán Kaposvár (Somogy.)

Megvételre kerestetik

10—10 méter mázsa hópehely és magyar kincs

vetőburgonya.

Ajánlatok minta küldemnyekkel a Nagy-Idai uradalom intézősége címre kéretnek. Posta helyben. 1010

Saját termései arankamentes vörös-heremag Keresztes-Nyárad vasuti állomáshoz szállítva 36 frt mm. eladó posta Alsó-Ábrány. Konkoly Elemér. 1024

200 mm. közepmagasú magnum bonum vetőmag burgonya eladó Szabolcs-megye Tura, u. p. Nyir-Bogdány, Nyíri Jánosnál, vasuti-állomás Kemece. 1018

Mind oda vannak!

mondja minden ház, gyár, malom és földbirtok tulajdonosa aki KLEIN gyógyszer-féle Rattozint patkányok és egerek kiirtására használja. Mindadohoz 60 kr. 1/2 kg. kisebb vállalatnak elegendő, 3 frt; nagy vállalatok számára 1 kg. 5 frt. Valódi kapható csak KLEIN S., o. gyógyszerésznél, LUGOSON, 60 sz.

GŐZEKÉKET,

út-i lokomotivokat, gőz út-i hengereket
szállít a legökéletesebb szerkezetben és a legmér-
sékeltebb áron

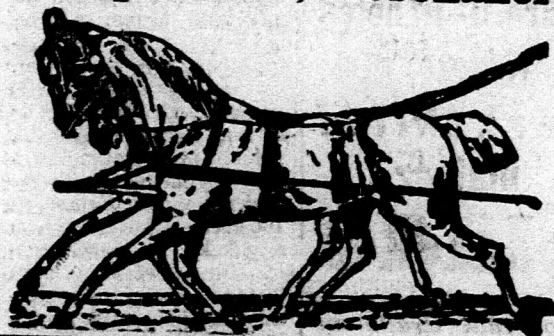
John Fowler és Tsa

Budapest, Váci-körút 76. szám.

ALAPÍTOTT 1848-ban.

Freund A. és Fia

cs. és kir. szab. nyereg-, szilj- és bőröndárak gyára
Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 3. sz.

Nagy választék lószerszámok, nyergek, ostorok, szablák, lópokrócsok, lónyíró ellők s utasó csikkekben, legjobb izlési kivitelben jutányos áron. Előírt nyeregszerelések tényleges s tartalékos tiszt urak részére legolcsóbb áron.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Minden gazdát
érdekel a

Haldek

József főherceg Ő cs. és kir. Fensége udvari szállítója

magkereskedésének
1896. főárjegyzéke,

mely kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

ÜZLETHELYISÉG:
BUDAPEST, KÁROLY-KÖRUT 9. SZ.

A legfinomabb
brünni oltózetposztó-
szöveteket, 814
kammgarn, chevrot, da-
rész, vízhatlan vadász-
posztókat, minden
célra szöveteket úgy a
tavaszi, mint a nyári
idényre, minden a leg-
újabb kivitelben és el-
ismert kitűnő minőség-
ben a legolcsóbb gyári
áron szállít
magánosoknak is méterenként

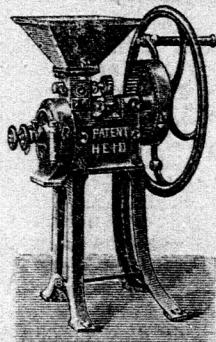
MORIZ SCHWARZ
csász. kir. szab. finom
posztó- és gyapjúárak
gyári raktára
Zwittau, Brünn.
Mustrák bérmentve.
A társaság minden ré-
tegeből, hivataloktól és
egyletektől elismerések.

EGERESI MŰTRÁGYA-GYÁR

KRAMER J.

Ajánlja: párolt csontliszt, szuperfoszfát, Thomassalak, trágyafősz chl isalétrom és egyéb különleges műtrágya-termékeit. Talajvizsgálatok díjmentesen eszközöltenek. — Részletes árjegyzékkel szolgál a gyár központi irodája

Budapest, V., Dorottya-utca 9.

Excelsior zúzómalom

HEID-SZABADALMA.

Valamennyi mezőgazdasági termék zúzása és őrléséhez u. m. rozs, búza, árpa, zab, tengeri, gyps mész stb.-hez gazdáknak, malátá és czukorgyáraknak kiválóan alkalmas, könnyű üzem, nagy munka képesség, olcsó ár. Továbbá

Trieurök és szortírozó gépek minden gabna nemhez. 902.
Különleges trieurök, lenmag, lóher, kávé hüvelyes vetemények, kása stb.-hez szállít

cs. és kir. szab. trieur és perforírozó gyár,
N. Heid, Stockerau, Wien

Kitüntetve több mint 50 első díjjal.

Az ormányos bogarak biztos kiirtása!

Nem kell többé az ormányosokat szedni!

Nem kell többé a répa vetéseket kiszántani!

Rovarin és Cleonin.

Azon anyagok, a melyek „Rovarin gyáramban“ készíttetnek és vízzel felhígítva, permetező segélyével, a répatáblákra permetezve az ormányosbogarakat teljesen kiirtják, anélkül, hogy a répának a legkisebb baja is esnék.

„Cleonin“ folyékony állapotban szelenczékbe, a melyek, ha ninesenek megrongálva visszavéttetnek, — szállítom — a „Rovarin“ ellenben csomagokban; mind a két anyagot kész használható állapotban.

1 kgr. Cleonin vagy Rovarin ára 1 frt 10 kr. Teljes használati utasítás minden küldeményhez mellékeltek.

Permetezők nálam kaphatók.

Megrendelhető:

Jaklitsch János „Rovarin-gyárában“
POZSONY, Mihálykapu-utca. 1003

MELOCCO PÉTER Budapest,
római-velencei márvány- és csemmentáru-gyáros, betonépítő vállalkozó.

Elvállal mindenféle betonépítkezést, gépalapozásokat, medenczákat, gerendaboltozásokat, betonburkolatokat, csatornázást, híd- és sziltpépítést portlandcsemment csömöszölt betonból; — mindent a legjutányosabb áron és legrövidebb idő alatt épít. Szállít egyszerű és dessinirozott márvány-mozsaik-lapokat, épp úgy 10—100 cm. átmérős kiváló horderejű csemmentoncsöveket, csőszilipek, csatornák, vízvezetékek s víz-virtelenítések és más hasonló csövekre; 4 és 9 réti mozaik-lapokat

à la keramit, továbbá márkólapokat és fászlakat, mely istálló-padlózatnak a legolcsóbb és legcélszerűbb. — Költségelbírászatok és árjegyzékek ingyen és bérmentve. 4428

Gyár és központi iroda: VI. kerület, Dévay-utca 21. szám alatt.

A legjobb magvak kaphatók

MAUTHNER ÖDÖN

József főherceg Ő cs. és kir. Fensége, Ferdinand bolgár fejedelem Ő kir. Fensége, Fülöp szász-coburg-góthai herceg Ő kir. fensége udv. szállítója

magkereskedésében, **BUDAPESTEN.**

Fő-üzlet: **ANDRÁSSY-UT 23-IK SZÁM.** | Elők-üzlet: **KORONAHERCZEG-UTCZA 18.**

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.